

HALLITUKSEN VUOSIKERTOMUS 2019

Liite 4 Valtion yhtiöomistus, liikelaitokset
ja talousarvion ulkopuoliset rahastot

VALTIONEUVOSTON JULKAISUJA 2020:6

vn.fi

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Valtioneuvoston julkaisu 2020:6

Hallituksen vuosikertomus 2019 liite 4

Valtion yhtiöomistus, liikelaitokset ja talousarvion ulkopuoliset rahastot

Valtioneuvosto

ISBN: 978-952-287-897-7

Taitto: Valtioneuvoston hallintoyksikkö, Julkaisutuotanto

Helsinki 2020

Kuvailulehti

Julkaisija	Valtioneuvosto		20.5.2020
Tekijät	Valtioneuvoston kanslia, valtiovarainministeriö		
Julkaisun nimi	Hallituksen vuosikertomus 2019 liite 4 Valtion yhtiöomistus, liikelaitokset ja talousarvion ulkopuoliset rahastot		
Julkaisusarjan nimi ja numero	Valtioneuvoston julkaisuja 2020:6		
Diaari/hankenumero	VN/13080/2019		
ISBN painettu	978-952-287-893-9	ISSN painettu	2490-0613
ISBN PDF	978-952-287-897-7	ISSN PDF	2490-0966
URN-osoite	http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-287-897-7		
Sivumäärä	89	Kieli	suomi
Asiasanat	vuosikertomus, tilinpäätös, valtioneuvosto		
Tiivistelmä Valtioneuvosto antaa eduskunnalle hallituksen vuosikertomuksen perustuslain 46 §:ssä säädettyinä kertomuksena hallituksen toiminnasta, valtiontalouden hoidosta ja talousarvion noudattamisesta sekä niistä toimista, joihin hallitus on eduskunnan päätösten johdosta ryhtynyt. Hallituksen vuosikertomuksesta säädetään tarkemmin valtioneuvostosta annetun lain (175/2003) 9 a §:ssä sekä valtion talousarviosta annetun lain (423/1988) 17 ja 18 §:ssä. Talousarviolain 18 §:ssä edellytetään, että hallituksen vuosikertomukseen otettavien valtiontalouden ja valtion taloudenhoidon sekä toiminnan tuloksellisuuden kuvausten tulee antaa oikeat ja riittävät tiedot talousarvion noudattamisesta, valtion tuotoista ja kuluista, valtion taloudellisesta asemasta sekä tuloksellisuudesta (oikea ja riittävä kuva). Säädösten kertomuksen sisältöä määrittävät erityisesti myös valtion talousarviosta annetun asetuksen (1243/1992) vaatimukset. Hallituksen vuosikertomus vuodelta 2019 muodostuu viidestä osasta: vuosikertomuksesta sekä liitteestä 1 Ministeriöiden tuloksellisuuden kuvaukset, liitteestä 2 Tilinpäätöslaskelmat, liitteestä 3 Toimenpiteet eduskunnan lausumien ja kannanottojen johdosta sekä liitteestä 4 Valtion yhtiöomistus, liikelaitokset ja talousarvion ulkopuoliset rahastot. Alkuvuodesta 2020 Euroopassa levisi Kiinasta alkunsa saanut uuden koronaviruksen aiheuttama COVID-19-tartuntatauti-epidemia. Suomessa ensimmäiset viruksen leviämisen rajoittamista koskevat toimet tehtiin maaliskuussa 2020. Sekä epidemialla että sitä koskevilla rajoitustoimilla on merkittäviä toiminnallisia ja taloudellisia vaikutuksia yhteiskunnan eri osa-alueilla niin lyhyellä kuin pitkälläkin aikavälillä. Tässä vuoden 2019 hallituksen vuosikertomuksessa ei käsitellä tilannetta epidemian aikana tai arvioida tilannetta sen jälkeen. Kertomus on kuvaus vuoden 2019 tilanteesta, COVID19-epidemian vaikutukset eivät tässä kertomuksessa näy esimerkiksi riskiarvioissa tai talouden kokonaiskuvassa.			
Kustantaja	Valtioneuvosto		
Painopaikka ja vuosi	PunaMusta Oy, 2020		
Julkaisun jakaja/ myynti	Sähköinen versio: julkaisut.valtioneuvosto.fi Julkaisumyynti: vnjulkaisumyynti.fi		

Presentationsblad

Utgivare	Statsrådet		20.5.2020
Författare	Statsrådets kansli, finansministeriet		
Publikationens titel	Regeringens årsberättelse 2019 bilaga 4 Statens bolagsinnehav och affärsverk samt statliga fonder utanför budgeten		
Publikationsseriens namn och nummer	Statsrådets publikationer 2020:6		
Diarie-/ projektnummer	VN/13080/2019		
ISBN tryckt	978-952-287-893-9	ISSN tryckt	2490-0613
ISBN PDF	978-952-287-897-7	ISSN PDF	2490-0966
URN-adress	http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-287-897-7		
Sidantal	89	Språk	finska
Nyckelord	årsberättelse, statsrådet, bokslut		
Referat Enligt i 46 § i grundlagen ska statsrådet lämna en berättelse till riksdagen om regeringens verksamhet, skötseln av statsfinanserna och om hur budgeten har följts samt om regeringens åtgärder med anledning av riksdagens beslut. Närmare bestämmelser om regeringens årsberättelse finns i 9 a § i lagen om statsrådet (175/2003) och i 17 och 18 § i lagen om statsbudgeten (423/1988). I 118 § i lagen om statsbudgeten förutsätts det att de redogörelser för statsfinanserna och skötseln av statsfinanserna samt resultat av statens verksamhet som tas in i regeringens årsberättelse ska ge riktiga och tillräckliga uppgifter om hur budgeten följts och om statens intäkter och kostnader, om statens ekonomiska ställning och resultat (rättvisande bild). På författningsnivå fastställs årsberättelsens innehåll i synnerhet i förordningen om statsbudgeten (1243/1992). Regeringens årsberättelse för 2019 består av fem delar: den egentliga årsberättelsen samt bilaga 1) Ministeriernas resultatöversikter, bilaga 2) Bokslutskalkyler, bilaga 3) Åtgärder med anledning av riksdagens uttalanden och ställningstaganden och bilaga 4) Uppgifter om statens bolagsinnehav, affärsverk och fonder utanför statsbudgeten. En ny coronavirussjukdom, covid-19, med ursprung i Kina, spred sig i början av 2020 i Europa. I Finland vidtogs de första åtgärderna för att hindra virusets spridning i mars 2020. Såväl epidemin som begränsningsåtgärderna har betydande praktiska och ekonomiska följder för alla samhällsområden, både på lång och på kort sikt. I regeringens årsberättelse för 2019 tas inte läget under eller efter coronaepidemin upp. Årsberättelsen beskriver läget år 2019 och därför beaktas inte följderna av covid-19 i till exempel riskbedömningen eller i helhetsöversikten av ekonomin.			
Förläggare	Statsrådet		
Tryckort och år	PunaMusta Ab, 2020		
Distribution/ beställningar	Elektronisk version: julkaisut.valtioneuvosto.fi Beställningar: vnjulkaisumyynti.fi		

Sisältö

1	Valtion yhtiöomistus	7
1.1	Avainluvut	7
1.2	Palkitseminen	8
1.3	Hallitusvalinnat	9
1.4	Yritysvastuu	10
1.5	Verojalanjälki	11
1.6	Perustietoja salkkuyhtiöistä	12
1.7	Pörssisalkun kehitys	15
1.7.1	Valtion suoraan omistamat pörssiyhtiöt	15
1.7.2	Solidiumin kautta omistetut yhtiöt	17
1.8	Valtion suora pörssiomistus	21
	Altia Oyj	21
	Finnair Oyj	22
	Fortum Oyj	23
	Neste Oyj	24
1.9	Kaupalliset listaamattomat yhtiöt	25
	Arctia Oy	25
	Boreal Kasvinjalostus Oy	26
	Finavia Oyj	27
	Fingrid Oyj	28
	Gasum Oy	29
	Kemijoki Oy	30
	Leijona Catering Oy	31
	Motiva Oy	32
	Nordic Morning Group Oyj	33
	Patria Oyj	34
	Posti Oyj	35
	Suomen Lauttaliikenne Oy	36
	Suomen Rahapaja Oy	37
	Suomen Siemenperunakeskus Oy	38
	Suomen Viljava Oy	39
	Tapio Oy	40
	Vapo Oy	41
	VR-Yhtymä Oy	42
1.10	Erityistehtävayhtiöt	43
	A-Kruunu Oy	43
	Alko Oy	44
	Cinia Oy	45
	CSC – Tieteen tietotekniikan keskus	46
	Finnpilot Pilotage Oy	47
	Finnvera Oyj	48
	Governia-konserni	49
	Hansel Oy	50
	Haus Kehittämiskeskus Oy	51

Hevosopisto Oy.....	52
Kuntarahoitus Oyj.....	53
Solidium Oy.....	54
SoteDigi Oy.....	55
STUK International Oy.....	56
Suomen Erillisverkot Oy.....	57
Suomen Ilmailuopisto Oy.....	58
Suomen Malmijalostus Oy.....	59
Suomen Teollisuussijoitus Oy (Tesi).....	60
Suomen Yliopistokiinteistöt Oy.....	61
Teknologian tutkimuskeskus VTT Oy.....	62
Teollisen Yhteistyön Rahasto Oy (Finnfund).....	63
Tietokarhu Oy.....	64
Traffic Management Finland Oy.....	65
Valtion kehitysyhtiö Vake Oy.....	66
Veikkaus Oy.....	67
Maakuntien ICT-palvelukeskus Oy (Vimana).....	68
Yleisradio Oy.....	69
1.11 Tietolähteet ja tunnuslukujen laskentakaavat.....	70
1.12 Valtion omistussuhteet ja eduskuntavaltuudet 31.12.2019.....	71
1.12.1 Pörssiyritykset.....	71
1.12.2 Noteeraamattomat kaupallisesti toimivat yritykset.....	72
1.12.3 Erityistehtäviä hoitavat yritykset.....	73
2 Valtion liikelaitokset ja talousarvion ulkopuoliset rahastot.....	74
2.1 Valtion liikelaitokset.....	74
Metsähallitus.....	74
Senaatti-kiinteistöt.....	76
2.2 Valtion talousarvion ulkopuoliset rahastot.....	77
Huoltovarmuusrahasto.....	77
Maatalouden interventiorahasto (Mira).....	79
Maatilatalouden kehittämisrahasto (Makera).....	80
Palosuojelurahasto.....	81
Rahoitusvakauserahasto.....	82
Valtion asuntorahasto.....	83
Valtion eläkerahasto.....	84
Valtion televisio- ja radiorahasto.....	86
Valtion takuurahasto.....	87
Ydinjätehuoltorahasto.....	88
Öljysuojarahasto.....	89

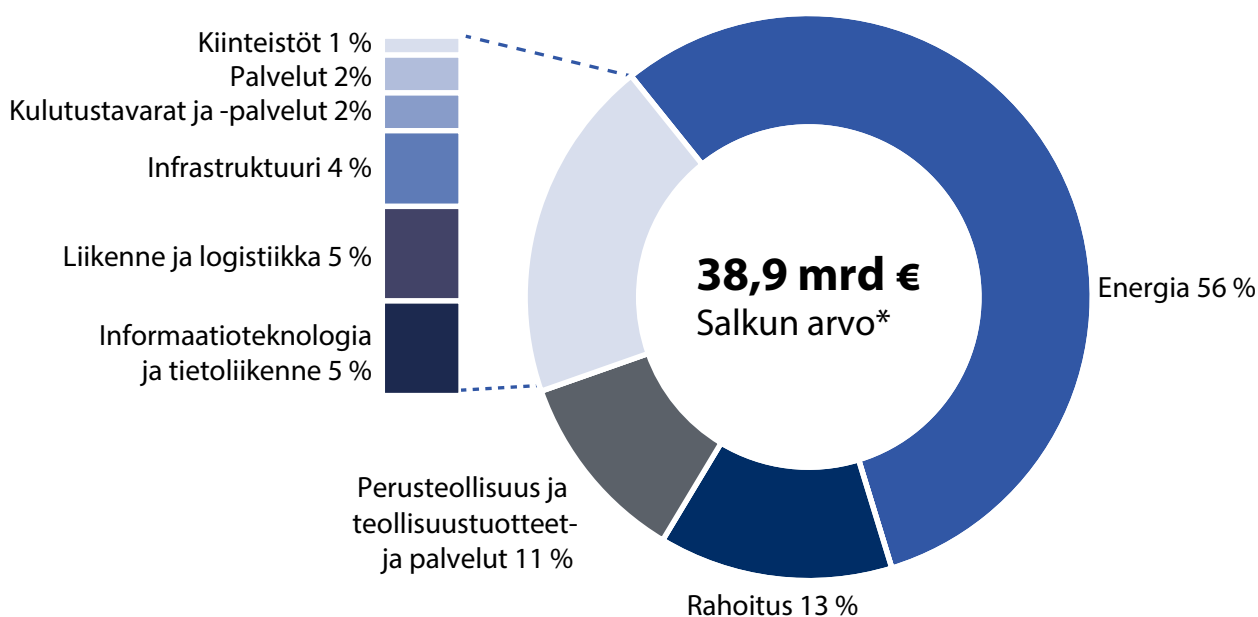

1 Valtion yhtiöomistus

1.1 Avainluvut

Hallituksen vuosikertomuksen liite 4 käsittelee valtion yhtiöomistuksia vuodelta 2019. Kaikki kertomuksessa olevat luvut esitetään vuoden 2019 perusteella. Koronakriisi realisoitui vuonna 2020, jolloin omistajaohjaus-osasto aloitti välittömän seurannan kriisin vaikutuksista ja tulee tarvittaessa ryhtymään vaadittaviin toimenpiteisiin. Koronakriisin vaikutuksista valtion yhtiöomistuksiin salkkutasolla raportoidaan keväällä 2021 julkistetavassa vuoden 2020 vuosikertomuksessa.

Kuvio 1. Valtion yhtiöomistus 2019,
toimialoittainen jakautuminen ja avaintunnusluvut

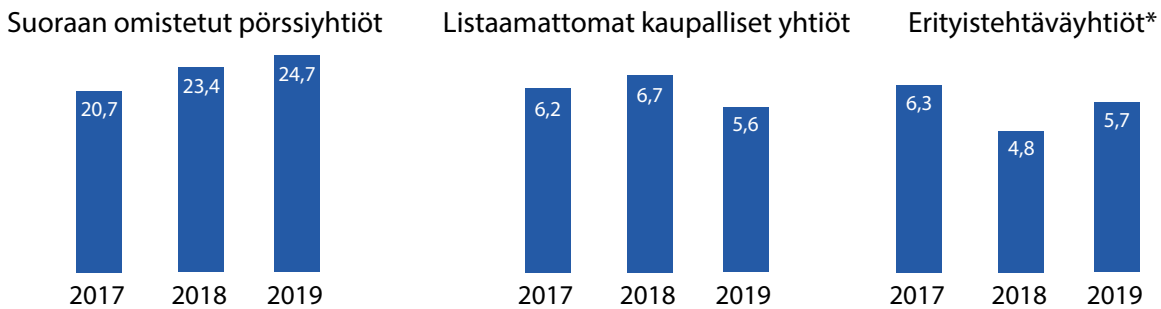

111,5 mrd €	9,7 mrd €	6,0 mrd €	8,1 mrd €	316 000
Liikevaihto	Liikevoitto	Investoinnit	Verojalanjälki	Henkilöstö

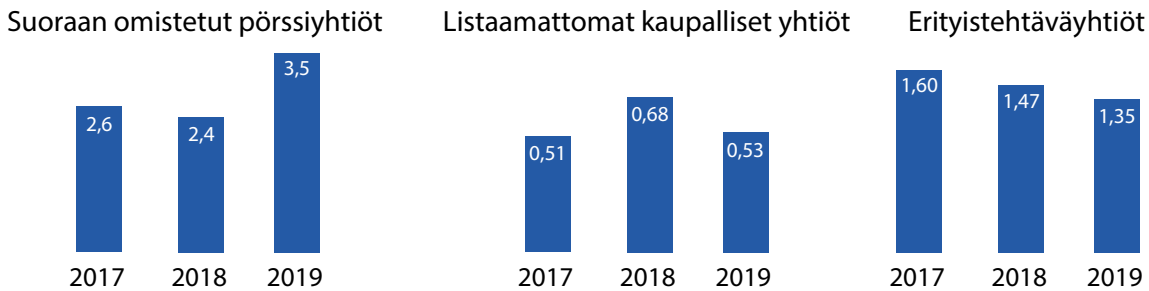
*Vuoden 2019 lopussa. Pörssiyhtiöiden osalta markkina-arvo. Listaamattomien yhtiöiden osalta omistajaohjauksen tekemä arvonmääritys.

Kuvio 2. Valtion yhtiöomistuksen liikevaihto ja liikevoitto, miljardia euroa

Liikevaihto

Liikevoitto

*Vuosi 2017 ei vertailukelpoinen liikevaihdon osalta. Veikkaus muutti liikevaihdon raportointitapaa 2019, joka takautuvasti muutettu myös 2018 tilikaudelle.

1.2 Palkitseminen

Johdon ja henkilöstön palkitseminen on yhtiön hallituksen työkalu, jolla tavoitellaan yhtiön arvonnousua. Voidakseen toimia kilpailluilla markkinoilla, on valtio-omisteisten yhtiöiden kyettävä palkkaamaan johtoa ja henkilöstöä kilpailukykyisin ehdoin. Valtion omistus ei saa vaikuttaa kilpailuneutraliteettiin.

Valtio-omistaja edellyttää yhtiöitä raportoimaan yhtiökokouksissa palkitsemispolitiikasta ja muuttuvasta palkitsemisesta. Vaatimus perustuu keväällä 2017 annettuun direktiiviin, jonka kansallinen jäsenvaltioiden implementointiaika päättyi kesäkuussa 2019. Omistajaohjauksen näkemys on, että direktiivin myötä myös listaamattomien valtio-omisteisten yhtiöiden raportointi on noussut hyvälle tasolle.

Valtio-omisteisten yritysten maksetun palkitsemisen kokonaistaso noudattaa pääsääntöisesti suomalaista markkinakäytäntöä. Toimitusjohtajien osalta vuonna 2019 maksettu kokonaispalkitseminen oli tyypillisesti joko samantyyppisistä yrityksistä koostuvan vertailuryhmän mediaanin tuntumassa tai alle mediaanin. Johtoryhmien maksettu kokonaispalkitseminen on hyvin samansuuntainen.

Vuonna 2019 toimitusjohtajien kiinteät peruspalkat olivat valtio-omisteisissa yhtiöissä yleisesti ottaen vertailuyritysten markkinatasolla. Valtio-omisteisten yhtiöiden toimitusjohtajien peruspalkan mediaanikehitys seurasi vertailuryhmän mediaanikehitystä.

Valtio-omisteisissa yhtiöissä vuoden 2018 toiminnan perusteella ansaittujen ja vuonna 2019 maksettujen vuosittaisten tulospalkkiototeumien mediaani oli noin 50 prosenttia tulospalkkiomaksimista. Analysoitaessa useamman vuoden tulospalkkiototeumia nähdään, että sekä valtio-omisteisissa yhtiöissä että vertailuyhtiöissä tulospalkkiototeumien mediaanitaso on hyvin lähellä tulospalkkion tavoitetasoa eli 50 prosenttia tulospalkkiomaksimista.

Pitkäjänteisten kannustinjärjestelmien ansaintajaksot ovat pitkiä eikä palkkioita makseta vuosittain, joten maksetut palkkiot eivät ole vuositasolla vertailukelpoisia keskenään.

Lisäeläkejärjestelmien käyttö on tyypillisempää isoissa yhtiöissä, joissa valtaosalla toimitusjohtajista on lisäeläkejärjestelmä. Valtion omistamien isojen yhtiöiden toimitusjohtajien käytössä olevat lisäeläkejärjestelmät ovat maksuperusteisia, mikä on yleisin käytäntö myös vertailuyrityksissä. Joissain yksittäisissä vertailuyhtiöissä on vielä käytössä yksittäisiä etuusperusteisia lisäeläkejärjestelmiä.

Tavoitepalkitsemisella tarkoitetaan kokonaispalkitsemista, johon kohdehenkilö voi vuositasolla ylittää saavutessaan yhtiön hallituksen asettamat tavoitteet. Maksetun kompensaation rinnalla tulee aina analysoida myös kokonaispalkitseminen tavoitetasolla, jotta saadaan kokonaiskuva palkitsemisen kilpailukyvystä suhteessa valitun verrokkiryhmän markkinatasoon.

Maan hallitus linjasi näkemyksensä valtio-omisteisten yhtiöiden johdon ja henkilöstön palkitsemisesta uudessa omistajapoliittisessa periaatepäätöksessä, joka annettiin huhtikuussa 2020. Linjausten painopiste on vastuullisuuden ja tuloksellisuuden vahvistaminen palkitsemisessa.

1.3 Hallitusvalinnat

Vuoden 2019 aikana valtioneuvoston kanslian omistajaohjausosasto esitti hallitusjäsen ehdokkaita 29 yhtiön yhtiökokoukselle tai nimitystoimikunnalle. Nimitetyissä hallituksissa oli jäseniä kaikkiaan 191, joista valtion nimeämiä 155. Naisten osuus kaikista vuoden 2019 aikana valtion nimitysvallassa olevista jäsenistä oli 43 prosenttia. Vuoden 2020 yhtiökokouksissa omistajaohjausosasto on esittänyt tai esittää hallitusjäsen ehdokkaita

30 yhtiön yhtiökokoukselle tai nimitystoimikunnalle. Solidium Oy toimii aktiivisesti omien salkkuyhtiöidensä nimitystoimikunnissa, eikä ole mukana edellä mainituissa luvuissa.

Vuosina 2019 ja 2020 valtio-omistaja esitti tai esittää vuosittain hallitusjäsen ehdokkaita kaikkineen yli 60 yhtiökokouksessa. Tämä pitää sisällään valtioneuvoston kanslian ja muiden ministeriöiden omistajaohjauksessa olevat yhtiöt. Nimitetyissä hallituksissa on jäseniä kaikkiaan yli 300. Naisten osuus kaikista nimitetyistä hallituksen jäsenistä oli yli 40 prosenttia.

Valtion tavoitteena on, että missään yhtiössä sen nimeämistä hallitusjäsenistä kummankaan sukupuolen edustus ei jäisi alle 40 prosenttiin. Jos tämä tavoite jää saavuttamatta, poikkeaminen selittyy useimmiten hallitusjäsenien lukumäärällä tai esimerkiksi osakassopimuksessa valtion nimeämisoikeuden piiriin sovituksi kuuluvien hallitusjäsenien lukumäärällä.

Sukupuolikyky ei ole ainoa tekijä, jonka valtio-omistaja huomioi ylläpitäessään yhtiöiden hallitusten monimuotoisuutta. Nimityksiä tehtäessä kiinnitetään huomiota muun muassa kansainvälisyyteen, toimialaosaamiseen ja johtamistaitoon. Tärkeintä on, että hallitus muodostetaan yhtiöiden tarpeiden mukaisesti ja jokainen jäsen luo lisäarvoa yhtiölle.

Valtion ehdotuksesta valittujen hallitusjäsenien osalta pyritään enintään 5–7 vuoden toimikausiin. Yhtiökokous valitsee hallituksen jäsenet ja yleensä nimittää myös hallituksen puheenjohtajan. Yhtiökokouksissa valtiota edustaa joko omistajaohjauksesta vastaava ministeri tai virkamies. Valtiolla on käytössään hallitusjäseniä kartoitettaessa ulkopuolinen asiantuntija. Monissa sellaisissa yhtiöissä, joissa valtio ei ole ainoa omistaja, on suurimpien omistajien edustajista koostuva nimitystoimikunta, joka valmistelee hallituksen kokoonpanoon ja hallituksen jäsenien palkitsemiseen liittyvät asiat ja nimeää hallitusjäsen ehdokkaat yhtiökokoukselle.

Hallitusjäsenyyksien keskeisiä perusteita ovat ehdokkaiden kokemus ja asiantuntemus, hallitusten yhteistyökyvyt ja monipuolisen osaamisen varmistaminen sekä valtioneuvoston asettamien tasa-arvotavoitteiden noudattaminen. Hallitusnimitysten kautta voi huolehtia siitä, että valtio-omistajan tavoitteet saavutetaan parhaalla mahdollisella tavalla. Nimitettäessä valtion omistajaohjauksesta vastuussa olevia virkamiehiä valtio-omisteisten yhtiöiden hallitusten jäseniksi, on varmistettava, että virkamiehet eivät tule esteelliseksi valmistellessaan valtion yhtiöomistusta koskevia päätöksiä tai muussa omistajavallan käytössä ja ohjauksessa.

1.4 Yritysvastuu

Yritysvastuu on yrityksen vastuuta yhteiskunnallisista vaikutuksistaan. Toimintaympäristössä tapahtuva muutos korostaa yritysten vastuuta ihmisistä, ympäristöstä ja taloudesta. Muutos on koko ajan nopeampaa ja vastuullisuuden merkitys yritysten liiketoiminnassa kasvaa jatkuvasti. Yritysvastuusta on muodostunut osa yritysten kilpailukykyä, sillä yritysvastuu on sekä riskien hallintaa että yhä enemmän myös liiketoimintamahdollisuuksien lähde.

Omistajapoliittisessa periaatepäätöksessä kannustetaan yrityksiä arvioimaan oman toimintansa sekä arvo- ja tuotantoketjunjensa vaikutukset tärkeimpiin ekologisiin ja sosiaalisiin näkökohtiin, tunnistamaan suurimmat riskit ja vaikutukset sekä sitoutumaan vähentämään kielteisiä vaikutuksia. Periaatepäätöksen mukaan valtio-omistaja edellyttää, että jokainen yhtiö asettaa yritys vastuulle mitattavat tavoitteet ja raportoi niiden toteutumisesta, tehdyistä toimenpiteistä sekä seuraavien vuosien tavoitteista yhtiökokouksissa. Ensimmäistä kertaa raportointi toteutettiin kevään 2017 yhtiökokouksissa. Vuoden 2020 yhtiökokouksissa kiinnitettiin yhä enemmän huomiota yritys vastuun kytkeytymiseen yhtiöiden strategiaan.

Valtio-omistajan odotukset ovat voimakkaasti kehittyneet viime vuosina pelkästä raportointivaatimuksesta yhä strategisemman yritys vastuun vaatimukseen. Tämä heijastelee yhteiskunnan kehitystä ja sidosryhmien odotusten kehitystä. Kestävää kilpailuetua voi luoda vain vastuullinen yritys. Siksi yritys vastuun edistäminen on tärkeä osa aktiivisen omistajan keinovalikoimaa omistaja-arvon kasvattamisessa.

Omistajaohjausosasto jatkoi säännönmukaista keskustelua yhtiöiden kanssa yritys vastuusta ja sen kehittämistä. Omistaja painottaa yhtiöissä tehtävää yritys vastuun olennaisuusanalyysia ja sen avulla tehtävää yritys vastuun johtamisen kehittämistä. Oikein johdettuna luodaan kykyä yrityksen arvon ja sitä kautta omistaja-arvon kasvulle.

Vuonna 2019 valtio-omistaja järjesti salkkunsaa yhtiöiden edustajille yritys vastuuseminaarin, jossa pohdittiin toimintaympäristöä ja erityisesti kyber- ja ilmastonmuutosuhkien ottamista huomioon yhtiöiden liiketoiminnassa. Yritys vastuuseminaareja järjestetään noin kahden vuoden välein.

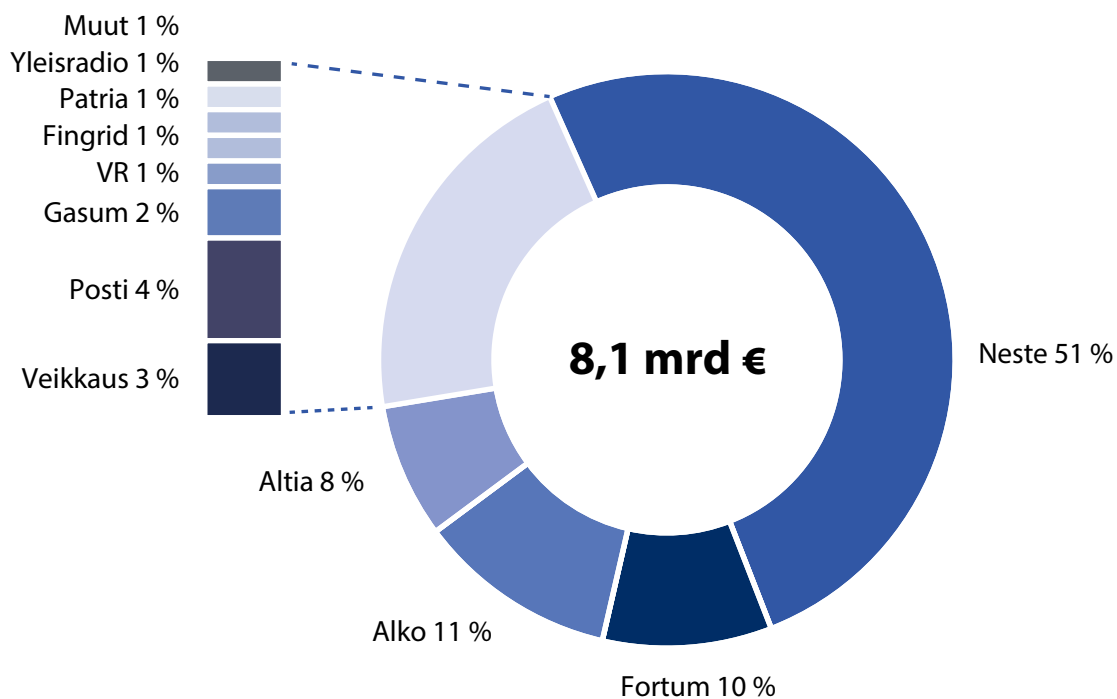
Pääministeri Marinin omistajapoliittisessa periaatepäätöksessä yritys vastuun merkitys yhtiöiden strategisena voimavarana korostuu entisestään. Yhtiöiden edellytetään integroivan yritys vastuukokonaisuuden vahvasti osaksi liiketoimintaansa. Merkittävänä painotuksena on viittaus hallitusohjelman tavoitteeseen hiilineutraalista Suomesta 2035 ja siihen liittyvät omistajan edellyttämät toimenpiteet.

1.5 Verojalanjälki

Valtio-omistaja on ottanut yksiselitteisen kannan yhtiöiden veroraportointiin, mikä on linjattu omistajapoliittisessa periaatepäätöksessä. Aggressiivinen verosuunnittelu ei ole hyväksyttyä ja verot tulee maksaa siihen maahan, missä tulos syntyy. Verotuksen minimointi esimerkiksi veroparatiiseja käyttäen ei ole hyväksyttävää.

Valtioneuvoston kanslian omistajaohjausosasto on kannustanut valtio-omisteisia yhtiöitä julkistamaan verotietonsa vuodesta 2014 lähtien. Vuoden 2019 verotiedot kerättiin kaikista valtio-omisteisista yhtiöistä, mukaan lukien muiden ministeriöiden omistajaohjauksessa olevat yhtiöt. Kaikkien yhtiöiden kokonaisveroalanjälki oli 8,1 miljardia euroa. Valtioneuvoston kanslian omistajaohjauksessa olevilla yhtiöillä on jo useamman vuoden kokemus julkisesta veroraportoinnista ja nämä yhtiöt ovat edelleen kehittäneet raportointiaan. Valtio-omistaja tulee päivittämään ohjeistuksensa enemmistöomisteisille yhtiöille maakohtaiseen verojen raportointiin seuraten OECD:n ohjeistusta.

Kuvio 3. Kaikki valtio-omisteiset yhtiöt 2019,
kokonaisverojalanjäljen jakauma prosentteina

1.6 Perustietoja salkkuyhtiöistä

Taulukko 1. Pörssiyhtiöt 2019
avainlukuja

	Liike- vaihto milj. €	Liike- voitto milj. €	Liike- voitto %	Taseen loppu- summa	Oma- varaisuus- aste %	Netto- velkaantumis- aste %	Oman pääoman tuotto %	Sijoitetun pääoman tuotto %	Henkilöstön lukumäärä
Altia Oyj	360	25,1	7	400	38	19	12	9	632
Finnair Oyj	3 098	163	5	3 878	25	64	8	6	6 771
Fortum Oyj	5 447	1 110	20	23 364	57	40	12	10	8 191
Neste Oyj	15 840	2 229	14	9 793	60	-3	34	34	5 474

Taulukko 2. Listaamattomat yhtiöt 2019
avainlukuja

	Liike- vaihto milj. €	Liike- voitto milj. €	Liike- voitto %	Taseen loppu- summa	Oma- varaisuus- aste %	Netto- velkaantumis- aste %	Oman pääoman tuotto %	Sijoitetun pääoman tuotto %	Henkilöstön lukumäärä
Arctia Oy	79,1	0,0	0,0	288	49	73	-1	-1	442
Boreal Kasvinjalostus Oy	9,8	0,5	4,7	12	65	-5	3	5	70
Cinia Group Oy	50,1	3,4	6,8	113	39	62	4	4	283
Finavia Oyj	389,2	44,0	11,3	1360	50	72	5	4	2 239
Fingrid Oyj	789,4	115,5	14,6	2145	32	151	12	6	380
Gasum Oy	1 127,6	141,4	12,5	1648	45	83	14	12	373
Kemijoki Oy	53,1	5,6	10,6	485	11	824	2	1	38
Leijona Catering Oy	75,5	5,6	7,4	28	65	-78	25	31	497
Motiva Oy	7,8	0,8	10,3	5	57	-96	31	36	60
Nordic Morning Group Oyj	77,5	0,6	0,8	48	39	62	2	2	442
Patria Oyj	507,5	7,8	1,5	651	39	71	2	2	3 055
Posti Oyj	1 564,6	18,5	1,2	1194	38	37	4	5	20 468
Suomen Lauttaliikenne Oy	56,5	9,7	17,2	67	71	-32	16	21	336
Suomen Rahapaja	56,8	-1,4	-2,4	51	51	55	-6	-3	159
Suomen Siemenperunakeskus Oy	3,4	0,2	4,5	3	67	35	6	5	14
Suomen Viljava Oy	18,3	4,2	23,0	28	72	26	17	17	61
Tapio Oy	12,4	0,7	5,6	16	67	-47	6	7	72
Vapo Oy	297,7	-40,4	-13,6	829	43	90	-5	-2	996
VR-Yhtymä Oy	988,4	301,4	30,5	1940	69	0	19	20	6 062

Taulukko 3. Eritystehtäväyhtiöt 2019
avainlukuja

	Liike- vaihto milj. €	Liike- voitto milj. €	Liike- voitto %	Taseen loppu- summa	Oma- varaisuus- aste %	Netto- velkaantumis- aste %	Oman pääoman tuotto %	Sijoitetun pääoman tuotto %	Henkilöstön lukumäärä
A-Kruunu Oy	7,5	2,3	31	273	20	291	0	1	18
Alko Oy	1 144,0	40,0	3	262	35	-120	35	44	1 898
CSC Tieteen tietotekniikan keskus Oy	51,0	1,5	3	37	36	-316	21	26	413
Finnpilot Pilotage Oy	40,9	2,6	6	25	63	-26	13	16	336
Finnvera Oyj	0,0	100,2		12 665	12		7		351
Governia-konserni Oy	18,5	1,4	8	223	64	20	1	1	25
Hansel Oy	11,1	-0,8	-8	15	68	-116	-6	-6	116
Haus Kehittämiskeskus Oy	8,0	-0,1	-1	4	35	-333	-14	-11	36
Hevosopisto Oy	8,0	0,1	1	5	78	-44	5	3	74
Kuntarahoitus Oyj	191,6	131,2	68	38 934	4		7		167
Solidium Oy	0,0	-3,9		8 193	90				12
SoteDigi Oy	0,0	-8,2		82	98	-101	-9	-9	23
Stuk International Oy	0,3	0,0	0	4	39	-199	-10	-3	1
Suomen Erillisverkot Oy	102,4	1,6	2	253	88	-8	0	1	370
Suomen Ilmailuopisto Oy	10,5	0,1	1	19	94	-37	1	1	48
Suomen Malminjalostus Oy	310,4	-9,1	-3	862	54	4	-9	-3	735
Suomen Teollisuussijoitus Oy	64,6	95,5	148	1 130	96	-37	7	9	37
Suomen Yliopistokiinteistöt Oy	165	46	28	1 335	47	108	4	4	31
Teknologian Tutkimuskeskus VTT Oy	147,2	3,9	3	264	65	-72	2	3	2 083
Teollisen yhteistyön rahasto Oy	0,0	-12,5		616	43	111	0	8	81
Tietokarhu Oy	28,5	8,0	28	18	55	0	83	102	89
Traffic Management Finland Oy	221,9	21,3	10	238	72	-41	9	13	1 103
Valtion Kehitysyhtiö Vake Oy	71,8	68,0	95	1 916	100	-2	3	4	9
Veikkaus Oy	1 690,7	1 009,3	60	1 361	86	-12	87	87	1 606
Vimana Oy	0,7	-4,1		17	96	-103	-25	-25	27
Yleisradio Oy	478,0	6,1	1	309	44	22	5	0	3 309

1.7 Pörssisalkun kehitys

1.7.1 Valtion suoraan omistamat pörssiyhtiöt

Valtion suoraan omistaman pörssisalkun markkina-arvo nousi 24 prosenttia vuonna 2019. Markkina-arvon kehitys ei ole suoraan vertailukelpoinen vuoteen 2018 verrattuna, koska vuoden 2019 aikana Suomen valtionomistus Nesteen koko osakekannasta laski noin 0,5 prosenttia. Vuoden lopussa valtion yhteenlaskettu omistus Nesteen koko osakekannasta oli 44,3 prosenttia. Toinen tilikaudella tapahtunut muutos suoriin pörssiomistuksiin kohdistui Altiaan, kun Suomen valtio luovutti helmikuussa oman pääoman ehtoisesti apporttina kaikki omistamansa Altia Oyj:n osakkeet Valtion kehitysyhtiö Vake Oy:lle. Altian omistajaohjaus säilyi muutoksen jälkeenkin valtioneuvoston kanslian omistajaohjausosastolla.

Vuoden aikana valtion suoraan omistamien pörssiyhtiöiden yhteenlaskettua markkina-arvon nousua tuki Altian, Fortumin ja Nesteen erinomainen tuottokehitys. Nesteen osakekurssi vahvistui erinomaisen tulostuottokehityksen myötä 38 prosenttia, mikä ylitti vertailuindeksin tuoton selvästi. Altian osakekurssi vahvistui vuoden aikana 16 prosenttia ja Fortumin 15 prosenttia. Finnairin markkina-arvo heikentyi 17 prosenttia. Salkun 12 kuukauden kokonaistuotto oli 28,6 prosenttia. Helsingin pörssin yleisindeksi nousi 13,4 prosenttia ja tuottoindeksi 19,1 prosenttia vuonna 2019, joten salkun tuottokehitys oli yleiseen markkinakehitykseen verrattuna erittäin hyvä. Suoraan omistettujen pörssiyhtiöiden arvioitu osinkotuotto oli yhtiöiden vuoden 2019 lopun kurseilla laskettuna 4,0 (4,6) prosenttia.

Taulukko 4. Valtion pörssiomistuksen kehitys

Markkina-arvon kehitys

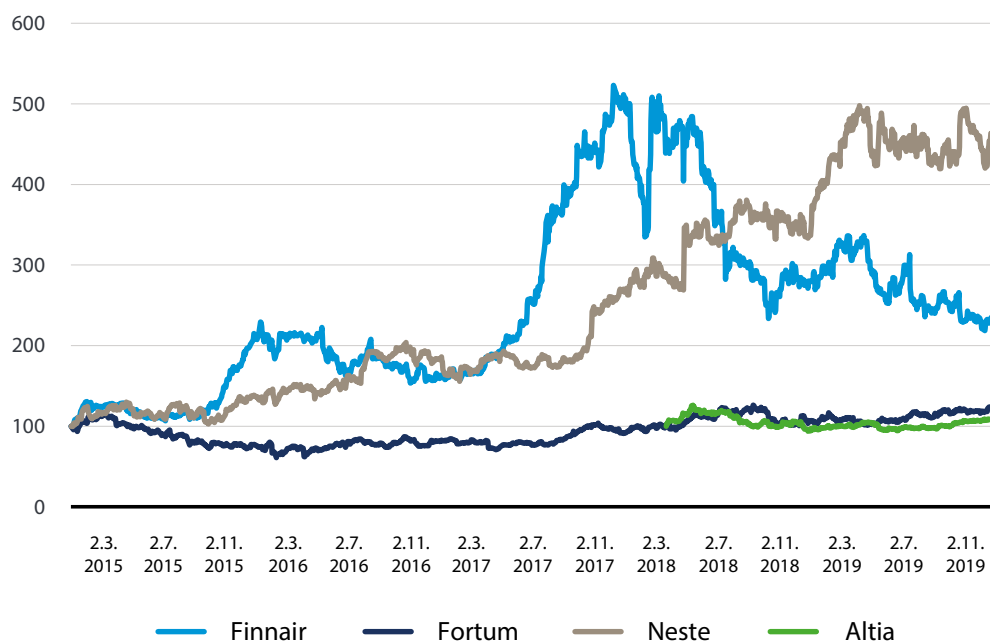
	Omistus- osuus %	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Altia Oyj	36,2					93	107
Finnair Oyj	55,8	177	388	288	917	507	421
Fortum Oyj	50,8	8 103	6 277	6 570	7 440	8 613	9 921
Neste Oyj	44,3	2 577	3 549	4 689	6 853	7 729	10 562
Yhteensä		10 857	10 214	6 858	15 210	16 941	21 010
Solidium Oy:n omistus yhteensä		7 616	6 835	7 848	8 538	6 842	7 541
Yhteensä		18 474	17 050	19 395	23 748	23 783	28 551

Yhtiöiden tuottokehitys

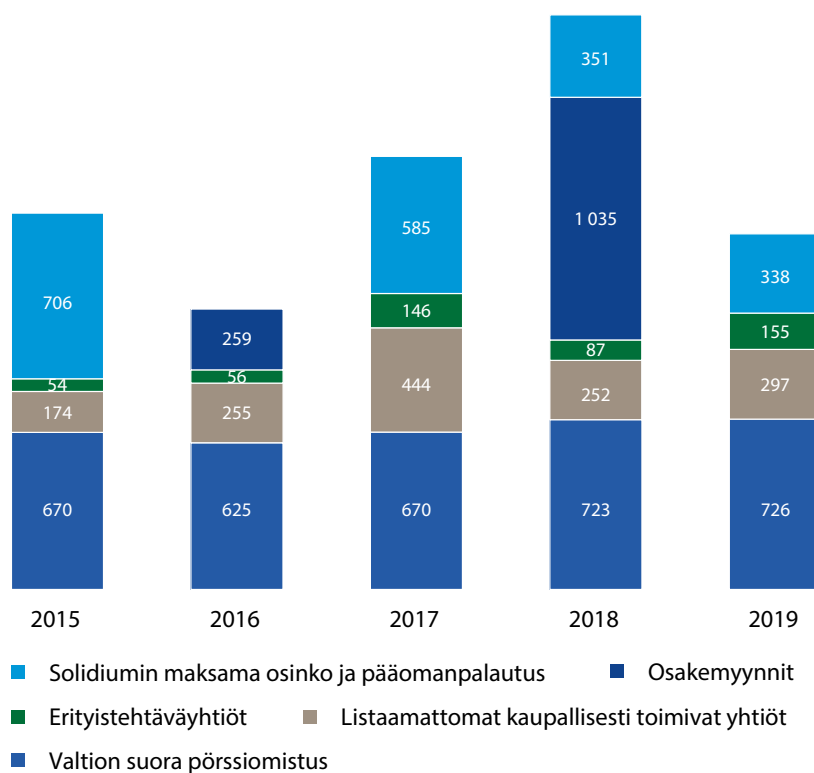
	Tuotto % 1v	Vertailuindeksi 1v	Tuotto % 5v*	Vertailuindeksi 5v*
Altia Oyj	21,7	N/A	N/A	N/A
Finnair Oyj	-14,1	-1,3	20,9	3,6
Fortum Oyj	22,0	30,6	11,9	7,5
Neste Oyj	41,7	11,0	40,0	7,6

*Annualisoitu

Kuvio 4. Valtion suoraan omistamat pörssiyhtiöt, osakekurssien kehitys 2.1.2015–31.12.2019

Kuvio 5. Valtion saamat osinko-, pääomanpalautus- ja myyntitulot, kassaperusteisesti, miljoonaa euroa

Valtio-omistaja sai osinkoja, pääomanpalautuksia yhteensä 1 515 (2 448) miljoonaa euroa. Lukuun vaikuttaa merkittävästi vertailuvuoden 1 035 miljoonan euron myyntitulot, kun taas vuonna 2019 ei syntynyt myyntituloja. Suoraan omistettujen pörssiyhtiöiden maksama osinkosumma kasvoi 726 (723) miljoonaan euroon. Lisäksi Valtion kehitysyhtiö Vake sai Nesteen osinkotuloja 49 miljoonaa euroa. Listaamattomien yhtiöiden maksama osinko- ja pääomanpalautussumma nousi 451 (339) miljoonaan euroon johtuen lähinnä Pohjolan Rautatiet Oy:n maksamasta 102 miljoonan euron pääomanpalautuksesta. Solidium maksoi osinkoja 338 (351) miljoonaa euroa.

1.7.2 Solidiumin kautta omistetut yhtiöt

Taulukko 5. Solidiumin sijoitussalkun jakauma
31.12.2019

	Milj. €	% yhtiöstä	% osakesalkusta
Sampo Oyj A	2 151	10,0 %	29 %
Stora Enso Oyj*	1 132	10,7 %	15 %
Elisa Oyj	828	10,0 %	11 %
Metso Oyj	787	14,9 %	10 %
Nokia Oyj	715	3,8 %	9 %
SSAB AB**	386	12,6 %	5 %
Valmet Oyj	357	11,1 %	5 %
Outokumpu Oyj	254	21,7 %	3 %
Kemira Oyj	209	10,2 %	3 %
TietoEVRY Oyj***	206	6,3/10%	3 %
Konecranes Oyj	181	8,4 %	2 %
Nokian renkaat Oyj	179	5,0 %	2 %
Outotec Oyj	157	14,9 %	2 %
Kaikki osakesijoitukset	7 541		100%

Sijoitusjakauma	Milj. €	% salkusta
Sijoitukset yhteensä	7 701	100 %
Osakesijoitukset	7 541	98 %
Korkosijoitukset	160	2 %

* Solidiumin osuus Stora Enson kaikista osakkeista on 10,7 % ja kaikista äänistä 27,3 %

** Solidiumin osuus SSAB:n kaikista osakkeista on 12,6 % ja kaikista äänistä 9,8 %

*** Solidiumin omistus nousi 10 prosenttiin 2.1.2020

Osakesijoitusten osuus Solidiumin sijoitussalkusta oli noin 98 prosenttia 31.12.2019. Osakesijoitusten suurin paino oli Sammolla, jonka osuus oli 29 (31) prosenttia. Solidiumin rahamarkkinasijoitukset olivat 160 (152) miljoonaa euroa. Solidiumin osakesalkun tuotto jäi painorajoitettun OMX Helsinki Cap GI-tuottoindeksin tuotosta viimeisen 12 kuukauden aikana. Viiden vuoden osakesalkun tuotto jäi myös vertailuindeksin tuotosta.

Taulukko 6. Solidiumin omistamien yhtiöiden osakkeiden tuotot ja vertailuindeksi tuotto, % 1 vuosi ja % 5 vuotta*

	Tuotto, % 1 vuosi		Tuotto, % 5 vuosi	
	Yhtiö	Indeksi	Yhtiö	Indeksi
Elisa Oyj	43	5	22	-1
Kemira Oyj	41	29	11	7
Konecranes Oyj	8	38	7	12
Metso Oyj	59	24	12	6
Nokia Oyj	-33	37	-10	13
Nokian renkaat Oyj	1	21	10	4
Outokumpu Oyj	-8	-11	-8	-6
Outotec Oyj	87	24	6	6
Sampo Oyj A	10	21	6	8
SSAB AB**	12	-11	0	-6
Stora Enso Oyj*	34	15	16	6
TietoEVRY Oyj	24	40	11	13
Valmet Oyj	22	24	19	6
Osakesalkun kokonaistuotto	15,0	20,4	7,2	11,1
Korkosijoitukset	0,4		0,3	
Sijoitusten tuotto	14,9		6,9	

* Salkkuun: Konecranes 24.5.2016, Nokia 13.3.2018, Nokian Renkaat 19.3.2019

Kalenterivuoden aikana parhaiten tuottivat Outotec (87 prosenttia) ja Metso (59 prosenttia). Negatiiviseen tuottoon jäivät Nokia (-33 prosenttia) ja Outokumpu (-8 prosenttia).

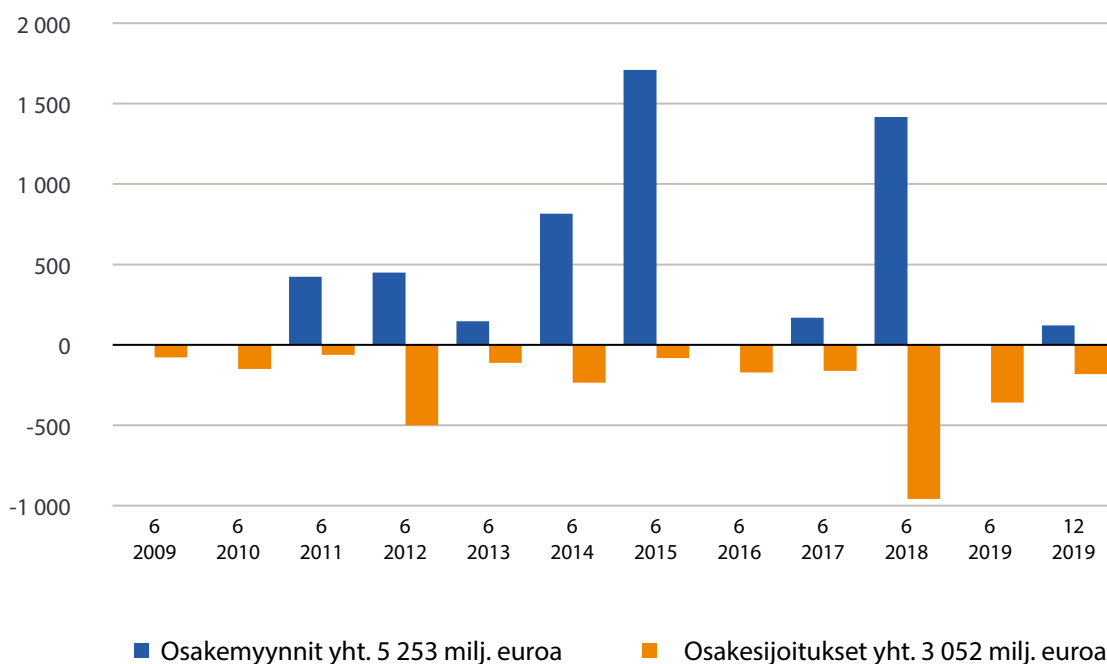
Solidium jakoi valtiolle osakkeita pääoman palautuksina kolmessa vaihteessa yhteensä 155 miljoonan euron arvosta. Solidium jakoi Kemiran osakkeita 15 miljoonan euron arvosta valtiolle ja 60 miljoonan euron arvosta Kemiran, Outokummun ja SSAB:n osakkeita valtiolle. Sekä jakoi 80 miljoonan euron arvosta Kemiran, Nokian ja Sammon osakkeita valtiolle, joka siirsi ne Oppiva Invest Oy:lle.

Kalenterivuoden aikana Solidium teki osakehankintoja yhteensä 417 miljoonalla eurolla ml. TietoEVRY (2.1.2020). Uutena yhtiönä Solidium salkkuun tuli Nokian Renkaat kun Solidium hankki 5,1 prosenttia yhtiön osakkeista 205 miljoonalla eurolla. Solidium hankki vuoden aikana Konecranesin osakkeita 23 miljoonalla eurolla ja Nokian osakkeita 66 miljoonalla eurolla.

Solidiumin omistus Konecranesissa nousi 6,2 prosentista 7,4 prosenttiin ja Nokiassa 3,3 prosentista 3,7 prosenttiin kun keväällä 2019 tehdyn pääoman palautuksen jälkeen Solidium osti markkinoilta Nokian osakkeita. Tiedon ja norjalaisen EVRY:n yhdistyminen pantiin täytäntöön ja 123 miljoonan euron osakekaupan jälkeen Solidiumin omistusosuus yhdistyneessä TietoEVRY:ssä on 10,0 prosenttia.

Kalenterivuoden aikana Solidium on myynyt Kemiran osakkeita 84 miljoonalla eurolla ja ja Nordean osakkeita 36 miljoonalla eurolla. Kalenterivuoden jälkeen Solidium myi Sammon osakkeita 458 miljoonalla eurolla.

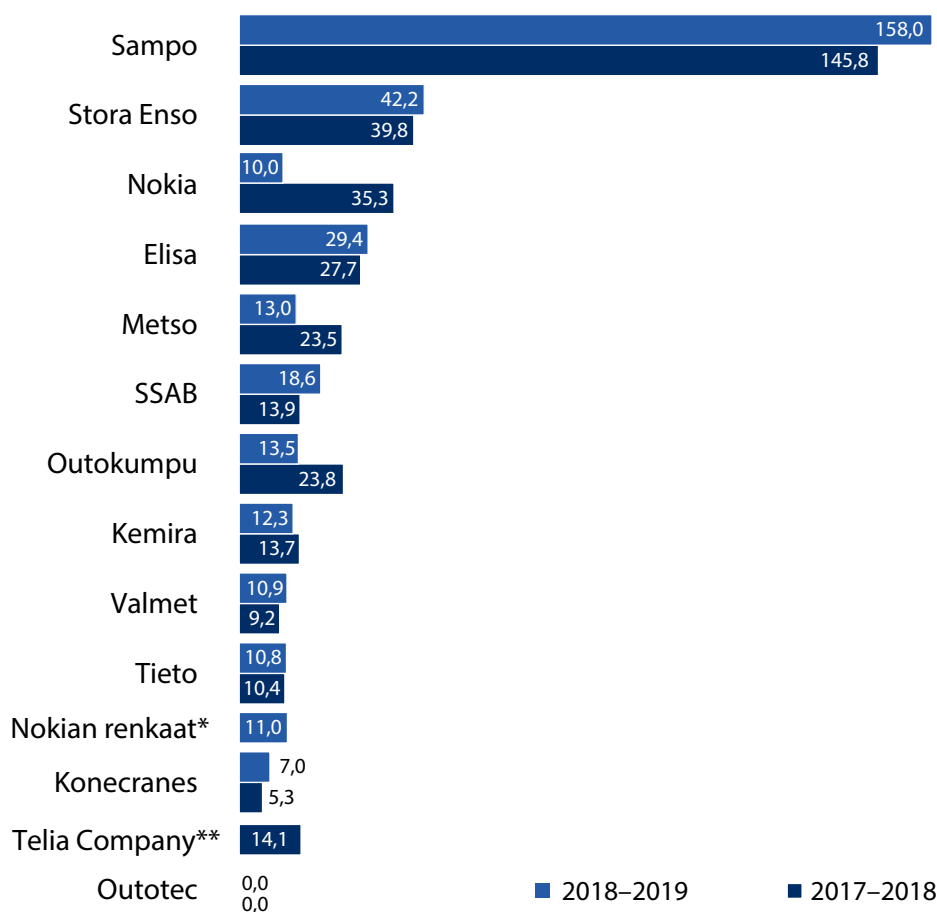
Kuvio 6. Solidiumin osakesijoitukset ja -myynnit 2019, miljoonaa euroa

Solidiumin salkun osinkotuotto yhtiöiden vuoden 2019 lopun kurseilla ja tilinpäätöstiedotteiden mukaan laskettuna on 3,2 (4,6) prosenttia ja osinkosuhte 83 (91) prosenttia. Helsingin pörssin osinkotuotto vuoden 2019 lopun markkina-arvolla laskettuna oli 3,9 (5,3) prosenttia ja osinkosuhte 76 (84) prosenttia.

Solidium on saanut voitonjakoa yhteensä noin 3,8 miljardia euroa vuodesta 2008 lähtien. Solidium on maksanut valtiolle voitonjakoa yhteensä noin 5,7 miljardia euroa. Voitonjaon lisäksi Solidium on jakanut osakkeita valtiolle pääomapalautuksina. Solidium on siis maksanut valtiolle noin 1,9 miljardia enemmän kuin se itse on saanut voitonjakoa. Tämän on mahdollistanut Solidiumin tekemät osakemyynnit, joiden seurauksena osinkosumma on pienentynyt. Solidium on tehnyt osakesijoituksia noin 3,1 miljardin euron arvosta ja osakemyynnejä noin 5,3 miljardin euron arvosta.

Kuvio 7. Solidiumin salkkuyhtiöiden maksama voitonjako, miljoonaa euroa

* Sijoitus tehtiin 3/2019

** Omistus myyty 2/2018

Maksu seuraavalla tilikaudella Metso 13 milj. euroa

1.8 Valtion suora pörssiomistus

Altia Oyj

Altia on alkoholijuomayhtiö, joka toimii viinien ja väkevien alkoholijuomien markkinoilla Pohjoismaissa ja Baltiassa. Yhtiö valmistaa, maahantuo, markkinoi, myy ja jakelee omia tuotemerkkejä sekä päämiest tuotteita ja vie alkoholijuomia noin 30 maahan

Altia Oyj
Valtion omistusosuus
36,2 % (Vake Oy 36,2 %)
Omistajaohjaus
Valtioneuvoston kanslia
Omistuksen strateginen intressi
Ei strategista intressiä
Hallitus 2020, nimitystoimikunnan esitys
Sanna Suvanto-Harsaae (pj), Jyrki Mäki-Kala (varapj), Jukka Leinonen, Tiina Lencioni, Jukka Ohtola, Anette Rosengren, Torsten Steenholt.
Toimitusjohtaja
Pekka Tennilä

Tunnusluvut	2019	2018
Liikevaihto, M€	359,6	357,3
Liikevoitto, M€	25,1	19,7
Liikevoittoprosentti	7,0	5,5
Taseen loppusumma, M€	400,2	390,4
Omavaraisuusaste, %	37,8	38,4
Nettovelkaantumisaste, %	19,1	31,6
Oman pääoman tuotto, %	12,2	10,5
Sijoitetun pääoman tuotto, %	8,5	7,0
Osinkosumma (esitys), M€	15,2	13,7
Valtion saama osinko, M€*	*5,5	*5,0
Investoinnit, M€	6,8	7,7
Henkilöstö yhteensä 31.12.	632	678
Henkilöstö Suomessa 31.12.	381	402
Johtoryhmän sukupuolijakauma n/m	2/5	2/5
Hallituksen sukupuolijakauma n/m	3/4	3/4
Kokonaisverojalanjälki	613,8	627,2
Verojalanjälki Suomessa	325,7	330,3

*Vaken saamat osingot

Maltillisen kasvun vuosi

Konsernin liikevaihdon 0,6 prosentin kasvu saavutettiin Pohjoismaisten monopolimarkkinoiden myynnin vahvistumisen sekä teollisuudelle tehtävän valmistuksen korkeampien tuotehintojen ja teollisten tuotteiden volyymin kasvun kautta. Samoin kuin vertailukaudella Ruotsin kruunun heikko kurssikehitys vaikutti negatiivisesti niin liikevaihdon kuin liikutuloksen kehitykseen. Altian liikevoitto parani 25,1 miljoonaan euroon (19,7). Kannattavuuden vahvistumista tukivat tehostustoimenpiteet ja hinnantarkistukset. Vastaavasti kasvaneet ohran kustannukset heikensivät ensimmäiset yhdeksän kuukautta konsernin tuloksehitystä. Yhtiön taseasema vahvistui tilikauden aikana. Konsernin nettovelkaantumisaste oli tilikauden lopussa 19,1 prosenttia (31,6).

Suomen valtio luovutti helmikuussa 2019 oman pääoman ehtoisesti apporttina kaikki omistuksessaan olevat Altia Oyj:n osakkeet Valtion kehitysyhtiö Vake Oy:lle. Altian omistajaohjauksesta vastaa edelleen valtioneuvoston kanslian omistajaohjausosasto.

Tavoitteena hiilineutraali tuotanto 2025 mennessä

Altia julkaisi joulukuussa uuden vuoteen 2030 saakka ulottuvan vastuullisuuden tiekarttansa, joka rakentuu kiertotalouden ja hiilineutraalin tuotannon ympärille. Tärkein tavoite on saavuttaa ilman kompensatioita hiilineutraali tuotanto vuoteen 2025 mennessä. Vastuullisuudella on ollut jo pitkään tärkeä osansa Altian strategiassa. Kiertotalouden osalta Koskenkorvan tislamo on ollut vastuullisuuden suunnannäyttäjä, kun tehdään toiminnassa raaka-aineena käytettävä suomalainen ohra hyödynnetään sataprosenttisesti. Yhtiön uutena merkittävänä tavoitteena on saada kaikki pakkaukset sataprosenttisesti kierrätettäviksi vuoteen 2025 mennessä.

Finnair Oyj

Finnair on Aasian ja Euroopan väliseen reittiliikenteeseen erikoistunut verkostolentoyhtiö. Reittiverkostoon kuului 21 kohdetta Aasiassa, 8 kohdetta Pohjois-Amerikassa ja yli 100 kohdetta Euroopassa.

Finnair Oyj
Valtion omistusosuus
55,8%
Omistajaohjaus
Valtioneuvoston kanslia
Omistuksen strateginen intressi
Suomen aseman edelleen kehittäminen kansainvälisen lentoliikenteen keskuksena
Hallitus 2020, nimitystoimikunnan esitys
Jouko Karvinen (pj) Tiina Alahuhta-Kasko, Colm Barrington, Montie Brewer, Mengmeng Du, Jukka Erlund, Henrik Kjellberg, Maija Strandberg, Jaana Tuominen
Toimitusjohtaja
Topi Manner

Tunnusluvut	2019	2018
Liikevaihto, M€	3 097,7	2 836,1
Liikevoitto, M€	162,8	218,4
Liikevoittoprosentti	5,3	7,7
Taseen loppusumma, M€	3 877,9	3 943,6
Omavaraisuusaste, %	24,9	23,3
Nettovelkaantumisaste, %	64,3	76,9
Oman pääoman tuotto, %	7,9	10,5
Sijoitetun pääoman tuotto, %	6,3	9,3
Osinkosumma (esitys), M€	0	38,4
Valtion saama osinko, M€	0	19,6
Investoinnit, M€	443,8	474,0
Henkilöstö yhteensä 31.12.	6 771	6 360
Henkilöstö Suomessa 31.12.	6 164	5 828
Johtoryhmän sukupuolijakauma n/m	3/7	2/8
Hallituksen sukupuolijakauma n/m	3/5	3/5
Kokonaisverojalanjälki	82,1	101,5
Verojalanjälki Suomessa	81,5	100,5

Kannattava kasvu jatkui

Lentomatkustuksen voimakas kysyntä yhdistettynä laivastouudistuksen myötä kasvaneeseen kapasiteettiin siivittivät Finnairin liikevaihdon jälleen voimakkaaseen noin 9 prosentin kasvuun. Yhtiön matkustajamäärä nousi 10,3 prosentilla 14,6 miljoonaan matkustajaan. Matkustajaliikenteen kapasiteetti kasvoi 11,3 prosenttia vertailukaudesta.

Liikevaihdosta noin 80 prosenttia tuli matkustajatuotoista, jotka kasvoivat kaikilla liikennealueilla. Myös muiden tuotteiden eli lisämyynnin, rahdin ja matkapalvelujen liikevaihto kasvoi. Yhtiön vertailukelpoinen liiketulos laski kasvaneiden kustannusten johdosta 163 miljoonaan euroon. Liikevoittoprosentti laski 5,3 prosenttiin.

Finnairin rahoitusasema oli vahva, mikä mahdollistaa tulevaisuudessa erittäin merkittävät miljardi-investoinnit kapearunkolaivaston uudistamiseen. Finnair palkkasi vuonna 2019 noin 1 000 uutta työntekijää ja panostaa vahvasti henkilöstön hyvinvointiin ja kehittämiseen.

Strategia päivitettiin

Finnair julkisti marraskuussa 2019 päivitetyn, vuodet 2020–2025 kattavan strategian, jonka mukaan Finnair toteuttaa strategiaansa viidellä painopistealueella, jotka ovat reittiverkosto ja laivasto, operatiivinen laadukkuus, moderni ja laadukas lentoyhtiö, vastuullisuus sekä yhteinen kulttuuri.

Vastuullisuus on olennainen osa Finnairia ja siksi se näkyy Finnairin kaikessa toiminnassa. Finnair julkisti katsauskauden jälkeen helmikuussa 2020 uuden erittäin kunnianhimoisen vastuullisuusohjelmansa, jolla Finnair pyrkii puolittamaan nettopäästönsä jo vuoden 2025 loppuun mennessä ja olemaan täysin hiilineutraali 2045 mennessä.

Fortum Oyj

Fortumin suurimmat liiketoiminnot ovat sähkön ja lämmön tuotanto ja myynti sekä jätteenpoltto ja kiertotalousratkaisut. Vuoden 2019 lopussa Fortum omisti 49,99 prosenttia Uniperista.

Fortum Oyj
Valtion omistusosuus
50,8%
Omistajaohjaus
Valtioneuvoston kanslia
Omistuksen strateginen intressi
Sähköntuotannon riittävyyden turvaaminen kaikissa olosuhteissa
Hallitus 23.4.2020
Matti Lievonon (pj), Eva Hamilton Essimari Kairisto, Klaus-Dieter Maubach, Anja McAlister, Teppo Paavola, Veli-Matti Reinikkala, Philipp Rösler ja Annette Stube
Toimitusjohtaja
Pekka Lundmark

Tunnusluvut	2019	2018
Liikevaihto, M€	5 447	5 242
Liikevoitto, M€	1 110	1 138
Liikevoittoprosentti	20	22
Taseen loppusumma, M€	23 364	22 409
Omavaraisuusaste, %	57	54
Nettovelkaantumisaste, %	40	46
Oman pääoman tuotto, %	12	6,8
Sijoitetun pääoman tuotto, %	10	6,7
Osinkosumma, M€	977	977
Valtion saama osinko, M€	496	496
Investoinnit, M€	802	4 667
Henkilöstö yhteensä 31.12.	8 191	8 286
Henkilöstö Suomessa 31.12.	2 234	2 238
Johtoryhmän sukupuolijakauma n/m	2/8	2/8
Hallituksen sukupuolijakauma n/m	3/5	3/5
Kokonaisverojalanjälki	771	703
Verojalanjälki Suomessa	224	186

Selkeä tulosparannus

Vuosi 2019 oli Fortumille taloudellisesti onnistunut ja aktiivinen strategian toteuttamisen kannalta. Yhtiö sopi Uniper-omistusosuuden kasvattamisesta, arvioi kaukolämpöliiketoimintojen strategisia vaihtoehtoja sekä jatkoi aurinko- ja tuulivoiman rakentamista. Uniperin pääomistajana Fortum keskittyy myös jatkossa yhteistyöhön ja yhtiöiden strategioiden yhteensovittamiseen. Yhtiö on pyrkinyt selkeästi fokuosoimaan liiketoimintansa ja ilmoittikin vuoden 2020 alussa luopuvansa Joensuun kaukolämpöliiketoiminnoista 530 miljoonan euron kauppahinnalla, mikä tuki yhtiön pitkän aikavälin velkaisuustavoitteen saavuttamista. Yhtiö ilmoitti myös aloittavansa laajemman kaukolämpöliiketoimintojen arvioinnin Järvenpäässä ja Baltiassa. Fortumin vuoden 2019 vertailukelpoinen liikevoitto kasvoi 1,2 (1,0) miljardiin euroon, pääasiassa Generation-segmentin selvän tulosparannuksen ansiosta. Sähkön hinnat olivat laskussa, mutta Fortumin saavuttama sähkönhinta nousi 6 prosenttia. Myös Russia-segmentin ja Consumer Solutions-segmentin hyvä kehitys tuki tulosparannusta. Lisäksi osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta nousi lähes 750 miljoonaan euroon, mihin vaikutti pääosin Uniperin tulos. Fortum saavutti ensimmäistä kertaa vuosiin pitkäaikaisen 10 prosentin sijoitetun pääoman tuottotavoitteensa.

Ilmaston vuosi

Ilmastoasiat olivat voimakkaasti esillä useasta eri näkökulmasta. Fortum on jo pitkään tehnyt määrätietoista työtä tuotantonsa hiilidioksidipäästöjen alenemiseksi ja hyvä kehitys jatkui myös vuonna 2019. Yhtiö asettikin uuden, kunnianhimoisemman tavoitteen enrgiatuotannon hiilidioksidin ominaispäästölle vuodelle 2020. Fortumin strategia tähtää hiilidioksidipäästöjen vähentämiseen, mitä tukee myös Uniperin päätös sulkea vanhat kivihiililaitokset Saksassa. Fortumin investoinnit hiilidioksidivapaaseen tuotantoon kasvoivat yli 100 miljoonalla eurolla.

Neste Oyj

Neste on maailman suurin jätteistä ja tähteistä jalostetun uusiutuvan dieselin tuottaja, joka tuo uusiutuvia ratkaisuja myös lento- ja muoviteollisuuteen. Yhtiö on kolmas maailman vastuullisimpien yhtiöiden Global 100-listalla.

Neste Oyj
Valtion omistusosuus
44,3 % (valtioneuvoston kanslia 36,0 %, Vake Oy 8,3 %)
Omistajaohjaus
Valtioneuvoston kanslia
Omistuksen strateginen intressi
Valtakunnallisen polttoainehuollon turvaaminen huoltovarmuuskäsitteiden huomioon ottaen.
Hallitus 2020, nimitystoimikunnan esitys
Matti Kähkönen (pj), Marco Wiren (varapj), Sonat Burman-Olsson, Nick Elmslie, Martina Flöel, Jean-Baptiste Renard, Jari Rosendahl, Johanna Söderström
Toimitusjohtaja
Peter Vanacker

Tunnusluvut	2019	2018
Liikevaihto, M€	15 840	14 919
Liikevoitto, M€	2 229	1 025
Liikevoittoprosentti	14,1	6,9
Taseen loppusumma, M€	9 793	8 224
Omavaraisuusaste, %	60,5	56,3
Nettovelkaantumisaste, %	-3,2	-1,5
Oman pääoman tuotto, %	33,9	17,4
Sijoitetun pääoman tuotto, %	34,4	18,3
Osinkosumma (esitys), M€	783	585
Valtion saama osinko, M€*	347	210
Investoinnit, M€	568	395
Henkilöstö yhteensä 31.12.	5 474	5 468
Henkilöstö Suomessa 31.12.	3 794	3 681
Johtoryhmän sukupuolijakauma n/m	2/9	2/7
Hallituksen sukupuolijakauma n/m	3/5	3/5
Kokonaisverojalanjälki	4 119	3 973
Verojalanjälki Suomessa	3 373	3 322

* Valtio ja Vake yhteensä.

Erinomainen tulos

Nesteen vuoden 2019 tulos oli yhtiön kaikkien aikojen paras. Yhtiön vertailukelpoinen liikevoitto oli 1 962 (1 422) miljoonaa euroa. Hyvän tuloksen takana oli edellisvuoden tapaan uusiutuvat tuotteet jonka vertailukelpoinen liikevoitto parani ja oli 1 599 (983) miljoonaa euroa. Öljytuotteiden vertailukelpoinen liikevoitto laski hieman päättyen 386 (397) miljoonaa euroon. Marketing & Services tulos oli ennallaan 77 (77) miljoonassa eurossa. Muut segmentin tulos heikkeni -98 (-36) miljoonaa euroon. Tämä johtui Nynas:in heikosta tuloksesta. Neste alaskirjasi osakeomistuksensa ja lainasaatavansa Nynas:sta kokonaan kolmannella neljänneksellä.

Neste rakentaa parhaillaan Singaporessa 1,4 miljardin euron laajennushanketta. Valmistuessaan investointi lisää Singaporen vuotuista tuotantokapasiteetti 1,3 miljoonaa tonnia ja nostaa koko uusiutuvien tuotteiden kapasiteetin 4,5 miljoonaa tonniin vuonna 2022.

Hyvä kannattavuus on vahvistanut Nesteen tasetta. Omavaraisuusaste oli 60,5 (56,3) prosenttia. Yhtiö jakaa 0,10 euron osakekohtaisen ylimääräisen osingon tilikaudelta 2019. Nesteen osakekurssi nousi 38,2 prosenttia vuoden 2019 aikana.

Uudistettu strategia

Nesteen uudistetun strategian mukaan yhtiön tavoitteena on tulla globaaliksi johtajaksi uusiutuissa ja kiertotalousratkaisuisissa.

Nesteen tavoitteena on muun muassa vähentää asiakkaidensa kasvihuonekaasupäästöjä vuosittain vähintään 20 miljoonalla tonnilla vuoteen 2030 mennessä, laajentaa yhtiön lopputuotemarkkinoita lento-liikenteeseen ja polymeereihin, tulla ratkaisujen tarjoajaksi kemiallisessa kierrätyksessä, laajentaa yhtiön globaalia asemaa jäte- ja tähderäka-aineissa, jatkaa edelläkävijänä uusiutuvien tuotteiden tuotantokapasiteetissa vähintään 40 %:n markkinaosuudella.

1.9 Kaupalliset listaamattomat yhtiöt

Arctia Oy

Jäänmurto- ja monitoimialusten palvelut, vesiväylien sekä kanavien hoito- ja käyttöpalvelut, ympäristövahinkojen torjuntapalvelut, merenmittaus, muut vesialuepalvelut sekä asiantuntijapalvelut Suomessa ja kansainvälisesti.

Arctia Oy
Valtion omistusosuus
100 %
Omistajaohjaus
Valtioneuvoston kanslia
Omistuksen strateginen intressi
Elinkeinoelämän kuljetustarpeita palvelevan talvimerenkulun varmistaminen sekä merivoimien varautumiseen ja valmiuteen liittyvät merenmittauspalvelut.
Hallitus 23.3.2020
Pertti Saarela (pj), Mats Rosin (varapj), Hanna Masala, Sinikka Mustakari, Pirjo Kiiski, Kari Savolainen
Toimitusjohtaja
Maunu Visuri

Tunnusluvut	2019	2018
Liikevaihto, M€	79,1	50,9
Liikevoitto, M€	0,0	2,2
Liikevoittoprosentti	0,0	4,4
Taseen loppusumma, M€	288,0	300,1
Omavaraisuusaste, %	49,1	49,2
Nettovelkaantumisaste, %	72,6	70,4
Oman pääoman tuotto, %	-1,4	1,0
Sijoitetun pääoman tuotto, %	-1,0	0,8
Osinkosumma, M€	0,0	1,6
Valtion saama osinko, M€	0,0	1,6
Investoinnit, M€	9,5	12,7
Henkilöstö yhteensä 31.12.	442	497
Henkilöstö Suomessa 31.12.	442	497
Johtoryhmän sukupuolijakauma n/m	2/2	2/5
Hallituksen sukupuolijakauma n/m	3/3	3/5
Kokonaisverojalanjälki	10,5	5,6
Verojalanjälki Suomessa	10,5	5,6

Jäätalvi oli tavanomaista leudompi

Arctian liikevaihto kasvoi vertailukauteen nähden ollen 79,1 miljoonaa euroa. Meritaidon yhdistyminen konserniin joulukuussa 2018 selittää suurelta osin liikevaihdon kasvun vertailukauteen nähden. Konsernin liikevoitto heikkeni 0,0 miljoonaan euroon. Tulokseen vaikuttivat vertailuvuotta vähäisemmät operointipäivät leudon talven vuoksi sekä kiinteiden kustannusten joustamattomuus. Konsernin tase- ja rahoitusasema säilyivät vakaina, lähellä edellisen vuoden tasoa.

Jäänmurron osalta operointipäivien määrä laski edelliseen tilikauteen nähden. Jäätalvi oli Itämerellä leuto, mutta Perämerellä olosuhteet olivat haastavat kovien tuulien ja liikkuvan jään seurauksena. Vuonna 2019 perinteisillä jäänmurtaajilla operointipäiviä kertyi yhteensä 547 (662). Monitoimimurtaajat eivät operoineet tarkastelukaudella. Kansainvälisen rahtauksen heikkojen näkymien vuoksi yhtiö päätti tilikauden aikana, että se ei jatka offshore-liiketoimintaa nykyisellä liiketoimintakonseptillaan.

Väylänhoidossa jatkui tilikauden aikana aktiivinen palvelukonseptin kehittäminen. Yhtiön öljuntorjuntavalmiussopimus päättyi vuoden 2019 lopussa. Sopimuksen päättyminen merkitsee Arctialle merkittävää tulonmenetystä vuodelle 2020. Merenmittauksen osalta työmäärät ja liikevaihto kasvoivat niin Suomessa kuin ulkomailla.

Yritysvastuu yhtiön strategiassa

Vastuullisuus on tärkeässä osassa Arctian liiketoimintaa. Arctian palveluilla varmistetaan osaltaan vesillä liikkumisen turvallisuutta ja vesialueiden kestävää käyttöä. Vastuullisen toiminnan tärkeyttä korostaa yhtiön toiminta herkillä merialueilla. Vastuullisuus tullaan integroimaan vahvasti uuteen konsernin strategiaan.

Boreal Kasvinjalostus Oy

Boreal Kasvinjalostus jalostaa sekä markkinoi satoisia ja laadukkaita peltokasvilajikkeita pohjoisissa oloissa toimiville ammattiviljelijöille. Boreal on toimialallaan Suomen markkinajohtaja.

Boreal Kasvinjalostus Oy
Valtion omistusosuus
60,75 %
Omistajaohjaus
Valtioneuvoston kanslia
Omistuksen strateginen intressi
Strateginen intressi on varmistaa markkinoiden toimivuuden edellyttämä pohjoisille ilmastoalueille soveltuvien kasvintuotantolajikkeiden jalostaminen, jalostusaineiston omistuksen säilyttäminen. Lajikkeiden saatavuus on tärkeää myös huoltovarmuuden kannalta.
Hallitus 1.4.2020
Riitta Mynttinen (pj), Jyrki Lepistö, Minna Oravuo, Birgitta Vainio-Mattila, Mia Rainio
Toimitusjohtaja
Markku Äijälä

Tunnusluvut	2019	2018
Liikevaihto, M€	9,8	9,4
Liikevoitto, M€	0,5	0,5
Liikevoittoprosentti	4,7	5,3
Taseen loppusumma, M€	12,2	12,3
Omavaraisuusaste, %	64,8	70,1
Nettovelkaantumisaste, %	-5,1	-29,2
Oman pääoman tuotto, %	3,2	3,6
Sijoitetun pääoman tuotto, %	5,1	5,4
Osinkosumma, M€	0,3	0,3
Valtion saama osinko, M€	0,2	0,2
Investoinnit, M€	0,8	0,7
Henkilöstö yhteensä 31.12.	70	70
Henkilöstö Suomessa 31.12.	70	70
Johtoryhmän sukupuolijakauma n/m	3/4	2/4
Hallituksen sukupuolijakauma n/m	4/1	2/3
Kokonaisverojalanjälki	3,0	3,1
Verojalanjälki Suomessa	3,0	3,1

Tulevaisuuden tuotekehitystä

Boreal Kasvinjalostuksen perustehtävä on mahdollistaa suomalaisen ruoantuotannon kilpailukyyn parantaminen jalostamalla elintarviketuotannolle tärkeitä kasvilajeista kasvuoloihimme sopivia lajikkeita. Yhtiö on tärkeä myös huoltovarmuuden kannalta. Vuoden 2019 aikana Borealin vahva asema Suomen markkinoilla pysyi vakaana jatkuvasti kovenevasta kilpailusta huolimatta. Kokonaisuutena yhtiön lajikkeiden viljelyala Suomessa oli hieman yli 1,1 miljoonaa hehtaaria, eli yli puolet maan koko viljelyalasta.

Vuoden 2019 liikevaihto oli 9,8 miljoonaa euroa, jossa oli nousua edellisestä tilikaudesta 4 prosenttia. Rojalit sertifioidusta siemenestä kasvoivat 2,9 prosenttia ja tos-rojalit kasvoivat 7,7 prosenttia. Liikevaihdon kasvusta huolimatta liikevoitto tilikaudella oli edellisen vuoden tasolla 460 tuhannessa eurossa. Jalostusohjelmissa jatkettiin edellisvuosien korkeatasoista työtä. Suomen kasvilajikeluetteloon hyväksyttiin vuoden aikana useita uusia Borealin lajikkeita.

Vuonna 2019 yhtiössä toteutettiin strategiauudistus. Uuden strategian painopisteet ovat jalostustoiminnan kilpailukyky, kasvun hakeminen kotimaasta ja vientimarkkinoilta, henkilöstön ja osaamisen kehittäminen sekä toiminnan tehostaminen. Erityisesti viennin rooli kasvun hakemisessa nousee aiempaa tärkeämmäksi.

Yritysvastuu

Kasvinjalostustyöllä on keskeinen rooli myös ilmastomuutokseen sopeutumisessa. Paikallisen lajikejalostuksen merkitys kasvaa erityisesti viljelyn äärialueilla, kuten Suomessa. Monipuoliset jalostusohjelmat mahdollistavat myös elintarviketuotantomme sopeutumisen ilmastomuutokseen, viljelyn hiilijalanjäljen pienentämiseen sekä hiilen sitomiseen maaperään.

Finavia Oyj

Yhtiö ylläpitää ja kehittää Helsinki-Vantaan lentoasemaa sekä koko maan kattavaa lentoasemaverkostoa.

Finavia Oyj
Valtion omistusosuus
100%
Omistajaohjaus
Valtioneuvoston kanslia
Omistuksen strateginen intressi
Kotimaisten ja kansainvälisten lentoyhteysien tarjonnan varmistaminen Suomen lentoasemaverkostoa kehittämällä ja ylläpitämällä
Hallitus 30.3.2020
Harri Sailas (pj), Johanna Kara, Nina Kiviranta, Tuija Pesonen, Esko Pyykkönen, Erkka Valkila, Stefan Wentjärvi
Toimitusjohtaja
Kimmo Mäki

Tunnusluvut	2019	2018
Liikevaihto, M€	389,2	377,3
Liikevoitto, M€	44,0	66,8
Liikevoittoprosentti	11,3	17,7
Taseen loppusumma, M€	1 360,1	1 133,3
Omavaraisuusaste, %	50,1	58,7
Nettovelkaantumistasaste, %	72,0	45,3
Oman pääoman tuotto, %	5,1	7,0
Sijoitetun pääoman tuotto, %	4,5	6,5
Osinkosumma, M€	0	11,1
Valtion saama osinko, M€	0	11,1
Investoinnit, M€	306,1	229,0
Henkilöstö yhteensä 31.12.	2776	2852
Henkilöstö Suomessa 31.12.	2776	2852
Johtoryhmän sukupuolijakauma n/m	2/7	2/7
Hallituksen sukupuolijakauma n/m	3/4	3/4
Kokonaisverojalanjälki	67,9	81,1
Verojalanjälki Suomessa	67,9	81,1

Matkustajamäärän kasvu tasaantui

Vuosi 2019 oli Finavian lentoasemilla vilkas, vaikka matkustajamäärän kasvu oli aiempia vuosia maltillisempaa. Finavian lentoasemien kautta matkusti vuonna 2019 26,0 miljoonaa matkustajaa, joka oli 4,9 prosenttia enemmän kuin vuonna 2018.

Helsinki-Vantaan lentoaseman matkustajamäärä nousi uuteen ennätykseen ja oli 21,9 miljoonaa matkustajaa (20,8). Helsinki-Vantaan markkina-asema vahvistui suhteessa muihin pohjoismaisiin lentokenttiin. Finavian muiden verkostolentoasemien yhteenlaskettu matkustajamäärä oli 4,2 miljoonaa ja kasvoi 0,6 prosenttia edellisestä vuodesta.

Finavia-konsernin liikevaihto nousi 3,2 prosenttia 389,2 miljoonaan euroon (377,3). Finavian kannattavuus ja tulos säilyivät vuonna 2019 hyvällä tasolla liikevoiton ollessa 44 miljoonaa euroa (66,8) ja liikevoittoprosentin 11,3. Finavian kannattavuus mahdollisti sen, että investointeihin voitiin käyttää lainarahoituksen lisäksi tulorahoitusta.

Strategian toteutus

Finavia onnistui vuonna 2019 strategiansa toteuttamisessa suunnitelmien mukaisesti. Strategisia tavoitteita oli kolme: Pohjois-Euroopan parhaat lentoyhteiset, poikkeuksellisen laadukas asiakaskokemus ja vastuullisesti saavutettu kasvu ja kannattavuus. Helsinki-Vantaan lentoaseman vuoteen 2024 jatkuva yli miljardin euron arvoinen kehitysohjelma eteni vuonna 2019 suunnitellusti, ja yhtiö sai päätöksen Lapin lentoasemien investointiohjelman.

Finavia jatkoi määrätietoisesti ponnistelujaan omien päästöjensä vähentämiseksi. Finavia saavutti vuonna 2019 hiilineutraaliuden kaikilla lentoasemillaan. Tulevaisuuden tavoitteena on saavuttaa nettonollapäästöt koko yhtiön osalta.

Fingrid Oyj

Yhtiön keskeisimmät strategiset tavoitteet ovat yhteiskunnalle varman sähkön ja toimivien markkinoiden turvaaminen sekä asiakastarpeisiin vastaavien palveluiden tarjoaminen edullisesti. Vuonna 2019 kantaverkon siirtokapasiteetti oli tehokkaassa käytössä ja siirtovarmuus pysyi erinomaisella tasolla.

Fingrid Oyj
Valtion omistusosuus
53,1 % (28,2 % VM, 24,9 % Huoltovarmuuskeskus)
Omistajaohjaus
Valtiovaraministeriö
Omistuksen strateginen intressi
Strategisena intressinä on sähkön siirron ja sähköjärjestelmän toimivuuden ja häiriöttömyyden turvaaminen kaikissa olosuhteissa.
Hallitus 1.1.2020
Juhani Järvi (pj), Päivi Nerg, Anu Hämäläinen, Esko Torsti, Sanna Syri
Toimitusjohtaja
Jukka Ruusunen

Tunnusluvut	2019	2018
Liikevaihto, M€	789,4	852,8
Liikevoitto, M€	115,5	241,6
Liikevoittoprosentti	14,6	28,3
Taseen loppusumma, M€	2 145,1	2 109,9
Omavaraisuusaste, %	32,0	36,6
Nettovelkaantumisaste, %	150,7	126,1
Oman pääoman tuotto, %	11,6	23,3
Sijoitetun pääoman tuotto, %	6,4	13,2
Osinkosumma, M€	148,2*	171,4
Valtion saama osinko, M€	54,9*	63,5
Investoinnit, M€	117,3	95,4
Henkilöstö yhteensä 31.12.	380	380
Henkilöstö Suomessa 31.12.	378	378
Johtoryhmän sukupuolijakauma n/m	3/6	3/6
Hallituksen sukupuolijakauma n/m	3/2	3/2
Kokonaisverojalanjälki	90,7	125,9
Verojalanjälki Suomessa	90,7	125,9

* Enintään

Katsaus vuoden 2019 tapahtumiin

Yhtiön vuosi 2019 oli toiminnallisesti ja taloudellisesti onnistunut kaikkien sidosryhmien näkökulmasta. Tulos laski odotetusti yhtiön laskettua siirtohintaan merkittävästi (keskimäärin 8 prosenttia) vuoden alusta. Tämä hyödytti yhtiön asiakkaita ja yhteiskuntaa. Yhtiön talous on kuitenkin vakaalla pohjalla ja mahdollistaa niin investointien kuin osingonmaksunkin rahoittamisen myös tulevina vuosina.

Kantaverkon siirtovarmuus oli 99,9998 prosenttia ja järjestelmäreservien riittävyys 99,8 prosenttia. Fingridin verkossa siirrettiin sähköä 68,7 terawattituntia, joka vastasi 76,0 prosenttia Suomen kokonaissiirrostasta (kulutus ja läpisiirto). Kantaverkon häiriöistä aiheutunut keskeytysaika liittymispisteissä oli keskimäärin 4,3 minuuttia, mikä oli selvästi edellisvuotta parempi tulos.

Eurooppalaisessa vertailussa infrastruktuuriltaan vastaavien yhtiöiden kesken Fingridin kantaverkkohinnoittelu oli kolmanneksi edullisin. Fingrid oli kärjessä Eurooppalaisen sääntelyviranomaisen teettämässä kustannustehokkuusvertailussa. Mitattu asiakasluotamus oli 4,0 ja myös maanomistajien palaute toiminnasta oli hyvä 3,6–4,3 (asteikolla 1–5). Sähkömarkkinoiden ja suomalaisen sähkön hinnan kannalta tärkeä tasasähköyhteyksien luotettavuus oli edelleen hyvällä tasolla. EstLink 2 -yhteydellä oli yksi pitkäaikainen häiriö. Vuoden aikana kantaverkkoon investoitiin 103 miljoonaa euroa. Fingridin investoinnit ovat keskeisessä roolissa mahdollistamassa siirtymää kohti puhdasta sähköjärjestelmää. Työturvallisuus oli edelleen hyvällä tasolla, yhdistetyn tapaturmataajuuden ollessa 5,5/ miljoonaa työtuntia.

Vastuullisuus on yhtiön arvoja ja näkyy kaikessa toiminnassa. Yritysvastuuta johdetaan Fingridin johtamisjärjestelmään integroituna. Yhtiö edellyttää vastuullisia liiketoimintapöytä sopimuskumppaneiltaan. Hankintaketjussa ei havaittu merkittäviä poikkeamia tilaajavastuu- tai työsuhteasioissa.

Gasum Oy

Gasum Oy tuo Suomeen maakaasua, tuottaa biokaasua Suomessa ja Ruotsissa sekä jakelee LNG:tä Suomessa, Ruotsissa ja Norjassa. Yhtiö tarjoaa energiaa sähkön ja lämmöntuotantoon, teollisuudelle sekä maa- ja meriliikenteelle.

Gasum Oy
Valtion omistusosuus
100% (26,5% VNK, 73,5 % Gasonia)
Omistajaohjaus
Valtioneuvoston kanslia
Omistuksen strateginen intressi
Metaanipohjaisten teollisuuden raaka-aineiden ja energiantuotannon polttoaineiden huollon turvaaminen huoltovarmuuskohdat huomioon ottaen
Hallitus 5.3.2020
Elina Engman (pj), Stein Dale, Päivi Pesola, Elisabet Salander Björklund, Torbjörn Holmström, Minna Pajumaa, Ari Vanhanen
Toimitusjohtaja
Johanna Lamminen

Tunnusluvut	2019	2018
Liikevaihto, M€	1 128	1 177
Liikevoitto, M€	141	124
Liikevoittoprosentti	12,5	10,5
Taseen loppusumma, M€	1 648	1 527
Omavaraisuusaste, %	44,7	43,7
Nettovelkaantumisaste, %*	83,4	84,7
Oman pääoman tuotto, %	13,6	13,7
Sijoitetun pääoman tuotto, %	11,9	10,6
Osinkosumma, M€	20	32,9
Valtion saama osinko, M€	20	32,9
Investoinnit, M€	70	31
Henkilöstö yhteensä 31.12.	373	434
Henkilöstö Suomessa 31.12.	244	317
Johtoryhmän sukupuolijakauma n/m	3/5	3/4
Hallituksen sukupuolijakauma n/m	3/4	3/4
Kokonaisverojalanjälki	182	254,3
Verojalanjälki Suomessa	206	246,8

Strategian etenemisen kannalta merkittävä vuosi

Kehittääkseen pohjoismaista kaasumarkkinaa sekä laajentaakseen tarjontaansa vähäpäästöisissä energiaratkaisuissa Gasum julkisti sopimuksen AGAn Clean Energy- ja Nauticorin Marine Bunkering -liiketoimintojen ostamisesta Linde AG:ltä. Yhtiö kehitti myös energiamarkkinapalveluiden liiketoimintaansa, mikä vahvisti omalta osaltaan yhtiön kykyä toimia tulevaisuudessa laajemmin energiamarkkinoilla. Yhtiö kasvatti myös biokaasukapasiteettiaan usealla investoinnilla. Gasum luopui Gasum tekniikan omistuksesta keväällä. Kaasun siirtoliiketoiminnan omistussellinen eriyttäminen oli merkittävä projekti, jonka yhtiö sai toteutettua kertomusvuonna. Kaasumarkkina avautui kilpailulle vuoden 2020 alussa ja uusi siirtoliiketoimintaa harjoittavaa yhtiö Gasgrid Finland aloitti toimintansa.

Konsernin liikevaihto oli 1 128 miljoonaa euroa, jossa laskua 4,2 prosenttia edelliseen vuoteen verrattuna. Liikevaihdon laskuun vaikutti ennen kaikkea kaasun myyntihinnan kehitys. Maakaasun hintaa painoi kestästä 2019 lähtien lisääntynyt tarjonta ja alhainen kysyntä. Yhtiön kannattavuus kehittyi myönteisesti ja liikevoitto nousi 14 prosenttia. Jatkuvien toimintojen liikevoitto oli 50,9 (23) miljoonaa euroa. Kaasun kulutus laski vertailukauteen nähden johtuen vertailuvuoden kylmästä alkuvuodesta. Liikennekaasujen myynti kasvoi johtuen tankkausasemaverkoston kasvusta ja kasvaneesta kysynnästä eri segmenteillä.

Siirtyminen kohti hiilineutraalia yhteiskuntaa luomahdollisuuksia

Yhtiö on vastuullisuusohjelmassaan sitoutunut toimimaan ilmastomuutoksen hillitsemiseksi sekä edistämään siirtymistä vähähiiliseen yhteiskuntaan. Yhtiö tarjoaa puhtaampia energiaratkaisuja asiakkailleen ja auttaa asiakkaitaan pienentämään hiilijalanjälkeään. Turvallisuus on myös yhtiön yritys vastuutyön keskiössä ja yhtiö saavutti hyviä tuloksia tapaturmataajuuden vähennyttä puolella.

Kemijoki Oy

Kemijoen voimalaitokset tuottavat noin kolmanneksen Suomen vesisähköstä. Vesisähköllä turvataan Suomen energiahuoltoa uusiutuvien energialähteiden aikakaudella. Kemijoen tuottama sähkö myydään omistajille omakustannehintaan eikä yhtiön tavoitteena ole tuottaa voittoa.

Kemijoki Oy
Valtion omistusosuus
50,1 %
Omistajaohjaus
Valtioneuvoston kanslia
Omistuksen strateginen intressi
Ei strategista intressiä
Hallitus 1.4.2020
Tiina Tuomela (pj), Risto Andsten, Tapio Jalonen, Markus Katara, Tapio Korpeinen, Anne Simolinna, Juha-Pekka Weckström
Toimitusjohtaja
Tuomas Timonen

Tunnusluvut	2019	2018
Liikevaihto, M€	53,1	47,9
Liikevoitto, M€	5,6	-1,6
Liikevoittoprosentti	10,6	-3,3
Taseen loppusumma, M€	485,4	477,6
Omavaraisuusaste, %	10,6	10,8
Nettovelkaantumisaste, %	824,1	809,7
Oman pääoman tuotto, %	1,5	1,5
Sijoitetun pääoman tuotto, %	1,2	-0,3
Osinkosumma, M€	0,8	0,8
Valtion saama osinko, M€	0,4	0,4
Investoinnit, M€	19,9	17,7
Henkilöstö yhteensä 31.12.	38	35
Henkilöstö Suomessa 31.12.	38	35
Johtoryhmän sukupuolijakauma n/m	1/6	1/6
Hallituksen sukupuolijakauma n/m	2/5	2/5
Kokonaisverojalanjälki	28,1	27,4
Verojalanjälki Suomessa	28,1	27,4

Sähköntuotanto edellisvuoden tasolla

Vuonna 2019 voimalaitosten kokonaiskäytettävyyttä säilyi erinomaisella 98,9 prosentin tasolla. Kemijoen voimalaitoksilla tuotettiin vuoden aikana sähköä 4 498 gigawattituntia (4 501), joka vastasi 36 prosenttia kotimaisesta vesivoimalla tuotetusta sähköstä. Tuotantomäärä oli keskimääräisellä tasolla. Vuoden päättyessä vesivarastojen täyttöaste oli 57 prosenttia (59), mikä on selvästi alle keskimääräisen.

Yhtiö tuottaa sähköä osakkailleen omakustannushintaan, jolloin Kemijoki Oy:n päätavoite on liiketoiminnan kustannustehokkuus. Suurin yksittäinen kustannuserä on kiinteistöverot. Vuoden aikana kustannusten kehitys oli suunnitellun mukaista. Kemijoki eteni vuonna 2019 suunnitelmien mukaisesti voimalaitostensa peruskorjauksien ja ympäristöinvestointiensä osalta. Sierilän vesivoimalaitoksen yksityiskohtainen valmistelu jatkui tilikauden aikana. Investointien kokonaismäärä oli tilikaudelta 19,9 miljoonaa euroa.

Vesivoimalla on keskeinen rooli ilmastomuutoksen hillinnässä

Vesivoima on Suomen tärkein uusiutuvan sähköntuotannon muoto. Vesivoiman ansiosta fossiilisia polttoaineita tarvitaan vähemmän, mikä hillitsee ilmastomuutosta. Hyvien ominaisuuksiensa ohella vesivoimalla on myös haitallisia ympäristövaikutuksia, jotka syntyvät uusien voimalaitosten rakentamisesta, nykyisten voimalaitosten säätökäytöstä sekä vesistöjen säännöstelystä.

Haitallisten ympäristövaikutusten lieventämiseksi vuonna 2019 käytettiin ympäristönhoitoon 4,5 miljoonaa euroa (4,1). Tästä kalatalousvelvoitteiden osuus oli 2,3 miljoonaa euroa (2,7) ja vapaaehtoisten toimenpiteiden osuus oli 1,2 miljoonaa euroa. Yhtiö osallistuu aktiivisesti kalakantojen elvyttämiseen tärkeitä toimenpiteiden suunnitteluun yhdessä muiden toimijoiden kanssa.

Leijona Catering Oy

Leijona Catering on suomalainen ruoka-palveluyritys, jolla on lähes 60 toimipistettä ja joka valmistaa päivittäin yli 70 000 ateriala. Yhtiö keskittyy puolustusvoimien strategiseen kumppanuuteen sekä valtionhallinnon turvallisuus-kriittisiin kohteisiin.

Leijona Catering Oy
Valtion omistusosuus
100 %
Omistajaohjaus
Valtioneuvoston kanslia
Omistuksen strateginen intressi
Turvata puolustusvoimien toiminta tuottamalla tarvittavat ravitsemuspalvelut kaikissa oloissa
Hallitus 18.3.2020
Riitta Laitasalo (pj), Sinikka Mustakari, Sanna Poutiainen, Timo Rotonen, Elina Yrjänheikki, Anton Westermarck
Toimitusjohtaja
Ritva Paavonsalo

Tunnusluvut	2019	2018
Liikevaihto, M€	75,5	70,0
Liikevoitto, M€	5,6	4,8
Liikevoittoprosentti	7,4	6,9
Taseen loppusumma, M€	28,3	25,9
Omavaraisuusaste, %	65	66,4
Nettovelkaantumisaste, %*	-78,3	-76,7
Oman pääoman tuotto, %	24,7	21,3
Sijoitetun pääoman tuotto, %	31,5	27
Osinkosumma, M€	4,0	4,0
Valtion saama osinko, M€	4,0	4,0
Investoinnit, M€	1,2	0,8
Henkilöstö yhteensä 31.12.	488	437
Henkilöstö Suomessa 31.12.	488	437
Johtoryhmän sukupuolijakauma n/m	3/1	2/2
Hallituksen sukupuolijakauma n/m	4/2	3/3
Kokonaisverojalanjälki	9,6	8,5
Verojalanjälki Suomessa	9,6	8,5

Kannattava kasvu jatkuu

Leijona Catering tuottaa Puolustusvoimien ruoka-huollon palvelut kaikissa valmiustiloissa. Puolustusvoimien kanssa solmittu sopimus on voimassa vähintään 31.12.2027 asti. Strateginen kumppanuus perustuu tiiviiseen yhteistyöhön. Leijona Catering huolehtii lisäksi Rikosseuraamuslaitoksen 25 van-kilan ruokapalveluista. Lisäksi yhtiö palvelee muita valtionhallinnon turvakriittisiä asiakkaita.

Leijona Cateringin liiketoiminta jatkui kannattavana vuonna 2019. Yhtiö jatkoi pitkäjänteistä työtä myös toimintansa asiakaslähtöisyyden ja tehokkuuden parantamiseksi sekä osaamisen kehittämiseksi. Leijona Cateringin liikevaihto nousi 7,9 prosenttia 75,5 miljoonaan euroon (70,0) ja liikevoitto 5,6 miljoonaan euroon (4,8). Yhtiön investoinnit olivat 1,2 miljoonaa euroa (0,8).

Vastuullisuus toiminnan keskiössä

Leijona Cateringissa otettiin useita kehitysaskelaita vuonna 2019 erityisesti vastuullisuudessa, kumppanuuksien rakentamisessa sekä henkilöstön kehittämisessä. Yhtiön ympäristö- ja laatu-toiminnot auditoitiin vuonna 2019 uudelleen ISO 14001- ja ISO 9001 -standardien mukaisesti. Yhtiölle myönnettiin kansainvälinen Great Place to Work® -sertifikaatti syyskuussa 2019. Vuonna 2019 käynnistettiin henkilöstön kaksi-vuotinen hyvinvointiohjelma.

Vastuullisuus on yksi Leijona Cateringin arvoista. Vuoden 2019 aikana vastuullisuustoimenpiteissä keskityttiin hiilijalanjäljen selvittämiseen ja vähentämiseen, vastuullisiin hankintoihin sekä tarjoilu- ja valmistushävikin vähentämiseen. Yhtiö on panostanut myös työturvallisuuteen, ja vuonna 2019 ei sattunut lainkaan vakavia työtapaturmia.

Motiva Oy

Motiva on valtion kestävän kehityksen asiantuntijayritys. Yhtiö tarjoaa sidosryhmilleen tietoa, ratkaisuja ja palveluja, joiden tavoitteena on kestävän kehityksen edistäminen.

Motiva Oy
Valtion omistusosuus
100 %
Omistajaohjaus
Valtioneuvoston kanslia
Omistuksen strateginen intressi
Varmistaa puolueettomat asiantuntija- ja projektipalvelut energiatehokkuuden, uusiutuvan energian ja resurssitehokkuuden edistämiseksi.
Hallitus 20.3.2020
Anja Kahri (pj), Petteri Kuuva, Jukka Ohtola, Timo Tähtinen, Eeva Vakkilainen
Toimitusjohtaja
Vesa Silfver

Tunnusluvut	2019	2018
Liikevaihto, M€	7,8	7,2
Liikevoitto, M€	0,8	0,2
Liikevoittoprosentti	10,3	3,2
Taseen loppusumma, M€	4,8	4,6
Omavaraisuusaste, %	56,8	50,2
Nettovelkaantumisaste, %*	-96,0	-90,8
Oman pääoman tuotto, %	31,2	10,5
Sijoitetun pääoman tuotto, %	35,7	12,1
Osinkosumma, M€	0,3	0,1
Valtion saama osinko, M€	0,3	0,1
Investoinnit, M€	0,0	0,2
Henkilöstö yhteensä 31.12.	60	59
Henkilöstö Suomessa 31.12.	60	59
Johtoryhmän sukupuolijakauma n/m	5/1	7/0
Hallituksen sukupuolijakauma n/m	2/3	2/3
Kokonaisverojalanjälki	2,3	2,1
Verojalanjälki Suomessa	2,3	2,1

Maltillista kasvua & uusi strategia

Konsernin liikevaihto kasvoi edellisestä vuodesta 7 prosenttia 7,8 miljoonaan euroon. Maltillinen kasvu realisoitui emoyhtiössä ja Ympäristömerkintä Suomi Oy:ssä, Motiva Services Oy:n liikevaihdon pysyessä edellisvuoden tasolla. Liikevoitto oli 0,8 miljoonaa euroa. Kannattavuuden parannus edelliseen tilikauden verrattuna johtui suurehkosta kertaluonteisesta erästä. Omavaraisuusaste oli vuoden lopussa hyvällä tasolla noin 57 prosentissa ja yhtiö oli nettovelaton.

Vuoden 2019 aikana yhtiössä aloitettiin strategia-työ uuden toimitusjohtajan, Vesa Silfverin johdolla. Työtä ohjasivat kestävän kehityksen tavoitteet, ilmastonmuutoksen hillitseminen, toimintaympäristön muutokset sekä vallitsevat megatrendit. Yhtiön strategiana on nopeuttaa siirtymistä kestäväan yhteiskuntaan ja elämäntapaan. Strategiaa toteuttaa esimerkiksi Materiaalitori, joka edistää jätteiden ja sivuvirtojen hyötykäyttöä ja kiertotaloutta tarjoamalla markkinapaikan, jossa kierrätysmateriaalien tarjoajat ja tarvitsijat voivat löytää toisensa. Lisäksi Motivan johdolla tuotettiin vuonna 2019 kansallinen pitkän aikavälin korjausrakentamisen strategia.

Kestävän kehityksen edistäjä

Motiva Oy:n tehtäväkuva on laajentunut aiemmasta energia- ja materiaalitehokkuuden ja uusiutuvan energian edistäjästä laajemmin kestävän kehityksen edistäjäksi viimeisten vuosien aikana. Motiva Oy:n merkittävimmät asiakkaat ovat ministeriöt, niiden virastot ja muu valtionhallinto. Yhtiön työ sidosryhmienä tukee hallitusohjelman toimeenpanoa ja ministeriöiden ja muun valtionhallinnon strategioiden ja tavoitteiden saavuttamista niiltä osin, kun kyse on ilmastonmuutoksen hillitsemisestä ja kestävän kehityksen edistämisestä. Motivan toimenkuvaan kuuluvat energia- ja materiaalitehokkuus ja kiertotalous ovat keskeisiä keinoja hillitä ilmastonmuutosta kunnissa ja alueilla, yrityksissä ja kotitalouksissa.

Nordic Morning Group Oyj

Nordic Morning -konsernin kolme liiketoiminta-aluetta ovat Nordic Morning, Edita Prima ja Edita Publishing. Nordic Morning käsittää yhtiön Suomessa sekä yhtiöitä Ruotsissa. Edita Prima Oy:n ja Edita Publishing Oy:n kotipaikka on Suomessa.

Nordic Morning Group Oyj
Valtion omistusosuus
100 % (Vake Oy 100%)
Omistajaohjaus
Valtioneuvoston kanslia
Omistuksen strateginen intressi
Ei strategista intressiä
Hallitus 12.3.2020
Jukka Ruuska (pj), Mervi Airaksinen, Ingrid Jonasson Blank, Jani Engberg, Anne Korkiakoski, Maija Strandberg
Toimitusjohtaja
Anne Årneby

Tunnusluvut	2019	2018
Liikevaihto, M€	77,6	76,4
Liikevoitto, M€	0,6	0,9
Liikevoittoprosentti	0,8	1,2
Taseen loppusumma, M€	48,3	51,2
Omavaraisuusaste, %	38,6	40,2
Nettovelkaantumisaste, %	62,0	64,8
Oman pääoman tuotto, %	1,6	1
Sijoitetun pääoman tuotto, %	1,9	3,1
Osinkosumma, M€*	2	2
Valtion saama osinko, M€	0	0
Investoinnit, M€	2,1	0,7
Henkilöstö yhteensä 31.12.	442	472
Henkilöstö Suomessa 31.12.	255	257
Johtoryhmän sukupuolijakauma n/m	n/a	n/a
Hallituksen sukupuolijakauma n/m	4/2	3/3
Kokonaisverojalanjälki	21,5	22,9
Verojalanjälki Suomessa	7,8	8,5

*Osingonsaajana on Valtion Kehitysyhtiö Vake Oy

Konsernin muutosprosessi jatkui

Nordic Morning -konsernin vuonna 2017 uudistettu toimintarakenne on jaettu kolmeen liiketoiminta-alueeseen. Nordic Morning -liiketoiminta-alue keskittyy tietovetoiseen markkinointiin ja palveluiden suunnitteluun. Nordic Morning tarjoaa palveluitaan asiakkailleen erityisesti palveluiden digitalisoinnissa. Edita Prima tuottaa personoituja painopalveluja joiden avulla luodaan automatisoitua asiakasviestintää ja myynnin tukimateriaalia. Edita Publishing kehittää älykkäitä oppimistapoja sekä informaatiopalveluja käyttäen hyväksi digitaalisuutta ja sisältöä uudella tavalla.

Konsernin liikevaihto nousi 77,6 miljoonaan euroon (76,4), josta 66 prosenttia tuli Suomesta ja 33 prosenttia Ruotsista. Liikevaihto laski Nordic Morning liiketoiminta-alueella 36,1 miljoonaan euroon (44,4) alihankintalaskutuksen ja asiakasmenetysten vuoksi. Edita Publishing -liiketoiminta-alueella liikevaihto laski 13,3 miljoonaan euroon (13,9) oppimateriaali- ja tilauskirjatuottojen laskun johdosta. Edita Prima-liiketoiminta-alueella liikevaihto nousi huomattavasti 28,3 miljoonaan euroon (18,6) uusien kirjekäkelusopimusten ansiosta. Koko konsernin liikevoitto laski 0,6 miljoonaan euroon (0,9).

Yritysvastuu

Nordic Morningin yritys vastuun painopistealueet ovat taloudellinen vastuu, sosiaalinen vastuu sekä ympäristövastuu. Yritysvastuuohjelma on integroitu konsernin strategiaan ja liiketoimintaan. Vuonna 2019 konserni saavutti alhaisimman energiankulutuksen kahteenkymmeneen vuoteen ja hiilidioksidipäästöjen vähentämiseen pyritään myös jatkossa. Sosiaalisen vastuun osalta konserni panosti työhyvinvointiin ja alkoi mitata henkilöstönsä työinnostusta, joka nähdään myös hyvänä indikaattorina organisaation suoriutuskyvystä.

Patria Oyj

Patria on kansainvälinen puolustus-, turvallisuus- ja ilmailualan elinkaari- ja teknologiaratkaisujen tuottaja. Yhtiön tuotteita ovat mm. tiedustelu-, valvonta- ja johtamisjärjestelmät, panssaroidut pyöräajoneuvot ja kranaatinheitinjärjestelmät.

Patria Oyj
Valtion omistusosuus
50,1 %
Omistajaohjaus
Valtioneuvoston kanslia
Omistuksen strateginen intressi
Turvata puolustusvoimien toiminta tuottamalla välttämättömiä puolustustarvikkeita ja palveluja kaikissa oloissa.
Hallitus 3.4.2020
Panu Routila (pj), Harald Aarø, Eirik Lie, Päivi Marttila, Jarle Næss, Ari Puheloinen, Gyrid Skalleberg Ingerø, Petri Vihervuori
Toimitusjohtaja
Esa Rautalinko

Tunnusluvut	2019	2018
Liikevaihto, M€	507,5	476,1
Liikevoitto, M€	7,8	35,9
Liikevoittoprosentti	1,5	7,5
Taseen loppusumma, M€	651,4	501,7
Omavaraisuusaste, %	39,1	54,4
Nettovelkaantumisaste, %	70,8	26,8
Oman pääoman tuotto, %	2,0	12,9
Sijoitetun pääoman tuotto, %	2,1	12,2
Osinkosumma, M€	13,9	13,9
Valtion saama osinko, M€	7,0	7,0
Investoinnit, M€	14,8	7,3
Henkilöstö yhteensä 31.12.	3 055	2 816
Henkilöstö Suomessa 31.12.	2 797	2 644
Johtoryhmän sukupuolijakauma n/m	3/8	3/6
Hallituksen sukupuolijakauma n/m	2/5	2/6
Kokonaisverojalanjälki	87,0	84,6
Verojalanjälki Suomessa	72,6	74,0

Tulos heikentyi vertailukauden tasosta

Patria-konsernin uusien tilausten arvo tilikaudella 2019 oli 432,1 miljoonaa euroa (474,1). Konsernin liikevaihto kasvoi vertailukaudesta 6,7 prosenttia ja liikevoittoprosentti heikkeni 1,5 prosenttiin (7,5). Land-liiketoiminnan tiettyjen kansainvälisten myyntihankkeiden viivästyminen heikensi tilikauden tulokehitystä. Konsernin tutkimus- ja kehitysmenot olivat tilikaudella 8,7 miljoonaa euroa (9,1).

Patria teki tärkeitä yrityskauppoja tilikaudella. Näistä AIM Norwayn yrityskauppa saatiin päätökseen toukokuussa. Norjan ilmavoimille elinkaaritukipalveluita tarjoavan AIM Norwayn omistavat kaupan jälkeen Kongsberg Defence & Aerospace AS (50,1 prosenttia) ja Patria (49,9 prosenttia). Toinen merkittävä yrityskauppa toteutui kesäkuussa, kun Patria osti Belgium Engine Center (BEC) yrityksen koko osakekannan norjalaiselta AIM Norwaylta. BEC on sotilaskoneiden moottoreiden huoltoon, korjauksiin ja kunnossapitoon keskittynyt yritys. Yritystoihin käytettiin yhteensä tilikauden aikana 19,8 miljoonaa euroa. Yrityskauppojen ja kirjanpitokäytäntöjen muutosten myötä konsernin omavaraisuusaste laski tilikauden lopussa 39 prosentin (54) tasolle.

Tulevaisuuden hankkeet ja vastuullisuus

Puolustusvoimilla on meneillään ennätyksellisen suuria hankkeita, joista suurin yksittäinen projekti on ilmavoimien hävittäjäkaluston korvaamishanke. Patria tavoittelee itselleen huomattavaa osuutta hankkeen myötä tulevasta teollisesta yhteistyöstä. Tilikauden päättymisen jälkeinen tärkeä tapahtuma oli se, kun Patrian 6x6-ajoneuvoalusta valittiin tammikuussa 2020 osaksi Suomen ja Latvian yhteiseen maavoimien liikkuvuutta parantavaan kehityshankkeeseen. Hankkeen odotetaan johtavan ajoneuvojärjestelmätilauksiin. Vastuullinen toiminta luo perustan Patrian kannattavalle liiketoiminnalle. Tilikauden aikana Patria jatkoi eettisen toimintansa kehittämistä.

Posti Oyj

Posti on Suomen johtava posti- ja logistiikka-alan palveluyritys, jonka ydinliiketoimintaan kuuluvat postipalvelut, paketit, rahti ja logistiikan palvelut. Postilla on maan kattavin palveluverkosto.

Posti Oyj
Valtion omistusosuus
50,1% (+Valtion kehitysyritys Vake Oy 49,9 %)
Omistajaohjaus
Valtioneuvoston kanslia
Omistuksen strateginen intressi
Postipalveluiden tuottaminen kaikkialla Suomessa.
Hallitus 14.5.2020
Sanna Suvanto-Harsaae (pj), Raija-Leena Hankonen, Harri Hietala, Sirpa Huuskonen, Frank Marthaler, Minna Pajumaa, Per Sjödel (vpj), Hanna Vuorela, Pertti Miettinen (henkilöstön edustajana)
Toimitusjohtaja
Turkka Kuusisto 6.2.2020 alkaen, va. 1.10.2019 alkaen Heikki Malinen 1.10.2019 saakka

Tunnusluvut	2019	2018
Liikevaihto, M€	1 565	1 559
Liikevoitto, M€	18,5	39,3
Liikevoittoprosentti	1,2	2,5
Taseen loppusumma, M€	1 194	1 005
Omavaraisuusaste, %	37,9	45,3
Nettovelkaantumisaste, %*	36,9	-7,1
Oman pääoman tuotto, %	4,3	0,1
Sijoitetun pääoman tuotto, %	4,5	1,3
Osinkosumma, M€	30	28
Valtion saama osinko, M€	30	28
Investoinnit, M€	106	63
Henkilöstö yhteensä 31.12.	20 468	18 185
Henkilöstö Suomessa 31.12.	18 307	15 542
Johtoryhmän sukupuolijakauma n/m	2/7	3/7
Hallituksen sukupuolijakauma n/m	4/5	4/5
Kokonaisverojalanjälki	308,8	293,5
Verojalanjälki Suomessa	280,8	256,0

Lakko heijastui kannattavuuteen

Postin jatkuvien liiketoimintojen liikevaihto kasvoi 0,3 prosenttia vuoden 2019 aikana. Liikevaihdon kasvu perustui Logistiikkaratkaisuihin kuuluvan Transvalin yritysostoon. Postipalveluiden liikevaihto jatkoi laskuaan. Paketti- ja verkkopalvelut kasvoivat kolmen ensimmäisen neljänneksen aikana, mutta loppuvuonna järjestetty lakko painoi liikevaihdon edellisvuoden tasolle.

Konsernin jatkuvien liiketoimintojen raportoitu liikevoitto aleni ja oli 18,5 (39,3) miljoonaa euroa. Raportoitu liikevoitto painoivat 6,4 miljoonan euron kulut henkilöstön uudelleenjärjestelystä, 6,0 miljoonan euron kulut arvonalentumisista sekä 8,1 miljoonan euron kulut muista erityiseristä. Oikaistu liikevoitto oli 39,0 (47,0) miljoonaa euroa. Lakko heikensi Posti-, paketti- ja logistiikkapalvelut -segmentin tulosta. IFRS 16 -standardin käyttöönotto vaikutti tulokseen positiivisesti 3,9 miljoonaa euroa.

Yleispalveluvuoroituksen alaisen toiminnan osuus oli 115,2 (135,0) miljoonaa euroa eli 7,4 (8,7) prosenttia konsernin liikevaihdosta ja 4,0 (4,6) prosenttia jakeluvolyymistä.

Postin rakennemuutos etenee

Postiala on suuressa muutoksessa. Vuosien 2018–2020 strategian mukaan Posti tavoittelee kasvua verkkokaupasta ja logistiikasta sisältäen sisälogistiikan ja uudet palvelut. Paketti ja verkkokaupan sekä logistiikkaratkaisujen osuus on yli 50 prosenttia koko konsernin liikevaihdosta. Liikevaihto kasvoi erityisesti Transvalin oston seurauksena. Kauppa saatiin päätökseen vuoden 2019 ensimmäisellä neljänneksellä.

Posti vahvistaa edelleen strategiansa toteuttamista kun se julkisti 24.2.2020 ostavansa ruotsalaisen logistiikkayhtiö Aditro Logisticsin.

Suomen Lauttaliikenne Oy

Suomen Lauttaliikenne vastaa sekä lautta- että yhteysalusliikenteestä kautta Suomen yhteensä 43 reitillä. Yhtiön suurin asiakas on Varsinais-Suomen ELY-keskus, joka vastaa reittien kilpailutuksesta.

Suomen Lauttaliikenne Oy
Valtion omistusosuus
100%
Omistajaohjaus
Valtioneuvoston kanslia
Omistuksen strateginen intressi
Lossi- ja lauttapalvelujen varmistaminen osana Suomen liikennejärjestelmää.
Hallitus 20.3.2020
Juha Heikinheimo (pj), Pekka Hurtola, Kati Niemelä, Håkan Modig, Kaarina Soikkanen
Toimitusjohtaja
Mats Rosin

Tunnusluvut	2019	2018
Liikevaihto, M€	56,5	54,6
Liikevoitto, M€	9,7	8,9
Liikevoittoprosentti	17,2	16,3
Taseen loppusumma, M€	66,9	63,0
Omavaraisuusaste, %	71,2	75,1
Nettovelkaantumisaste, %	-31,8	-35,4
Oman pääoman tuotto, %	16,4	15,6
Sijoitetun pääoman tuotto, %	20,7	19,5
Osinkosumma, M€	5	7
Valtion saama osinko, M€	5	7
Investoinnit	10,6	2,5
Henkilöstö yhteensä 31.12.	336	327
Henkilöstö Suomessa 31.12.	336	327
Johtoryhmän sukupuolijakauma n/m	2/5	2/5
Hallituksen sukupuolijakauma n/m	2/5	2/5
Kokonaisverojalanjälki, M€	21,5	21,0
Verojalanjälki Suomessa, M€	21,5	21,0

Yhtiö solmi uusia sopimuksia

Suomen Lauttaliikenne -konsernin muodostaa emoyhtiö Suomen Lauttaliikenne Oy ja tytäryhtiö Suomen Saaristovarustamo Oy. Suomen Saaristovarustamo Oy omistaa puolet ahvenanmaalaisen osakkuusyhtiö Ansgar Ab:n osakekannasta. Yhtiö käyttää toiminnassaan aputoimimeä Finferries.

Konsernin liiketoiminta jatkui edellisten vuosien tapaan vakaana ja kannattavana. Yhtiö kasvatti liikevaihtoaan 56,5 miljoonaan euroon (54,6) ja liikevoittoaan 9,7 miljoonaan euroon (8,9). Investoinnit nousivat 10,6 miljoonaan euroon (2,5).

Vuonna 2019 yhtiö solmi sopimuksia Varsinais-Suomen ELY-keskuksen kanssa koskien 40 maantielauttareittia, joiden pituudet vaihtelevat 6–10 vuoden välillä. Pitkät sopimukset mahdollistavat uudet investoinnit uusiin ympäristöystävällisiin aluksiin parantaen myös reittien palvelutasoa. Yhtiö voitti yhdessä osakkuusyhtiö Ansgar Ab:n kanssa sopimuksen koskien uutta ympäristöystävällistä hybridilauttaa ja sen liikennöintiä Ahvenanmaan Föglön reitillä. Valittavasti Ahvenanmaan maakuntahallitus ilmoitti tammi-kuussa 2020 irtisanovansa sopimuksen.

Hiilijalanjälki pienentyi

Yhtiön panostukset ympäristövastuuseen sekä kaluston vastuulliseen uudistamiseen konkretisoituivat myös vuonna 2019 yhtiön kehittäessä losseille perinteisen ohjausvaijerin korvaavan virtuaalivaijerin. Sähkökelalossin kehitystyötä on jatkettu.

Yritysvastuu on kiinteä osa yhtiön johtamisjärjestelmää. Yhtiön ympäristötyön mahdollistama hiilijalanjäljen pienentäminen oli vuoden 2019 suurimpia saavutuksia. Vertailuvuoteen 2016 verrattuna yhtiön CO₂-päästöjen vähennys per merimaili oli jopa -6,3 prosenttia. Asiakastytyväisyydessä yhtiö saavutti ennätyksellisen hyvän tuloksen 8,9/10.

Suomen Rahapaja Oy

Suomen Rahapaja valmistaa käyttö- ja juhlarahoja sekä aihioita. Suurin osa yhtiön tuotannosta menee vientiin. Tärkeimmät markkina-alueet ovat Eurooppa, Aasia, Afrikka ja Etelä-Amerikka. Yhtiö on yksi maailman johtavista kolikkoviejistä. Asiakkaita ovat pääasiassa eri maiden keskuspankit sekä rahapajat globaalisti.

Suomen Rahapaja Oy
Valtion omistusosuus
100 %
Omistajaohjaus
Valtioneuvoston kanslia
Omistuksen strateginen intressi
Ei strategista intressiä
Hallitus 31.3.2020
Kaisa Vikkula (pj), Pekka Leskinen (varapj), Päivi Nerg, Ari Viinikkala, Petri Vihervuori
Toimitusjohtaja
Jonne Hankimaa

Tunnusluvut	2019	2018
Liikevaihto, M€	56,8	71,5
Liikevoitto, M€	-1,4	1,7
Liikevoittoprosentti	-2,4	2,4
Taseen loppusumma, M€	50,7	58,1
Omavaraisuusaste, %	50,7	47,4
Nettovelkaantumisaste, %	54,7	62,5
Oman pääoman tuotto, %	-6,0	4,6
Sijoitetun pääoman tuotto, %	-3,1	3,8
Osinkosumma, M€	0,0	0,0
Valtion saama osinko, M€	0,0	0,0
Investoinnit, M€	1,5	1,2
Henkilöstö yhteensä 31.12.	159	164
Henkilöstö Suomessa 31.12.	50	54
Johtoryhmän sukupuolijakauma n/m	3/4	3/3
Hallituksen sukupuolijakauma n/m	2/3	2/3
Kokonaisverojalanjälki	1,2	-0,3
Verojalanjälki Suomessa	1,3	0,4

Tulos heikentyi vertailukauteen nähden

Suomen Rahapaja -konsernin liikevaihto laski edellisestä vuodesta ollen tilikaudelta 56,8 miljoonaa euroa. Liikevaihdon lasku selittyy suurimmaksi osaksi aiholiiketoiminnan volyymien supistumisella. Konsernin liiketappio oli tilikaudelta 1,4 miljoonaa euroa. Kannattavuudessa tapahtunut heikentyminen selittyy aihio- ja juhlarahaliiketoiminnan alhaisemmilla volyymeilla. Konsernin tilikauden tulos oli -1,6 miljoonaa euroa. Tulos sisältää konserniliikearvon poistoja 1,9 miljoonaa euroa. Konsernin liikearvon määrä taseessa oli tilikauden lopussa 2,1 miljoonaa euroa. Heikentyneestä tuloksesta huolimatta yhtiön omavaraisuusaste vahvistui ollen 51 prosentin tasolla. Konsernin investoinnit olivat tilikaudella 1,5 miljoonaa euroa.

Toimintaympäristö

Kilpailu toimialalla on kiristynyt, mikä näkyy Suomen Rahapajalle kovana hintakilpailuna. Suurin osa Euroopan maista on suljettu kilpailulta, mutta kehittyvissä maissa kysyntää on niin aihoiden kuin käyttörahojen osalta. Aihiomarkkinoilla on ylikapasiteettia, mutta kysyntäpiikit aiheuttavat toisaalta pullonkauloja. Käyttörahaliiketoiminnan syklistyys näkyy käytöasteen vaihteluna, mikä johtuu keskuspankkien hankintasykleistä. Maailmanlaajuinen ylikapasiteetti sekä toimijoiden erilaiset lähtökohdat tekevät liiketoimintakentästä haastavan. Lisäksi erilaisten maksuvälineiden määrä on koko ajan lisääntynyt. Toistaiseksi maailmalla käteinen raha on kuitenkin säilyttänyt asemansa pienissä transaktiossa. Pohjoismaissa digitaalisten maksujen osuus myös pienmaksuissa on kasvanut huomattavasti.

Suomen Rahapaja huomioi vastuullisuuden kansainvälisessä toimintaympäristössään. Yhtiöllä on käytössä liiketoiminnan eettiset ohjeet ja yhteistyökumppaneita koskevat vastuullisuusvaatimukset.

Suomen Siemenperunakeskus Oy

Suomen Siemenperunakeskus on kotimaista siemenperunaa tuottava yritys, jonka toimialana on perunalajikkeiden puhdistus ja ylläpito, perus- ja sertifioitujen siemenen tuotanto, pakkaus ja markkinointi, perunalajikkeiden edustus ja jalostus.

Suomen Siemenperunakeskus Oy	
Valtion omistusosuus	
22,0 %	
Omistajaohjaus	
Valtioneuvoston kanslia	
Omistuksen strateginen intressi	
Kasvinterveyden edistäminen ja huoltovarmuuden ylläpito tuottamalla tervettä ja Suomen olosuhteisiin soveltuvaa siemenperuna-aineistoa.	
Hallitus 30.10.2019	
Kauko Matinlahti (pj), Mika Anttila, Kirsi Heinonen, Antti Lavonen, Ossi Paakki, Jyrki Siira	
Toimitusjohtaja	
Paula Ilola	

Tunnusluvut	2019	2018
Liikevaihto, M€	3,4	3,3
Liikevoitto, M€	0,2	-0,1
Liikevoittoprosentti	4,5	-1,9 %
Taseen loppusumma, M€	3,2	3,5
Omavaraisuusaste, %	66,8	58,4
Nettovelkaantumisaste, %	34,9	52,2
Oman pääoman tuotto, %	6,4	-4,1
Sijoitetun pääoman tuotto, %	5,2	-1,8
Osinkosumma, M€	0,0	0,0
Valtion saama osinko, M€	0,0	0,0
Investoinnit, M€	0,0	0,0
Henkilöstö yhteensä 31.12.	14	14
Henkilöstö Suomessa 31.12.	14	14
Johtoryhmän sukupuolijakauma n/m	3/4	4/3
Hallituksen sukupuolijakauma n/m	1/5	0/6
Kokonaisverojalanjälki	-	-
Verojalanjälki Suomessa	-	-

Kannattavuudessa käänne parempaan

Siemenperunakeskuksen tärkein tuotantoalue kattaa Tyrnävän ja Limingan kunnat. Kyseinen tuotantoalue sijaitsee Euroopan unionin tunnustamalla korkealaatuisen siemenperunatuotannon High Grade laatu-työhyökköellä. Yhtiöllä on tämän lisäksi tuotantoa tarkkaan valituilla sopimustiloilla ympäri Suomen.

Tilikauden aikana kotimaan markkinoille perunalajikkeita oli tuotannossa yhteensä 29 kappaletta ja viennimarkkinoille kasvihuonetuotannossa oli 10 lajiketta. Kauden aikana peltoviljelypuolella kysynnän kasvu kohdistui edellisen vuoden tapaan Jussi, Jazzy ja Rosamunda lajikkeisiin.

Suomen Siemenperunakeskuksen tilikauden 1.8.2018–31.7.2019 liikevaihto kasvoi edellisestä vuodesta 2 prosenttia ollen 3,4 miljoonaa euroa. Samaan aikaan liiketoiminnan kustannukset laskivat hieman vertailukaudesta, minkä ansiosta yhtiön tulos kääntyi positiiviseksi.

Yhtiön näkymät ovat kohtuullisen vakaat, mutta marginaalit ovat säilyneet erittäin alhaisella tasolla kovan kilpailun vuoksi. Vuosittainen tulos on täysin riippuvainen perunan kasvukaudesta ja lajikkeiden markkinakehityksestä.

Siemenperunan tuotantoon liittyvän aeroponisen menetelmän kehittämistä jatkettiin vuoden 2019 aikana. Menetelmän ansiosta uudet, lupaavat perunalajikkeet on mahdollista saada nopeammin Suomen markkinoille, minkä ansiosta riippuvuus ulkomaisista kantasiemenistä tulisi vähentyä.

Suomen Siemenperunakeskus pyrkii ylläpitämään ja edistämään vastuullisella yritystoiminnallaan siemenperunan huoltovarmuutta ja kasviterveyttä.

Suomen Viljava Oy

Suomen Viljava on Suomen suurin viljan ja agri-bulk-raaka-aineiden käsittelyyn ja varastointiin erikoistunut yritys. Se tarjoaa varastointi- ja käsittelypalveluja sekä kotimaassa että vienti-, tuonti- ja transitokaupassa toimiville yrityksille.

Suomen Viljava Oy
Valtion omistusosuus
100 %
Omistajaohjaus
Valtioneuvoston kanslia
Omistuksen strateginen intressi
kilpailuneutraalilla tavalla varmistaa viljan varastointi- ja käsittelymarkkinoiden toimivuus sekä ruokaketjun huoltovarmuuteen ja EU:n interventioitoimintaan liittyvien tehtävien häiriöttömyys
Hallitus 5.3.2020
Petri Alava (pj), Esko Pyykkönen (varapj), Anne Ilola, Tanja Viljanen, Tomi Tanninen
Toimitusjohtaja
Pasi Lähdetie

Tunnusluvut	2019	2018
Liikevaihto, M€	18,3	17,4
Liikevoitto, M€	4,2	4,2
Liikevoittoprosentti	23,0	24,2
Taseen loppusumma, M€	27,9	27,3
Omavaraisuusaste, %	72,0	74,8
Nettovelkaantumisaste, %	25,9	24,9
Oman pääoman tuotto, %	16,8	17,4
Sijoitetun pääoman tuotto, %	16,5	16,7
Osinkosumma, M€	4,0	3,7
Valtion saama osinko, M€	4,0	3,7
Investoinnit, M€	3,2	3,4
Henkilöstö yhteensä 31.12.	61	60
Henkilöstö Suomessa 31.12.	61	60
Johtoryhmän sukupuolijakauma n/m	1/2	1/2
Hallituksen sukupuolijakauma n/m	2/3	2/3
Kokonaisverojalanjälki, M€	5,7	5,1
Verojalanjälki Suomessa, M€	5,7	5,1

Myönteistä kehitystä liiketoiminnoissa

Suomen Viljavan perusliiketoiminta koostuu viljan varastointi- ja käsittelypalveluista sekä tuonnin ja viennin tarpeisiin että kotimaan markkinoille. Yhtiön tavoitteena on liikevaihdon kannattava kasvu. Vuonna 2019 yhtiön liikevaihto nousi 17,4 miljoonasta eurosta 18,2 miljoonaan euroon. Liikevoitto pysyi ennallaan 4,2 miljoonassa eurossa poistojen kasvusta huolimatta. Poistojen kasvu johtuu edellisvuosien mittavasta investointiohjelmasta. Investoinneilla vastataan markkinoiden muutoksiin. Vuodelle 2019 kirjattiin lisäksi merkittäviä kertaluonteisia operatiivisia toiminnan kehittämisen kustannuksia. Henkilöstön osaamisen kehittämistä jatketaan pitkäjänteisesti ja organisaatorakenne pidetään ketteränä.

Yhtiön pidemmän tähtäimen tavoitteina ovat hyvän kannattavuuden ylläpitäminen sekä kestävä kasvu. Kasvua haetaan kasvattamalla markkinaosuutta viljan käsittelyssä ja varastoinnissa sekä panostamalla venäläisen viljan transitoon.

Liikevaihto kehittyi vuoden 2019 aikana myönteisesti Suomen Viljavan muissa liiketoiminnoissa. Venäläisen rehuraaka-aineen tuontivolyymi junilla kasvoi merkittävästi. Kaukolämmön toimitukset Korian viljanpölyä käyttävästä lämpölaitoksesta kasvoivat. Puupellettiä varastoitiin edellisvuosia suurempia määriä sekä aloitettiin uusien biotaloustuotteiden varastointi.

Kohti hiilineutraaliutta

Suomen Viljava on investoinut viime vuosina merkittävästi oman hiilijalanjälkensä pienentämiseksi. Korian lämpölaitos käyttää polttoaineena viljapölyä ja toimittaa lämpöä omaan viljan kuivaamoon sekä paikallisen energiayhtiön kauko-lämpöverkkoon. Yhtiön viljapöly ja muut viljan sivujakeet hyödynnetään sataprosenttisesti energiaksi. Vuoden 2019 aikana yhtiö vähensi hiilidioksidipäästöjään 90 prosenttia, ja on jo käytännössä lähes hiilineutraali.

Tapio Oy

Tapio tarjoaa ratkaisuja metsien ja luonnon kestäväan käyttöön. Tapion liiketoiminta-alueet ovat konsultointi, tuotteistetut asiantuntijapalvelut, media, kartat ja kirjat sekä metsäpuiden siemenet.

Tapio Oy
Valtion omistusosuus
100 %
Omistajaohjaus
Valtioneuvoston kanslia
Omistuksen strateginen intressi
Varmistaa metsätalouden käyttöön suomalaisiin olosuhteisiin sopivaa ja hyvälaatuista metsäpuiden siemenaineistoa, niin että pitkän ajan huoltovarmuus huomioidaan
Hallitus 30.3.2020
Karri Koskela (pj), Harri Lauslahti, Tuula-Riitta Markkanen, Petri Vihervuori, Leena Westerholm
Toimitusjohtaja
Anne Ilola

Tunnusluvut	2019	2018
Liikevaihto, M€	12,4	9,9
Liikevoitto, M€	0,7	0,3
Liikevoittoprosentti	6	3
Taseen loppusumma, M€	15,7	15,0
Omavaraisuusaste, %	67	67
Nettovelkaantumisaste, %	-47	-45
Oman pääoman tuotto, %	6,4	3,3
Sijoitetun pääoman tuotto, %	6,8	4,2
Osinkosumma, M€	0,8	0,2
Valtion saama osinko, M€	0,8	0,2
Investoinnit, M€	0,6	0,8
Henkilöstö yhteensä 31.12.	72	68
Henkilöstö Suomessa 31.12.	72	68
Johtoryhmän sukupuolijakauma, n/m	3/3	3/3
Hallituksen sukupuolijakauma, n/m	2/3	2/3
Kokonaisverojalanjälki	2,1	2,1
Verojalanjälki Suomessa	2,1	2,1

Panostuksia liiketoiminnan kehitykseen ja kasvuun

Ilmastonmuutos ja digitalisaatio ovat megatrendejä, jotka vaikuttavat voimakkaasti myös metsäalan yrityksiin. Tarve digitaalisten työvälineiden käyttöön kasvaa alalla jatkuvasti. Vastakseen yhä paremmin asiakastarpeeseen Tapio perusti kertomusvuonna jv-yhtiö Digitapio Oy:n ja panostaa myös jatkossa digitaalisten palveluiden kehittämiseen, minkä uskotaan luovan kasvumahdollisuuksia. Merkittävä hanke oli myös metsänhoidon suositusten digitalisoinnin jatkaminen, minkä uskotaan toimivan jatkossa alustana uudenlaisille digitaalisille palveluille. Siementuotantoliiketoimintaa uudistettiin investoimalla uuteen karistamolinjaan. Tapion liikevaihto kasvoi 24 prosenttia edellisestä kaudesta. Suurin liiketoiminta-alue oli edelleen Media, joka tuotti kolmanneksen konsernin liikevaihdosta. Liikevaihdon kasvuun vaikutti vuonna 2018 ostettu Karttakeskusliiketoiminta ja myös asiakaskunnan laajentuminen. Kaikki liiketoiminta-alueet tekivät positiivisen tuloksen pois lukien Kartat ja kirjat -liiketoiminto, jonka tulos jäi edelleen tappiolliseksi. Yhtiö jatkoi fokusointia ja kannattavuuden parantamistoimenpiteitä. Sisäisen tehokkuuden hakeminen korostuu yhtiön toiminnassa myös vastaisuudessa.

Metsien rooli ilmastonmuutoksen hillinnässä korostui

Tapion jalostetuilla siemenillä perustetut metsät sitoivat kiertoaikansa kuluessa noin 10 miljoonaa tonnia enemmän hiilidioksidia kuin paikallisella alkuperällä tuotetut metsät. Laadukkaan siementuotannon roolin uskotaan siten edelleen korostuvan myös tulevaisuudessa, kun ratkaisuja ilmastonmuutoksen hillintään haetaan jatkuvasti. Yhtiö uudisti vuonna 2019 strategiaansa ja päivitti sen yhteydessä myös vastuullisuustavoitteet. Vuodesta 2020 lähtien vastuullisuuden mittarina on myös ympäristövastuuseen liittyvien palveluiden liikevaihto.

Vapo Oy

Vapo Oy on bioenergian johtava toimija Suomessa, Ruotsissa ja Virossa. Konserniin kuuluu myös kasvualustojen Euroopan markkinajohtaja Kekkilä-BVB. Ventures-liiketoiminta kehittää uusia korkeamman jalostusasteen liiketoimintoja.

Vapo Oy
Valtion omistusosuus
50,1% (valtioneuvoston kanslia 33,4%, Vake Oy 16,7%)
Omistajaohjaus
Valtioneuvoston kanslia
Omistuksen strateginen intressi
Varmistaa kotimaisten polttoaineiden saatavuus energiatuotantoon huoltovarmuuskohdat huomioon ottaen.
Hallitus 19.3.2020
Jan Lång (pj), Markus Tykkyläinen (varapj), Tuomas Hyyryläinen, Kirsi Punttila, Minna Smedsten, Maija Strandberg, Stefan Damlin, Vesa Hätilä
Toimitusjohtaja
Vesa Tempakka

Tunnusluvut	2019*	2018
Liikevaihto, M€	297,7	460,8
Liikevoitto, M€	-40,4	33,3
Liikevoittoprosentti	-13,6	7,2
Taseen loppusumma, M€	828,5	805,8
Omavaraisuusaste, %	42,9	51,3
Nettovelkaantumisaste, %	90,4	65,8
Oman pääoman tuotto, %	-5,1	7,0
Sijoitetun pääoman tuotto, %	-1,7	5,4
Osinkosumma, M€	4,0	12,2
Valtion saama osinko, M€**	2,0	6,2
Investoinnit, M€	42,8	62,7
Henkilöstö yhteensä 31.12.	996	1079
Henkilöstö Suomessa 31.12.	521	564
Johtoryhmän sukupuolijakauma, n/m	2/10	2/8
Hallituksen sukupuolijakauma, n/m	3/5	3/5
Kokonaisverojalanjälki, M€	13,4	49,7
Verojalanjälki Suomessa, M€	1,4	37,8

*tilikausi poikkeuksellisesti 1.5–31.12.2019. Vertailukausi 1.5.2018–30.4.2019

** Valtio ja Vake yhteensä.

Uusi strategia toteutuksessa

Kulunut tilikausi oli poikkeuksellisesti vain 8 kuukauden mittainen, ja vuoden 2020 alusta siirrytään kalenterivuoden mukaiseen raportointiin. Liikevaihto oli 298 miljoonaa euroa ja liikevoitto -40,4 miljoonaa euroa. Yhtiö teki tilikaudella merkittäviä alaskirjauksia, sillä energiaturpeen kysynnän lasku on ollut ennakoitua nopeampaa. Turveomaisuudesta tehtiin noin 30 miljoonan euron alaskirjaus, joka painoi osaltaan liiketuloksen tappiolle. Kassavirta kehittyi kuitenkin positiivisesti ja vapaa kassavirta oli 21,0 miljoonaa euroa.

Vapo on toteuttanut uutta strategiaansa kohta kahden vuoden ajan. Strategian merkittävimmät painotukset ovat laajentuminen kansainvälisille kasvualustamarkkinoille ja energiaturpeen laskevan kysynnän korvaaminen uusilla turpeesta valmistettavilla korkean jalostusasteen tuotteilla.

Kasvualustamarkkinoilla toimii Kekkilä-BVB. Kulu-neella tilikaudella keskityttiin yrityskaupassa yhdistyneiden kahden yhtiön integraation toteuttamiseen. Tänä vuonna Kekkilä-BVB:n arvioidaan muodostavan jo runsaat puolet konsernin liikevaihdosta.

Turpeen korkeamman jalostusasteen käyttötarkoituksia edustavan Ilomantsin aktiivihiihteeseen on määrä olla tuotannossa vuoden loppuun mennessä. Yhtiö on lisäksi aloittamassa Business Finlandin tuella 11 uutta tuotekehitysprojektia, jotka tähtäävät suobiomassoista valmistettavien humushappojen, vahojen ja teollisten sokereiden kaupallistamiseen.

Yritysvastuu toiminnan keskiössä

Vapo Oy:n strategia perustuu vastuullisuuteen. Yhtiön tavoitteena on puolittaa Suomen toimintonsa hiilidioksidipäästöt vuoteen 2025 mennessä.

VR-Yhtymä Oy

VR on matkustamisen, logistiikan ja kunnossapidon palveluyritys. Yhtiö toimii pääasiassa Suomessa ja Venäjällä.

VR Yhtymä Oy
Valtion omistusosuus
100 %
Omistajaohjaus
Valtioneuvoston kanslia
Omistuksen strateginen intressi
Riittävän rautatieliikenteen jatkuvuuden varmistaminen
Hallitus 16.3.2020
Kjell Forsén (pj), Heikki Allonen, Nermin Haireidin, Pekka Hurtola, Virve Laitinen, Roberto Lencioni, Sari Pohjonen
Toimitusjohtaja
Rolf Jansson

Tunnuslukuja	2019	2018
Liikevaihto, M€	988,4	1 276,6
Liikevoitto, M€	301,4	151,7
Liikevoittoprosentti	30	12
Taseen loppusumma, M€	1 940	1 844
Omavaraisuusaste, %	69	68
Nettovelkaantumisaste, %	-0,5	1,7
Oman pääoman tuotto, %	19,4	9,1
Sijoitetun pääoman tuotto, %	19,8	10,9
Osinkosumma, M€	350	100
Valtion saama osinko, M€	350	100
Investoinnit, M€	257	117
Henkilöstö yhteensä 31.12.	6 062	7 573
Henkilöstö Suomessa 31.12.	5 937	7 197
Johtoryhmän sukupuolijakauma, n/m	2/8	1/8
Hallituksen sukupuolijakauma, n/m	3/4	3/4
Kokonaisverojalanjälki	111	206
Verojalanjälki Suomessa	111	198

Junamatkailun suosion kasvu jatkui edelleen

Junamatkailun suosion kasvu jatkui kiihtyvällä vauhdilla vuonna 2019 ja raideliikenteen markkinaosuus kulkumuotona oli kasvussa. Kaukoliikenteen matkamäärät kasvoivat 10 prosenttia. Kasvua tuki hinnoittelun onnistuminen, kasvanut tarjonta, lyhentyneet matka-ajat sekä myös asiakaiden ilmastotietoisuuden lisääntyminen. Rautatielogistikassa sen sijaan volyymit laskivat talouden laskusuhdanteen myötä. Hallitusohjelman mukaisesti henkilöliikenteen kilpailu avataan open access mallilla. HSL-lähijunaliikenteen kilpailutuksesta kerätään ensin kokemuksia. Muuttoneiden linjausten myötä liikenne- ja viestintäministeriö keskeytti Etelä-Suomen taajamaliikenteen kilpailutuksen valmistelut.

Matkustajaliikenteen liikevaihto kasvoi 5 prosenttia, mutta logistiikan liikevaihdon lasku painoi konsernin vertailukelpoisen liikevaihdon kasvuvauhtia. Vertailukelpoinen liikevaihto oli 988,4 (976,4) miljoonaa euroa. Liikevoitto oli 301,4 (151,7) miljoonaa euroa. Liikevoitto sisältää yhteensä 207,6 (63,8) miljoonaa euroa nettomyyntivoittoa, josta pääosan muodosti VR Trackin myyntivoitto. Kannattavuuden parantumista tuki matkustajaliikenteen volyymikasvu, joka nosti matkustajaliikenteen liikevoiton 79,9 (55,8) miljoonaa euroon. Investoinnit kasvoivat selkeästi, mikä johtui pääasiassa junakalustoinvestointien kasvusta.

Ympäristöystävällisen liiketoiminnan edelläkävijä

VR panosti kertomusvuonna voimakkaasti yritys vastuun integroimiseen yhtiön liiketoimintaan ja strategiaan. Rautatieliikenteen roolin ilmastoystävällisenä kulkumuotona uskotaan tukevan volyymikasvua myös jatkossa. Turvallisuusnäkökohdat korostuvat myös yhtiön yritys vastuutyössä. Tässä yhtiöllä on vielä tekemistä tapaturmataajuuden nostua parin viime vuoden hyvän kehityksen jälkeen.

1.10 Erityistehtävayhtiöt

A-Kruunu Oy

A-Kruunu Oy on yleishyödyllinen vuokratalo-rakennuttaja. Yhtiön rakennuttamistoiminta käynnistyi vuonna 2014. Yhtiöllä oli vuoden 2019 lopussa omistuksessa 1 097 kohtuuhintaista asuntoa ja rakenteilla 854 asuntoa.

A-Kruunu Oy
Valtion omistusosuus
100 %
Omistajaohjaus
Ympäristöministeriö
Erityistehtävä
Rakennuttaa kohtuuhintaisia vuokra-asuntoja suurimmilla kasvuseuduilla
Hallitus 18.3.2019
Matti Vtilo (pj), Eero Saastamoinen (varapj), Sinikka Mustakari, Teppo Salmikivi, Jaana Parviainen, Ari Eschner
Toimitusjohtaja
Jari Mäkimattila

Tunnusluvut	2019	2018
Liikevaihto, M€	7,5	4,9
Liikevoitto, M€	2,3	1,3
Liikevoittoprosentti	30,7	26,7
Taseen loppusumma, M€	273,4	177,9
Omavaraisuusaste, %	20,1	17,4
Nettovelkaantumistasaste, %*	291,3	362,6
Oman pääoman tuotto, %	0,0	0,1
Sijoitetun pääoman tuotto, %	1,1	1,0
Osinkosumma, M€	0	0
Valtion saama osinko, M€	0	0
Investoinnit, M€	74,1	51,1
Henkilöstö yhteensä 31.12.	18	12
Henkilöstö Suomessa 31.12.	18	12
Johtoryhmän sukupuolijakauma, n/m	2/3	2/3
Hallituksen sukupuolijakauma, n/m	2/4	1/3
Kokonaisverojalanjälki, M€	10,6	8,6
Verojalanjälki Suomessa, M€	10,6	8,6

Rakennuttaminen jatkui vahvana

Yhtiön erityistehtävänä on rakennuttaa normaaleja pitkän korkotuen vuokra-asuntoja omaan omistukseen kohtuullisilla kustannuksilla ja vuokratasolla.

Vuonna 2019 yhtiön rakennuttamistoiminta jatkui korkealla tasolla. Toimintavuoden aikana aloitettiin 471 asunnon (481 asuntoa 2018) rakentaminen ja valmistui 304 asuntoa (296 asuntoa 2018). Helsingin seudulla A-Kruunun osuus asuntoaloituksista pitkän korkotuen asunnoissa oli 18 prosenttia.

A-Kruunu on toteuttanut kohtuuhintaista asuntorakentamista laajasti koko Helsingin seudulla ja sillä on valmiina tai rakenteilla asuntokohde 13:ssa seudun 14:sta kunnasta. Valmistuneiden kohteiden kysyntä on ollut suurta ja asuntojen käyttöaste oli 99,6 prosenttia.

Toiminta-aluetta on laajennettu

Yhtiötä päämitettiin 24 miljoonalla eurolla vuonna 2019 ja sen toiminta-alue laajennettiin Helsingin seudun ohella suurimmille kaupunkiseuduille. Yhtiön vuosittainen asuntotuotantomäärätavoite nostettiin 800 asentoon vuodelle 2021. Lisäksi asetettiin tavoite, että puukerrostaloasuntoja olisi 15 prosenttia uusista asunnoista.

Yhtiö on aktiivinen asumisen kehitystoiminnassa. Sen kehittämishankkeita ovat olleet puu- ja betonirakentamisen vertailu, urbaanien lapsiperheiden kerrostalo ja ryhmävuokrausasuntokohde.

Kaikkien asuntojen keskivuokra vuonna 2019 oli 12,3 euroa/kk/m². Asukasvaihtuvuus oli 15 prosenttia (13 prosenttia 2018) ja asukastyytyväisyyskyselyssä arvioitiin tulo 3,7/5 (3,7/5 vuonna 2018).

Alko Oy

Alkon tehtävä on huolehtia sille alkoholilaissa yksinoikeudeksi säädetyn alkoholijuomien vähittäismyynnin harjoittamisesta.

Alkolla oli vuoden 2019 lopussa 361 (359) myymälää, verkkokauppa ja mobiilisovellus.

Myymäläverkostoa täydensi 100 (65) noutopistettä.

Alko Oy
Valtion omistusosuus
100 %
Omistajaohjaus
Sosiaali- ja terveysministeriö
Erityistehtävä
Alkoholilain (1102/2017) 23 §:ssä säädetty erityistehtävä: alkoholilihaittojen vähentäminen
Hallitus 31.12.2019
Harri Sailas (pj), Markku Tervahauta, Kuisma Niemelä, Kirsi Paakkari, Pekka Perttula, Ulrika Romantschuk
Toimitusjohtaja
Leena Laitinen

Tunnusluvut	2019	2018
Liikevaihto, M€	1 140,0	1 153,6
Liikevoitto, M€	40,1	46,0
Liikevoittoprosentti	3,5	4,0
Taseen loppusumma, M€	262,0	261,8
Omavaraisuusaste, %	35,5	34,8
Nettovelkaantumisaste, %*	-120,4	-128,2
Oman pääoman tuotto, %	34,6	41,8
Sijoitetun pääoman tuotto, %	44,0	52,3
Osinkosumma, M€	30,0	30,0
Valtion saama osinko, M€	30,0	30,0
Investoinnit, M€	7,6	10,1
Henkilöstö yhteensä 31.12.	2 581	2 690
Henkilöstö Suomessa 31.12.	2 581	2 690
Johtoryhmän sukupuolijakauma, n/m	3/3	5/2
Hallituksen sukupuolijakauma, n/m	2/4	3/4
Kokonaisverojalanjälki, M€	911,8	653,2
Verojalanjälki Suomessa, M€	911,8	653,2

Vastuullista alkoholin myyntiä

Alkon myymälöissä kävi 54,2 (55,3) miljoonaa asiakasta. Verkkokaupassa oli vuoden päätteeksi yhteensä 65 300 rekisteröitynyttä asiakasta ja maali-kuussa lanseeratulla mobiilisovelluksella lähes 45 000 käyttäjää. Myymälöiden ikärajatarkistuksissa 4,6 miljoonaa asiakasta todisti täysi-ikäisyytensä, päihtymysepäilytarkistuksia tehtiin 0,5 miljoonaa ja välitämisepäilytarkistuksia 0,3 miljoonaa. Myymälöiden ikärajatarkastusten onnistumista mittaava mystery shopping -tulos 96,3 prosenttia ylitti sille asetetun tavoitteen 94 prosenttia.

Alkon palvelua mitataan Taloustutkimuksen tekemällä Kansallinen asiakaspalvelupalaute -tutkimuksella (KAP). Alko sai KAP-tutkimuksessa vuoden 2019 kahdella tutkimuskierroksella suomalaisen kaupan alan parhaat tulokset. Alkon KAP-tutkimusten keskiarvo oli 8,57 (tavoite 8,58). Asiakkaat arvostivat yhtiön palvelun kaupan alan parhaaksi 11. kerran peräkkäin. Suomalaisista 62 prosenttia pitää Alkon erityisasemaa hyvänä tapana rajoittaa alkoholihaittojen laajuutta (Kantar TNS Oy ja THL 2020).

Vuonna 2019 vastuullisuuden tärkeimmät toimenpiteet olivat vastuullisen alkoholin myynnin varmistaminen, lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistäminen, ympäristövastuullisemman juomavalikoiman kehittäminen sekä osaamisen kehittäminen juomien hankintaketjun eri vaiheissa.

Vastuullisen asiakaspalvelun merkittävämpiä tekoja olivat Väliresi-lanseeraus, Ei tippa, vaan tapa -kampanja ja Huolikortin käyttöönotto myymälöissä. Alkoholin hinta ja alkoholin saatavuuden rajoittaminen ovat laajan tutkimusnäytön perusteella tehokkaimmat keinot alkoholin kulutuksen ohjaamisessa. Vastuullisen alkoholin myynnin lisäksi Alko viesti alkoholin terveydellisistä ja sosiaalisista haitoista sekä teki yhteistyötä sosiaali- ja terveysalan järjestöjen ja tutkimuslaitosten kanssa.

Cinia Oy

Cini Oy on suomalainen verkko-, ohjelmisto- ja pilvipalveluita tarjoava tietoliikenteen ja tietotekniikan monialayritys. Cinia toimii teleoperaattorina ja tuottaa tietoliikenteen asiantuntija- ja yhteyspalveluita sekä tietoliikenneintensiivisten järjestelmien ja ohjelmistojen kehittämisen palveluita.

Cinia Oy
Valtion omistusosuus
77,5 %
Omistajaohjaus
Liikenne- ja viestintäministeriö
Erityistehtävä
Yhteiskunnallisesti merkittävien suurkanasiteettisten tietoliikenneyhteyksien edistäminen.
Hallitus 31.12.2019
Esko Aho (pj), Hanna Maria Sievinen, Janne Yli-Äyhö, Annika Ekman, Vesa Aho
Toimitusjohtaja
Ari-Jussi Knaapila

Tunnusluvut	2019	2018
Liikevaihto, M€	50,1	45,7
Liikevoitto, M€	3,4	2,2
Liikevoittoprosentti	6,8	4,8
Taseen loppusumma, M€	113,4	109,1
Omavaraisuusaste, %	38,7	38,8
Nettovelkaantumisaste, %*	62,5	71,5
Oman pääoman tuotto, %	4,4	2,6
Sijoitetun pääoman tuotto, %	4,4	3,0
Osinkosumma, M€	0	0
Valtion saama osinko, M€	0	0
Investoinnit, M€	7,4	6,6
Henkilöstö yhteensä 31.12.	283	272
Henkilöstö Suomessa 31.12.	283	272
Johtoryhmän sukupuolijakauma n/m	2/5	2/5
Hallituksen sukupuolijakauma n/m	2/3	2/3
Kokonaisverojalanjälki	15,7	15,3
Verojalanjälki Suomessa	15,7	15,3

Liiketoiminnan kehitys jatkui

Konsernissa on emoyhtiö Cinia Oy:n lisäksi emoyhtiön suoraan omistamat C-Lion1 Oy (99,9 %), Cinia Cloud GmbH (100 %) ja Netplaza Oy (100 %) sekä sen liiketoimintaa harjoittamattomat tytäryhtiöt 15.10.2019 asti.

Kansainvälisten yhteyspalveluiden liiketoiminta on edelleen kasvussa ja myynti kehittyi odotusten mukaisesti. Cinia laajensi tilikauden aikana kansainvälistä verkkoaan ja toi uusia reittivaihtoehtoja muun muassa Ruotsissa ja muualla Pohjois-Euroopassa. Vuosi 2019 oli Cinialle osakkuusyhtiöiden perustamisen aikaa. Arktisen merikaapelin rakentamisen valmistelua varten sovittiin kesäkuussa venäläisen MegaFon-yhtiön kanssa yhteisen hankeyhtiön perustamisesta ja lokakuussa perustettiin DIF-rahastoyhtiön kanssa Adola Oy Suomen valokuituverkon kehittämiseen.

Konsernin liikevaihto vuodelta 2019 oli 50,1 miljoonaa euroa (45,7 miljoonaa euroa 2018) ja liikevoitto 3,4 miljoonaa euroa (2,2 miljoonaa euroa 2018). Konsernin kokonaisliikevaihto nousi vuoteen 2018 verrattuna noin 4,5 miljoonaa euroa (+10 prosenttia). Kasvua oli useissa palveluissa erityisesti Netplaza Oy:ssä ja kansainvälisissä yhteyspalveluissa.

Yritysvastuu

Cinian tavoitteena on tuoda yhteiskuntavastuu osaksi päivittäistä liiketoimintaa: johtamista, kehittämistä ja asiakasratkaisuja.

Cinian suurin positiivinen yhteiskunnallinen vaikutus tulee energia- ja materiaalitehokkuutta parantavien tietoverkko- ja ohjelmistopalvelujemme kautta. Sähkönkulutus on keskeinen tekijä Cinian koko toimialan ympäristövaikutuksia arvioitaessa, ja erilaisilla toiminnan tehokkuutta parantavilla digitalisaatorkäytännöillä voidaan vaikuttaa merkittävästi myös toimialan materiaalitehokkuuteen.

CSC – Tieteen tietotekniikan keskus

CSC kehittää ja tuottaa ICT-asiantuntijapalveluja tutkimukselle, koulutukselle, kulttuurille, julkishallinnolle ja yrityksille niin, että ne voivat menestyä ja tuottaa etua koko yhteiskunnalle.

CSC – Tieteen tietotekniikan keskus
Valtion omistusosuus
70%
Omistajaohjaus
Opetus- ja kulttuuriministeriö
Erityistehtävä
Ylläpitää ja kehittää keskitettyä tietotekniikkainfrastruktuuria ja sen kautta kansallisia tietotekniikka-palveluita
Hallitus 01.01.2019
Mirjami Laitinen (pj), Antti Asikainen, Heikki Mannila, Jukka Mönkkönen, Jouko Paaso (vpj), Veera Sylvius, Leena Viljo
Toimitusjohtaja
Kimmo Koski

Tunnusluvut	2019	2018
Liikevaihto, M€	51,0	44,9
Liikevoitto, M€	1,5	1,8
Liikevoittoprosentti	2,9	3,9
Taseen loppusumma, M€	37,2	31,1
Omavaraisuusaste, %	36,2	33,0
Nettovelkaantumisaste, %*	-315,6	-349,3
Oman pääoman tuotto, %	20,6	31,2
Sijoitetun pääoman tuotto, %	25,8	39,1
Osinkosumma, M€	0	0
Valtion saama osinko, M€	0	0
Investoinnit, M€	1,5	0,6
Henkilöstö yhteensä 31.12.	413	351
Henkilöstö Suomessa 31.12.	413	351
Johtoryhmän sukupuolijakauma, n/m	5/8	4/11
Hallituksen sukupuolijakauma, n/m	3/4	3/4
Kokonaisverojalanjälki, M€	18,5	17,2
Verojalanjälki Suomessa, M€	18,5	17,2

CSC:n rooli datanhallinnan ja tieteellisen laskennan toimijana vahvistui

Suomi, yhdessä LUMI-konsortion kanssa, tuli valituksi maailmanluokan EuroHPC-supertietokoneen tulevaksi sijoituspaikaksi ja tätä kautta EU:n tieteellisen tutkimuksen palveluntarjoajaksi.

Kansallinen DL2021-hanke eteni ensimmäisen vaiheen toteutukseen: supertietokone Puhti yli kaksinkertaisti CSC:n laskentakapasiteetin ja Allas palvelun suurten datamäärien tallennukseen, jakamiseen ja analyysiin. Palveluympäristö avautui myös korkeakoulujen opetuksen ja koulutuksen käyttäjille sekä tutkimuslaitosten tutkijoille.

Funet 2020 -elinkaaripäivityksen myötä laaja joukko Funet-verkkoon kytkeytyviä organisaatioita siirtyi uuden verkon piiriin. CSC osallistui myös NOR-DU-net-verkon uudistuksen toteuttamiseen.

Korkeakoulutuksen alueella kehitettiin jatkuvan opimisen, yksilöllisten opintopolkujen ja ristiinopiskelun tukea osana Korkeakoulutuksen ja tutkimuksen vision 2030 toimeenpanoa sekä korkeakoulujen kärkihankkeita.

CSC oli myös mukana toteuttamassa Valtiokonttorin uutta kuntatalouden tietopalvelua, Kansalliskirjastolle KOHA-kirjastopalvelua sekä Findatalle tietojärjestelmäpalvelua. Pitkäaikaissaatavuudessa Fairdata-palveluiden tuotanto käynnistyi kokonaisuudessaan.

Asiakkaiden digitalisoitumisen keskiössä datanhallinta

Palveluiden kehittämistä ja asiakasvuorovaikutusta ohjasivat asiakkaiden toiveet ja panostukset sekä yhtenevät tarpeet datan hyödyntämiseksi tiedonhallinnan, yhteentoimivuuden, pitkäaikaissaatavuuden ja analytiikan kehittämisessä.

Finnpilot Pilotage Oy

Finnpilot Pilotage tuottaa luotsauspalveluja kaikilla luotsattaviksi määrätyillä väylillä Suomen aluevesillä sekä Saimaalla päätarkoituksenaan alusliikenteen turvallisuuden edistäminen ja ympäristöhaittojen ehkäiseminen.

Finnpilot Pilotage
Valtion omistusosuus
100 %
Omistajaohjaus
Valtioneuvoston kanslia
Erityistehtävä
Huolehtia luotsauspalveluiden tarjonnasta sekä muista luotsauslaissa säädetyistä luotsaukseen liittyvistä tehtävistä ja velvollisuuksista luotsauslaissa määritellyillä vesialueilla
Hallitus 20.3.2020
Seija Turunen (pj), Markus Katara, Tuula-Riitta Markkanen, Petri Peltonen, Hilppa Rautpalo
Toimitusjohtaja
Kari Kosonen

Tunnusluvut	2019	2018
Liikevaihto, M€	40,9	40,3
Liikevoitto, M€	2,6	3,7
Liikevoittoprosentti	6,4	9,1
Taseen loppusumma, M€	25,3	26,3
Omavaraisuusaste, %	63,4	66,1
Nettovelkaantumisaste, %*	-25,6	-29,9
Oman pääoman tuotto, %	12,7	16,3
Sijoitetun pääoman tuotto, %	15,8	20,0
Osinkosumma, M€		3,5*
Valtion saama osinko, M€		3,5*
Investoinnit, M€	2,5	2,3
Henkilöstö yhteensä 31.12.	336	324
Henkilöstö Suomessa 31.12.	336	324
Johtoryhmän sukupuolijakauma, n/m	2/3	2/3
Hallituksen sukupuolijakauma, n/m	3/3	3/3
Kokonaisverojalanjälki, M€	13,5	13,2
Verojalanjälki Suomessa, M€	13,5	13,2

* Sisältää pääoman palautusta 2,0 miljoonaa euroa.

Liikevaihdon taso ennallaan

Yhtiön liikevaihto kasvoi hieman ja oli toista vuotta perättäinen yli 40 miljoonan euron. Sen sijaan kannattavuus heikkeni hieman. Liikevoittoprosentilla mitattu kannattavuus aleni 6,4 (9,1) prosenttiin. Liikevoiton vähennys johtui kuluerien kasvusta, joista henkilöstökulujen kasvu oli merkittävin. Yhtiö säilytti luotsauksen hinnat samalla tasolla vuosina 2017–2019. Vuonna 2020 luotsauksen hinnat nousevat.

Luotsauksen hintojen noususta huolimatta, on yhtiön tuloskehityksen kannalta oleellista, että se toimii kustannustehokkaasti ja että tehokkuutta parannetaan jatkuvasti.

Luotsattujen merimailin määrä aleni -2,8 (kasvoi 5,5) prosentilla. Yhtiö pystyi säilyttämään erinomaisen palvelutason ja kykeni hoitamaan palvelun asiakkaille 99,9 (99,9) prosenttisesti ajallaan.

Muutoshankkeiden vuosi

Emäsalossa joulukuussa 2017 sattunut traaginen onnettomuus on vaikuttanut yhtiön toimintaan. Vuonna 2019 yhtiö panosti edelleen turvallisuuskulttuuriin ja varmisti, että koko henkilöstö on suorittanut meriturvallisuuskurssin. Loppuvuodesta 2019 yhtiö sai käyttöön itseoikaisevan luotsiveneen.

Etäluotsauskokeilut mahdollistava luotsauslain muutos tuli voimaan 1.2.2019. Finnpiilot oli mukana edistämässä etäluotsaukseen liittyviä hankkeita. Vuoden 2019 aikana valmisteltiin kolmea tutkimushanketta, jotka liittyivät etäluotsaukseen: One Sea -ekosysteemin sea4Value, ISTLab ja Novian / Aboa Maren maste-sim -simulaattorikehityshanke.

Turvallisuusasioiden painottaminen näkyi yhtiön poikkeamaraporttien määrässä, joka oli vuonna 2019 ennätysmääräinen. Tämä kertoo halusta panostaa turvalliseen työympäristöön.

Finnvera Oyj

Finnvera on Suomen valtion omistama erityisrahoitusyhtiö ja virallinen vientitakuu-laitos Export Credit Agency (ECA). Finnvera vahvistaa suomalaisten yritysten toimintaedellytyksiä ja kilpailukykyä tarjoamalla lainoja, takauksia ja vientitakuita.

Finnvera Oyj
Valtion omistusosuus
100 %
Omistajaohjaus
Työ- ja elinkeinoministeriö
Erityistehtävä
Finnvera on valtion omistama erityisrahoittaja ja Suomen virallinen vientitakuulaitos Export Credit Agency (ECA).
Hallitus 31.12.2019
Pentti Hakkarainen (pj), Antti Neimala (I varapj.), Terhi Järvikare (II varapj.), Ritva Laukkanen, Pekka Nuuttila, Pirkko Rantanen-Kervinen, Antti Zitting
Toimitusjohtaja
Pauli Heikkilä

Tunnusluvut	2019	2018
Liikevaihto, M€		
Liikevoitto, M€	100,2	100,3
Kulu-tuotto-suhde, %	25,4	29,3
Taseen loppusumma, M€	12 665	11 039
Omavaraisuusaste, %	11,6	12,3
Vakavaraisuussuhde, Tier 1, kotimaan toiminta, %	29,4	27,2
Oman pääoman tuotto, %	6,7	7,4
Koko pääoman tuotto, %	0,8	0,9
Osinkosumma, M€	0	0
Valtion saama osinko, M€	0	0
Investoinnit, M€	-	-
Henkilöstö yhteensä 31.12.	351	379
Henkilöstö Suomessa 31.12.	350	378
Johtoryhmän sukupuolijakauma n/m, %	44/56	37,5/62,5
Hallituksen sukupuolijakauma n/m, %	43/57	57/43
Kokonaisverojalanjälki, Finnvera-konserni	10,6	10,6

Finnveran tulos selvästi positiivinen

Finnvera Oyj:llä oli vuoden 2019 lopussa noin 24 500 asiakasta ja sen vastuukanta oli pk- ja midcap -rahoituksessa 2,3 mrd. euroa (2,3). Suuryritykset-liiketoiminnan vientitakuiden ja erityistakausten vastuukanta sis. tarjousvastuut oli 25,2 mrd. euroa (23,3). Finnvera rahoitti pk- ja midcap-rahoituksessa vuonna 2019 yli 2 400 aloittavaa yritystä, lähes 2 400 kasvuyritystä ja myötävaikutti yli 8 000 uuden työpaikan syntymiseen. Finnveran yritysvastuun teemat ovat rooli yhteiskunnassa, oman toiminnan vaikutukset, vastuullinen rahoittaminen sekä sidosryhmäyhteistyö. Suuryritykset-liiketoiminnassa suurimmat vastuut olivat alus- ja telakka-, tele- ja metsäteollisuussektoreilla. Finnveran toiminnalle on asetettu itsekannattavuustavoite. Konsernin tulos tilikaudelta 2019 oli 94 miljoonaa euroa (98). Konsernin kulu-tuotto-suhde vuonna 2019 oli 25,4 prosenttia (29,3). Finnvera on tuloverovapaa. Ministeriön yhtiölle asettamasta yhdeksästä tavoitteesta kahdeksan toteutui.

Finnveran kotimaan toiminnan vakavaraisuuden tulee olla vähintään 15 prosenttia. Kotimaan toiminnan vakavaraisuus oli vuoden 2019 lopussa 29,4 prosenttia (27,2). Finnveran viennin rahoituksen vakavaraisuudelle ei ole asetettu vaatimusta. Jos vakavaraisuus kuitenkin lasketaan vientitakuu- ja erityistakaustoitominnan rahaston varat ja valtiontakuurahasto huomioon, viennin rahoituksen arvioitu Tier 1 -vakavaraisuus olisi 6,9 prosenttia (6,8). Ministeriö seuraa viennin rahoituksen oman pääoman vaadetta, jossa otetaan huomioon toiminnan riskit, suurimpana riskinä luottoriskit. Luottoriskin pääomavaade perustuu VaR -menetelmään, jossa huomioidaan vientitakuu- ja erityistakaustoitominnan rahaston varat ja valtiontakuurahasto. Puskurivarojen on arvioitu kattavan pääomavaade.

Governia-konserni

Governia on valtion kokonaan omistama erityistehtäväyhtiö, jonka tasetta käytetään pörssin ulkopuolisiin omistuksellisiin järjestelyihin. Yhtiön tehtävänä on myös kehittää sen omistuksessa olevia yhtiöitä.

Governia-konserni
Valtion omistusosuus
100 %
Omistajaohjaus
Valtioneuvoston kanslia
Erityistehtävä
Toimiminen valtion sijoitustoimintaa harjoittavana yhtiönä, jota voidaan käyttää omistuksellisiin erityisjärjestelyihin
Hallitus 22.3.2019
Ilpo Nuutinen (pj), Niclas Köhler, Taina Susiluoto, Helena Tarkka (28.4.2020 saakka) ja Pauliina Pekonen (28.4.2020 alkaen)
Toimitusjohtaja
Maaret Heiskari

Tunnusluvut	2019	2018
Liikevaihto, M€	18,5	41,3
Liikevoitto, M€	1,4	16,8
Liikevoittoprosentti	7,6	40,7
Taseen loppusumma, M€	223	203
Omavaraisuusaste, %	64,3	69,7
Nettovelkaantumisaste, %*	20,1	8,1
Oman pääoman tuotto, %	1,5	12,5
Sijoitetun pääoman tuotto, %	1,4	9,2
Osinkosumma, M€	0	0
Valtion saama osinko, M€	0	0
Investoinnit, M€	29,7	66,5
Henkilöstö yhteensä 31.12.	25	22
Henkilöstö Suomessa 31.12.	25	22
Johtoryhmän sukupuolijakauma, n/m	n/a	n/a
Hallituksen sukupuolijakauma, n/m	2/2	2/1
Kokonaisverojalanjälki, M€	4,7	2,5
Verojalanjälki Suomessa, M€	4,5	3,5

Erityistehtävän aktiivista toteuttamista

Tilikauden lopussa Governian omistuksessa oli kolme täysin omistettua tytäryhtiötä; Kruunuasunnot Oy, Pietarin Suomi Talo Oy ja Gok Oy.

Tilikauden aikana emoyhtiö Governia Oy ei toteuttanut yhtään transaktiota.

Konsernin täysin omistama tytäryhtiö Kruunuasunnot Oy rakennuttaa ja vuokraa omistuksessaan olevia vapaarahoitteisia asuntoja sekä tarjoaa kiinteistönhallintapalveluita. Tilikaudella Kruunuasunnot jatkoivat uudistetun strategiansa mukaisesti asuntokantansa kehittämistä käynnistämällä uusia asuntohankkeita ja kehittämällä omistuksessaan olevaa tontti- ja kiinteistökantaa. Lisäksi yhtiö jatkoi palveluliiketoiminnan kehittämistä. Kruunuasunnot päivitti strategiaansa muuttuvan markkinan ja asiakastarpeen mukaisesti.

Toinen konsernin täysin omistama tytäryhtiö GoK Oy harjoittaa kiinteistökehitystoimintaa. Yhtiöllä on ollut vain yksi kehityskohde, josta myytiin yksi tontti vuonna 2019. Yhtiöllä ei ole ollut palkattua henkilökuntaa.

Pietarin Suomi-Taloa kehitetään itsekannattavaksi palvelu- ja asiakaskeskukseksi. Osana kehitystyötä taloa uudistettiin remontoimalla vuokrattavat tilat nykyaikaiseksi business- ja tapahtumakeskukseksi vuonna 2019. Suomi-Talo on suojelukohde Pietarissa.

Governia-konsernin tiikaudet eivät ole keskenään vertailukelpoisia aiempien vuosien konsernista pois siirtyneiden yhtiöiden ja omaisuuserien vuoksi. Emoyhtiön kannalta keskeinen merkitys on rahoitustuotoilla.

Hansel Oy

Hansel on julkisen sektorin yhteishankintayksikkö, joka tarjoaa asiakkailleen palveluita ja tuotteita koskevia yhteishankintasopimuksia ja hankintojen asiantuntijapalveluita.

Hansel Oy
Valtion omistusosuus
65 %
Omistajaohjaus
Valtiovarainministeriö
Erityistehtävä
Yhteishankintayksikkö, jonka tehtävänä on lisätä tuottavuutta julkiseen hallintoon ja toimia vaikuttavien ja vastuullisten julkisten hankintojen edelläkävijänä.
Hallitus 1.1.2020
Timo Laitinen (pj), Timo Reina, Anna-Maija Karjalainen, Antti Laakso, Johanna Luukkonen
Toimitusjohtaja
Anssi Pihkala

Tunnusluvut	2019	2018
Liikevaihto, M€	11,1	10,9
Liikevoitto, M€	-0,8	-0,7
Liikevoittoprosentti	-7,5	-6,3
Taseen loppusumma, M€	14,7	18,7
Omavaraisuusaste, %	68,1	83,2
Nettovelkaantumisaste, %	-116,3	-107,0
Oman pääoman tuotto, %	-6,1	-4,2
Sijoitetun pääoman tuotto, %	-6,1	-4,2
Osinkosumma, M€	0	0
Valtion saama osinko, M€	0	0
Investoinnit, M€	0,0	0,2
Henkilöstö yhteensä 31.12.	116	95
Henkilöstö Suomessa 31.12.	116	95
Johtoryhmän sukupuolijakauma, n/m	5/2	3/3
Hallituksen sukupuolijakauma, n/m	2/3	2/3
Kokonaisverojalanjälki, M€	4,1	3,6
Verojalanjälki Suomessa, M€	4,1	3,6

Katsaus vuoden 2019 tapahtumiin

Hansel Oy:lle vuosi 2019 oli suurten muutosten aikaa. Yhtiö on 2.9.2019 alkaen toiminut koko julkisen sektorin yhteishankintayksikkönä, kun Suomen valtio myi 35 prosenttia Hanselin osakkeista Suomen Kuntaliitto ry:lle ja Hansel-lakiin tehtiin tarvittavat muutokset.

Valtiovarainministeriö ja Kuntaliitto näkivät koko julkisen sektorin yhteishankintayksikön tuovan merkittävää etua asiakaskunnalle sekä hankintaosaamisen kehittämisen näkökulmasta että laajemman palvelutarjonnan kautta. Omistus- ja yritysjärjestelyn myötä Kuntaliiton omistaman KL-Kuntahankinnat Oy:n henkilökunta siirtyi vanhoina työntekijöinä Hansel Oy:n palvelukseen.

Hanselin liiketoiminta jatkoi kasvua, yhteishankintoja tehtiin 900 miljoonalla eurolla ja asiantuntijapalveluita myytiin 2,1 miljoonalla eurolla. Näiden asiakas-kohtaisten kilpailutusten hankinta-arvo oli yli 600 miljoonaa euroa. Yhteishankintojen rinnalle Hansel toi vuonna 2019 koko julkishallinnolle suunnatun pienhankintapalvelun kansallisen kynnysarvon alittaville hankinnoille.

Yhtiön hallitus hyväksyi marraskuussa integraatiostrategian, jossa visiona on yhdistää Suomen julkinen hankintavoima. Strategian kulmakivinä on tarjota erinomainen palvelukokemus ja laaja palveluvalikoima sekä toimia vastuullisten ja vaikuttavien hankintojen suunnannäyttäjänä. Esimerkillisen oman toiminnan, vahvan arvopohjan ja osallistavan kulttuurin uskotaan tekevän Hanselistä julkisten hankintojen arvostetuimman osaajan ja sen myötä halutun työpaikan.

Haus Kehittämiskeskus Oy

HAUS uudisti strategiansa vuosiksi 2020–2024. Vaikuttavuuttaan liikevaihdolla mitattuna HAUS nosti 6,4 miljoonasta eurosta 8,0 miljoonaan euroon kansainvälisen toiminnan osuuden ollessa 2,4 miljoonaa euroa. Vuonna 2019 oli koulutuksiin osallistuneinta 6 500, valtion digitaalinen oppimisympäristö eOppiva saavutti 30 000 käyttäjän rajan ja kansainvälisiä hallinnon kehittämishankkeita oli käynnissä 11.

Haus Kehittämiskeskus Oy
Valtion omistusosuus
100 %
Omistajaohjaus
Valtiovarainministeriö
Erityistehtävä
Koulutus- ja kehittämispalveluiden tarjoaminen hallinnon johtamisen ja osaamisen uudistamiseen.
Hallitus 1.1.2020
Hannu Mäkinen (pj), Ilona Lundström, Pauli Forma, Susanna Niinistö-Sivuvirta
Toimitusjohtaja
Kyösti Väkeväinen

Tunnusluvut	2019	2018
Liikevaihto, M€	8,0	6,4
Liikevoitto, M€	-0,1	-0,2
Liikevoittoprosentti	-1,3	-3,6
Taseen loppusumma, M€	3,7	5,6
Omavaraisuusaste, %	34,6	38,4
Nettovelkaantumisaste, %	-333,3	-351,2
Oman pääoman tuotto, %	-14,4	-29,4
Sijoitetun pääoman tuotto, %	-10,9	-19,0
Osinkosumma, M€	0	0
Valtion saama osinko, M€	0	0
Investoinnit, M€	0,0	0,0
Henkilöstö yhteensä 31.12.	36	37
Henkilöstö Suomessa 31.12.	31	34
Johtoryhmän sukupuolijakauma, n/m	4/2	5/1
Hallituksen sukupuolijakauma, n/m	3/2	3/2
Kokonaisverojalanjälki, M€	1,8	1,4
Verojalanjälki Suomessa, M€	1,8	1,4

Katsaus vuoden 2019 tapahtumiin

Yhtiö uudistui voimakkaasti vuonna 2019. Uusi toimitusjohtaja aloitti 1.2.2019. Strategia uusittiin ja organisaatiota kehitettiin asiakaslähtöisemmäksi.

HAUSin palvelut koostuivat avoimista ja organisaatiokohtaisista koulutuksista sekä digitaalisesta koulutuksesta (eOppiva). Suosittuja koulutusalueita olivat valtion yhteisille osaamisalueille keskittyvät koulutukset, mm. johtaminen, ICT, henkilöstöhallinto, talous ja hankinnat. Vuonna 2019 avoimiin ja organisaatiokohtaisiin koulutuksiin osallistui 6 500 henkilöä. Uudistuja-johtamisohjelmat siirtyivät Sitralta HAUSin vastuulle vuonna 2019 ja saavuttivat vuoden aikana erittäin hyvän asiakastyytyväisyyden. Ohjelma on suunnattu valtion johtavalle virkahenkilöstölle ja nykyisin osallistujina on myös kuntien ylintä johtoa. Valtion digitaalisen oppimisympäristön eOppivan suosio kasvoi 21 000 uudella käyttäjällä 30 000 käyttäjään, kattaen noin 40 prosenttia koko valtiohallinnon henkilöstöstä. Alkuperäistuotantoja eOppivaan tuotettiin 25 kpl. Suosituin koulutus oli Tietosuoja ABC, jonka suoritti noin 15 000 henkilöä.

HAUS edisti hyvän hallinnon vientiä ja vahvisti kumppanuuksiaan virastojen kanssa kansainvälisessä yhteistyössä. Valko-Venäjällä alkoi siviiliturvallisuushanke yhteistyössä sisäministeriön kanssa. Albaniaan saatiin uusi hanke yhteistyössä Poliisiammattikorkeakoulun kanssa. Armeniaan saatiin HAUSin johtama HR-hanke, jossa ovat kumppaneina Ranskan ENA sekä Viron valtiovarainministeriö. Vuonna 2019 kansainvälisiä hankkeita oli käynnissä kaikkiaan 11 ja asiantuntijapäiviä kertyi noin 1000. HAUS järjesti Suomessa kansainvälisille hallintokouluasiakkaille Taiwanista, Japanista, Puolasta, Saksasta ja Romaniasta koulutusta hyvän hallinnon käytänteisiin. HAUS Collegessa liiketoiminnan ammattitutkinnon, liiketoiminnan erikoisammattitutkinnon ja johtamisen ja yritysjohtamisen ammattitutkinnon koulutukset käynnistyivät uusilla perusteilla. Vuonna 2019 HAUS Collegesta valmistui yhteensä 57 opiskelijaa.

Hevosopisto Oy

Hevosopisto Oy:n erityistehtävänä on hevosalan ammatillisen oppilaitoksen ylläpito sekä alan koulutuksen järjestäminen ja kehittäminen. Hevosopistolla toimii valtakunnallinen hevosurheilun valmennuskeskus.

Hevosopisto Oy
Valtion omistusosuus
25 %
Omistajaohjaus
Opetus- ja kulttuuriministeriö
Erityistehtävä
Hevosalan ammatillisen oppilaitoksen ja hevosurheilun valtakunnallisen valmennuskeskuksen ylläpito
Hallitus 29.3.2019
Thomas Stenius (pj), Pasi Rentola, Jarmo Pynnönen, Terhi Koipijärvi, Vesa Mäkinen, Kari Haimi
Toimitusjohtaja
Pauliina Mansikkamäki

Tunnusluvut	2019	2018
Liikevaihto, M€	8,0	7,7
Liikevoitto, M€	0,1	0,3
Liikevoittoprosentti	1,3	3,2
Taseen loppusumma, M€	5,0	5,0
Omavaraisuusaste, %	78,0	75,6
Nettovelkaantumisaste, %*	-43,6	-53,3
Oman pääoman tuotto, %	5,3	4,7
Sijoitetun pääoman tuotto, %	2,5	7,0
Osinkosumma, M€	0	0
Valtion saama osinko, M€	0	0
Investoinnit, M€	0,7	0,1
Henkilöstö yhteensä 31.12.	77	73
Henkilöstö Suomessa 31.12.	77	73
Johtoryhmän sukupuolijakauma, n/m	3/1	3/1
Hallituksen sukupuolijakauma, n/m	1/5	1/5
Kokonaisverojalanjälki, M€	0,6	0,6
Verojalanjälki Suomessa, M€	0,6	0,6

Hevosopistolla positiivinen vuosi

Hevosopiston vuosi oli täynnä koulutusta, urheilutapahtumia ja hevosurheilun valmennuskeskuksen toimintaa. Täyttä Hevoselämää 2020 -strategian tuomat muutokset otettiin osaksi Hevosopiston arkea kaikilla sektoreilla.

Hevosopiston taloustilanne antoi mahdollisuuden panostaa olosuhteiden kehittämiseen ja korjausinvestointeihin. Uuden strategian valmistelu käynnistettiin vuoden lopussa.

Hevosopisto säilytti asemansa suosituimpana hevosalan oppilaitoksena yhteishaun ensisijaisten hakijoiden määrällä arvioituna. Kiltatallitoimintaa kehitettiin vuoden aikana. Uuden opetussuunnitelman valmisteluun Hevosopistolta osallistuttiin aktiivisesti.

Aktiivista sidosryhmäyhteistyötä

Sidosryhmäyhteistyötä kehitettiin edelleen. Aloitimme Hämeen ammattikorkeakoulun kanssa hevos-talouden tradenomikoulutuksen. Yhteistyö Olympiakomitean kanssa oli koulutuksellista ja osallistavaa. Ypäjän Hevossairaalan kanssa solmittiin strateginen kumppanuussopimus toimintamme kehittämiseksi edelleen. Suomen Ratsastajainliiton ja Suomen Hippoksen kanssa keskusteltiin erityisesti osana käynnistettyä strategiatyötä hevosalan tulevaisuudesta ja Hevosopiston roolista alan kehittämiseksi.

Strategian mukaista kansainvälistä toimintaa toteutettiin opiskelijoiden ja henkilöstön vaihtojaksoilla. Valmennuskeskuksen toiminnassa hyödynnettiin kotimaisia ja ulkomaalaisia lajinsa huippuosaajia.

Taloudellinen tuloksemme oli positiivinen ja omavaraisuusasteemme korkea. Hevosopisto onnistui hankerahoituksissa hyvin.

Kuntarahoitus Oyj

Kuntarahoitus Oyj tuottaa rahoituspalveluja kuntasektorille ja valtion tukemaan asuntotuotantoon. Kunta-rahoituksen omistajia ovat kunnat, Keva sekä valtio. Kuntarahoitus hankkii rahoituksensa kansainvälisiltä pääomamarkkinoilta.

Kuntarahoitus Oyj
Valtion omistusosuus
16,0 %
Omistajaohjaus
Valtioneuvoston kanslia
Erityistehtävä
Turvata valtion tukeman asuntojen uustuotannon ja perusparannuksen edullinen rahoitus.
Hallitus 25.3.2020
Helena Walldén (pj), Tuula Saxholm (varapj), Maaria Eriksson, Markku Koponen, Kari Laukkanen, Vivi Marttila, Denis Strandell, Kimmo Viertola
Toimitusjohtaja
Esa Kallio

Tunnusluvut	2019	2018
Liikevaihto, M€	191,6	239,1
Liikevoitto, M€	131,2	190,0
Liikevoittoprosentti	68,5	79,5
Taseen loppusumma, M€	38 934	35 677
Omavaraisuusaste, %	4,1	4,2
Omat varat suhteessa riskipainotettuihin eriin, %	107,9	88,0
Oman pääoman tuotto, %	6,8	10,8
Koko pääoman tuotto, %	0,3	0,4
Osinkosumma, M€	6,3	6,3
Valtion saama osinko, M€	1,0	1,0
Investoinnit, M€	-	-
Henkilöstö yhteensä 31.12.	167	151
Henkilöstö Suomessa 31.12.	167	151
Johtoryhmän sukupuolijakauma, n/m	1/6	2/5
Hallituksen sukupuolijakauma, n/m	4/4	4/4
Kokonaisverojalanjälki, M€	10,8	13,7
Verojalanjälki Suomessa, M€	10,8	13,7

Takana taloudellisesti vakaa juhluvuosi

Yhtiön 30-vuotisjuhlavuonna asiakasrahoituksen kysyntä jatkui vahvana ja uusia lainoja nostettiin 3,2 miljardia euroa, mikä oli yli 7 prosenttia enemmän kuin edellisenä vuonna. Pitkäaikaisen asiakasrahoituksen lainakanta kasvoi samaan aikaan 24,0 miljardiin euroon (22,4). Lainoista 48 prosenttia on annettu asuntoyhteisöille, 34 prosenttia kunnille ja loput kuntien yhtiölle tai kuntayhtymille. Kuntarahoituksen liikevoitto laski tilikaudella 131,2 miljoonaan euroon (190,0). Ilman realisoitumattomia käyvän arvon muutoksia konsernin liikevoitto laski edellisvuoden tasosta vain 2,1 prosenttia. Konsernin vakaraisuus säilyi vahvana ja se ylitti moninkertaisesti yhtiölle asetetut vaatimukset.

Vuonna 2019 valtion tukemaa asuntotuotantoa aloitettiin noin 7 800 asuntoa, mikä oli 9 prosenttia vähemmän kuin vuonna 2018. Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus hyväksyi uusia korkotukilainoja yhteensä 1 409 miljoonaa euroa. ARA:n tilastojen perusteella Kuntarahoituksen osuus kappalemääräisesti uusista korkotukilainahankkeiden rahoituksista oli lähes 80 prosenttia, joten sen rooli valtion tukeman asuntotuotannon rahoittajana on keskeinen.

Vastuullinen rahoittaminen

Vastuullisuus on Kuntarahoituksen liiketoiminnan ytimessä, mikä näkyy niin asiakkuuksien hoidossa kuin tarjotuissa rahoitusvaihtoehtoisissa. Vuonna 2016 Kuntarahoitus toi ensimmäisenä luottolaitoksena vihreän rahoituksen Suomeen, ja nostetun vihreän rahoituksen määrä on kasvanut vuoden 2019 loppuun mennessä 1,23 miljardiin euroon. Yhtiön tavoitteena on, että vuonna 2022 vihreän rahoituksen osuus olisi 10 prosenttia (nyt 5,2 prosenttia) koko rahoitusportfoliosta. Kuntarahoituksen uutena vastuullisena rahoitustuotteena yhteiskunnallinen rahoitus on tavoitteena lanseerata ensimmäisenä pohjoismaisena rahoituslaitoksena vuoden 2020 aikana.

Solidium Oy

Solidium omistaa vähemmistöosuuksia kansallisesti merkittävissä pörssinoteeratuissa yhtiöissä. Yhtiö toimii markkinaehtoisesti ja sijoituspäätöksiä tehdään vain taloudellisten edellytysten täyttyessä.

Solidium Oy	
Valtion omistusosuus	
100,0 %	
Omistajaohjaus	
Valtioneuvoston kanslia	
Erityistehtävä	
Erityistehtävänä on vahvistaa ja vakauttaa kotimaista omistusta kansallisesti tärkeissä listatuissa yrityksissä ja kasvattaa pitkäjänteisesti omistusten taloudellista arvoa.	
Hallitus 6.11.2019	
Harri Sailas (pj), Aaro Cantell (varapj) , Timo Ahopelto, Jannica Fagerholm, Marjo Miettinen, Laura Raitio, Kimmo Viertola	
Toimitusjohtaja	
Antti Mäkinen	

Tunnusluvut	2019	2018
Liikevaihto, M€	0,0	0,0
Liikevoitto, M€	-3,9	-4,6
Tilikauden voitto, M€	297,2	349,6
Taseen loppusumma, M€	8 193,2	9 092,9
Omavaraisuusaste, %	90	88
Sijoitusten tuotto käyvin arvoin, %	-2,9	8,3
Hallinnointikulusuhde, %	0,05	0,06
Substanssiarvo, M€	7 340,8	8 009,9
Osinkosumma, M€	338,0	351,0
Valtion saama osinko, M€	338,0	351,0
Henkilöstö yhteensä 31.12.	12	11
Henkilöstö Suomessa 31.12.	12	11
Johtoryhmän sukupuolijakauma, n/m	2/5	1/4
Hallituksen sukupuolijakauma, n/m	3/4	3/3
Kokonaisverojalanjälki	13,9	232
Verojalanjälki Suomessa	13,9	230

Taloudellinen kehitys tilikaudella

Solidiumin tilikausi on 1.7–30.6. Yhtiölle ei kerry liikevaihtoa. Solidiumin liikevoitto tilikaudella oli noin -3,9 (-4,6) miljoonaa euroa. Solidiumin tilikauden 2019 tulos muodostuu pääasiassa yhtiön saamista 337 miljoonan euron osinkotuloista.

Pääoman palautukset valtiolle

Solidium jakoi valtiolle osakkeita pääoman palautuksina kolmessa vaihteessa yhteensä 155 miljoonan euron arvosta. Solidium jakoi Kemiran osakkeita 15 miljoonan euron arvosta valtiolle ja 60 miljoonan euron arvosta Kemiran, Outokummun ja SSAB:n osakkeita valtiolle. Sekä jakoi 80 miljoonan euron arvosta Kemiran, Nokian ja Sammon osakkeita valtiolle, joka siirsi ne Oppiva Invest Oy:lle.

Solidiumin tekemät markkinaoperaatiot

Tilikauden aikana Solidium teki osakehankintoja yhteensä 359 miljoonalla eurolla. Uutena yhtiönä Solidium salkkuun tuli Nokian Renkaat kun Solidium hankki 5,1 prosenttia yhtiön osakkeista 205 miljoonalla eurolla. Solidium hankki tilikauden aikana Konecranesin osakkeita 29 miljoonalla eurolla ja Nokian osakkeita 95 miljoonalla eurolla. Solidiumin omistus Konecranesissa nousi 6,2 prosentista 7,4 prosenttiin ja Nokiassa 3,3 prosentista 3,7 prosenttiin.

Solidiumin hallitusvalinnat

Syksyllä 2017 päivitetyn strategian mukaisesti Solidiumin tavoitteena on, että pidemmällä aikavälillä Solidiumilla on hallituspaikka jokaisen yhtiönsä hallituksessa. Kevään 2019 yhtiökokouksien jälkeen näin on viidessä Solidiumin omistamassa yhtiössä.

SoteDigi Oy

Loppuvuodesta 2017 perustettu SoteDigi -kehitysyhtiö vastaa kansallisesti kehitettäviin sosiaali- ja terveydenhuollon uusiin digitaalisiin ratkaisuihin liittyvien hankkeiden ja hankintojen toteuttamisesta ja niitä tukevasta kehittämisestä

Sotedigi Oy
Valtion omistusosuus
100 %
Omistajaohjaus
Valtiovarainministeriö
Erityistehtävä
Sosiaali- ja terveydenhuollon kustannusvaikuttavuutta parantavien kansallisten digitaalisten ratkaisujen kehittäminen.
Hallitus 1.1.2020
Timo Lepistö (pj), Siv Schalin, Markus Sovala, Taru Kuosmanen, Liisa-Maria Voipio-Pulkki
Toimitusjohtaja
Harri Hyvönen

Tunnusluvut	2019	2018
Liikevaihto, M€	0,0	0,0
Liikevoitto, M€	-8,2	-1,7
Liikevoittoprosentti	-	-
Taseen loppusumma, M€	81,7	89,2
Omavaraisuusaste, %	98,5	99,2
Nettovelkaantumisaste, %	-101,1	-99,1
Oman pääoman tuotto, %	-9,4	-1,8
Sijoitetun pääoman tuotto, %	-9,4	-1,8
Osinkosumma, M€	0	0
Valtion saama osinko, M€	0	0
Investoinnit, M€	0,0	1,2
Henkilöstö yhteensä 31.12.	23	21
Henkilöstö Suomessa 31.12.	23	21
Johtoryhmän sukupuolijakauma, n/m	5/1	5/2
Hallituksen sukupuolijakauma, n/m	3/2	3/4
Kokonaisverojalanjälki, M€	0	0
Verojalanjälki Suomessa, M€	0	0

Katsaus vuoden 2019 tapahtumiin

Yhtiön toiminnassa keskityttiin ensimmäisen vuosineljänneksen aikana määriteltyjen toimintaprosessien käyttöönottoon ja hankkeiden eteenpäin viemiseen. Henkilöstöä rekrytoitiin suunnitelman mukaisesti.

Erityisesti keskityttiin laatujärjestelmien (ISO 9001 ja 13485) kehitystyöhön, joiden auditoinnit olivat tärkeitä saavutuksia yhtiölle tavoitteena kohti Omaolon lääkinällisen laitteen CE-merkintää. Yhtiö sai 17.6.2019 sekä ISO 9001:2015 että ISO 13485:2016 sertifikaatit ilman yhtään poikkeamaa. Syksyllä yhtiö aloitti seuraavan vaiheen kohti lääkinällisen laitteen CE-merkintää.

Maaliskuussa 2019 sote- ja maakuntauudistuksen kaaduttua yhtiö sai uuden toimiohjeen, joka astui voimaan 26.4.2019. Yhtiö edisti toimiohjeen mukaisesti seuraavia kokonaisuuksia.

- Omaolo
- Päivystysapu 116117
- Tietojohdamisen toissijainen tiedonkäyttö
- Vanhojen asiakas- ja potilastietojen arkistointi

Omaolo-palvelu otettiin onnistuneesti käyttöön 6.2.2019 ja version 2.0 saattaminen tuotantokuntoon jatkui loppuvuoden aikana. Päivystysapu 116117 projektin käyttöönotot etenivät sairaanhoitopiireissä suunnitellusti ja myös suunnittelu 116117 digikanavan rakentamiseksi eteni. Tietojohdamisessa osallistuttiin STM:n Toivo-ohjelmaan ja pilotoitiin tietojohdamista Kainuun sote-kuntayhtymän kanssa.

Talouspoliittisen ministerivaliokunnan linjauksen mukaisesti yhtiö osti Vimana Oy:n koko liiketoiminnan 19.12.2019 ja kauppa toteutuu 1.2.2020.

STUK International Oy

Yhtiö tarjoaa ydinenergian ja säteilyn käytön turvallisuuden asiantuntija-palveluita ja toimii läheisessä yhteistyössä Säteilyturvakeskuksen (STUK) kanssa. Asiakkaita ovat ulkomaiset säteily- ja ydinturvallisuudesta vastaavat viranomaiset ja muut julkisen sektorin toimijat

Stuk International Oy
Valtion omistusosuus
100 %
Omistajaohjaus
Sosiaali- ja terveysministeriö
Erityistehtävä
Palvelumyynnin tarkoitus on tuottaa voittoa omistajalleen Suomen valtiolle ja edesauttaa Säteilyturvakeskuksen osaamisen kehittymistä.
Hallitus 31.12.2019
Ilona Lindholm (pj), Petteri Tiippana, Kirsi Alm-Lytz, Jorma Aurela, Ilpo Nuutinen
Toimitusjohtaja
Pekka Ottavainen

Tunnusluvut	2019	2018
Liikevaihto, M€	0,3	7,4
Liikevoitto, M€	0,0	1,5
Liikevoittoprosentti	0,0	19,8
Taseen loppusumma, M€	3,7	5,4
Omavaraisuusaste, %	38,7	32,6
Nettovelkaantumisaste, %*	-199,2	-191,0
Oman pääoman tuotto, %	-10,3	50,3
Sijoitetun pääoman tuotto, %	-2,9	122,7
Osinkosumma, M€	0	0
Valtion saama osinko, M€	0	0
Investoinnit, M€	0,0	0,0
Henkilöstö yhteensä 31.12.	1	1
Henkilöstö Suomessa 31.12.	1	1
Johtoryhmän sukupuolijakauma, n/m	0/1	0/1
Hallituksen sukupuolijakauma, n/m	2/3	2/3
Kokonaisverojalanjälki, M€		
Verojalanjälki Suomessa, M€		

Yhtiön toiminta

Yhtiön tarkoituksena on ensisijaisesti mahdollistaa STUK:n kansainvälisten asiantuntijapalvelujen myynti liiketaloudellisesti kannattavasti ja markkinaehtoisesti. Yhtiön asiantuntijapalveluiden tuottaminen perustuu alihankintaan. Tärkein yhteistyökumppani on Säteilyturvakeskus (STUK). Tuotettavien palveluiden laadullinen tavoite on sama – niiden tulee olla ”kuin STUK:n tekemia”. Tämä otetaan erityisesti huomioon valikoitaessa STUK:n rinnalle muita alihankkijoita.

Ydinenergiaan liittyvän palvelutarjonnan rinnalla panostetaan myös säteilyn käytön turvallisuuden, ympäristön säteilyvalvonnan ja valmiustoiminnan asiantuntemuksen vientiin ja mahdollisuuksien mukaan ydinmateriaalivalvonnan ja turvajärjestelyjen konsultointitehtäviin. Yhtiö kehittää asiantuntijapalveluihin perustuvia tuotteita ydinenergian ja säteilyn käytön turvallisuuteen liittyen.

Kolmantena toimintavuonna yhtiö on jatkanut asiantuntijapalveluiden toimittamista riippumattoman ja kansainvälisten vaatimusten mukaisen ydinvoimaviranomaistoiminnan kehittämiseksi Saudi-Arabiaan. Yhteistyötä STUKin kanssa on syvennetty ja lisäksi on panostettu enenevässä määrin yhtiön kansainväliseen markkinointiin.

Suomen Erillisverkot Oy

Suomen Erillisverkot -konserni on valtion omistama erityistehtäväyhtiö, jonka tehtävänä on turvata yhteiskunnan kriittistä johtamista, viestintää ja tietoyhteiskunnan palveluita kaikissa olosuhteissa.

Suomen Erillisverkot Oy
Valtion omistusosuus
100%
Omistajaohjaus
Valtioneuvoston kanslia
Erityistehtävä
Julkisen hallinnon viranomaisten käytössä olevien ja yhteiskunnan turvallisuuden varmistamiseen liittyvät tietoliikenneverkkojen sekä muiden turvaverkkojen rakentaminen ja operointi sekä niihin liittyvien palvelut. Erityistehtävä perustuu lakiin julkisen hallinnon turvallisuusverkkotoiminnasta sekä lakiin sähköisen viestinnän palveluista.
Hallitus 31.3.2020
Ilpo Nuutinen (pj), Teemu Anttila, Leena Hellfors, Arja Lehtonen, Janne Koivukoski, Maria Nikkilä, Hannu Kauppinen, Tuula Haataja
Toimitusjohtaja
Timo Lehtimäki

Tunnusluvut	2019	2018
Liikevaihto, M€	102,4	97,4
Liikevoitto, M€	1,6	-2,4
Liikevoittoprosentti	1,6	-2,5
Taseen loppusumma, M€	253,4	256,3
Omavaraisuusaste, %	87,8	86,7
Nettovelkaantumisaste, %	-7,8	-7,8
Oman pääoman tuotto, %	0,3	-1,8
Sijoitetun pääoman tuotto, %	0,6	-1,2
Osinkosumma, M€	0	0
Valtion saama osinko, M€	0	0
Investoinnit, M€	19,0	20,4
Henkilöstö yhteensä 31.12.	370	345
Henkilöstö Suomessa 31.12.	370	345
Johtoryhmän sukupuolijakauma, n/m	1/5	0/7
Hallituksen sukupuolijakauma, n/m	4/4	3/4
Kokonaisverojalanjälki, M€	14,7	17,5
Verojalanjälki Suomessa, M€	14,7	17,5

Konserni kehittyi monipuolisesti

Suomen Erillisverkot -konsernin strategisena tavoitteena on, että Suomi on edelläkävijä turvallisuustoimijoiden yhteistyössä. Konsernin turvallisuuskriittiset ICT-palvelut varmistavat arjen toimivuutta koko Suomessa. Konserniin kuuluvat Suomen Erillisverkot Oy ja sen tytäryhtiöt Suomen Turvallisuusverkko Oy, Leijonaverkot Oy, Suomen Infratieto Oy sekä osakkuusyhtiö Kyberleijona Oy.

Vuonna 2019 konsernin rakenteessa tapahtui useita muutoksia: Virve Tuotteet ja Palvelut Oy myytiin Millog Oy:lle ja konsernirakennetta yksinkertaistettiin fuusioimalla konsernin tytäryhtiöitä. Uusi tytäryhtiö Suomen Infratieto Oy perustettiin tulevaisuuden fyysisen infrastruktuurin sijaintitietopisteitä varten.

Viranomaisverkko Virven käyttö laajeni edelleen vuonna 2019. Virve on siirtymässä historiansa suurimpaan muutosvaiheeseen, kun se siirtyy asteittain laajakaistaiseksi, mikä tuo Virven käyttäjille laajemat palvelut. Virven kehittämistyö eteni suunnitelmien mukaisesti. Lainsäädäntöä Virveen liittyen muutettiin vuoden 2019 alussa ja talouspoliittinen ministerivaliokunta puolsi Virveen tehtäviä merkittäviä investointeja vuoden 2019 lopussa. Yhtiö toteuttaa uuden laajakaistaisen Virven yhdessä vuonna 2020 valittavan kaupallisen operaattorin kanssa.

Taloudellinen tulos ja yritysvastuu

Konsernin taloudellinen kehitys oli vakaata. Liikevaihto kasvoi 102,4 miljoonaan euroon (97,4). Liikevoitto kasvoi 1,6 miljoonaan euroon (-2,4). Konsernin omavaraisuusaste oli vahva 87,8 prosenttia. Yhtiö on laatinut vuoteen 2025 asti ulottuvan uuden vastuullisuusohjelman, joka on kiinteä osa yhtiön liiketoimintaa. Uudessa vastuullisuusohjelmassa keskitytään muun muassa CO₂-päästöjen vähentämiseen, työhyvinvointiin sekä vastuullisiin hankintoihin.

Suomen Ilmailuopisto Oy

Suomen Ilmailuopisto on ammatillinen erikoisoppilaitos, joka kouluttaa ammatillentäjiä Suomen liikenneilmailun tarpeisiin ja kehittää ilmailualan koulutuspalveluja sekä muita ilmailuun liittyviä palveluja.

Suomen Ilmailuopisto Oy
Valtion omistusosuus
49,5 %
Omistajaohjaus
Valtioneuvoston kanslia
Erityistehtävä
Ilmailualan koulutusta antavan oppilaitoksen ylläpitäminen
Hallitus 18.3.2020
Kai-Petteri Purhonen (pj), Jaakko Schildt, Juho Sinkkonen, Tuula Lybeck
Toimitusjohtaja
Juha Siivonen

Tunnusluvut	2019	2018
Liikevaihto, M€	10,5	10,2
Liikevoitto, M€	0,1	0,1
Liikevoittoprosentti	1,0	1,0
Taseen loppusumma, M€	19,4	19,3
Omavaraisuusaste, %	94,3	94,8
Nettovelkaantumisaste, %	-37,4	-34,1
Oman pääoman tuotto, %	0,5	0,6
Sijoitetun pääoman tuotto, %	0,5	0,6
Osinkosumma, M€	0	0
Valtion saama osinko, M€	0	0
Investoinnit, M€	0,7	1,6
Henkilöstö yhteensä 31.12.	48	45
Henkilöstö Suomessa 31.12.	48	45
Johtoryhmän sukupuolijakauma, n/m	1/6	1/6
Hallituksen sukupuolijakauma, n/m	1/3	1/3
Kokonaisverojalanjälki, M€	3,1	3,4
Verojalanjälki Suomessa, M€	3,1	3,4

Lentäjäkoulutusta ilmailun tarpeisiin

Suomen Ilmailuopisto Oy on erikoisoppilaitos, jonka tarkoituksena on vastata Suomen liikennelentäjätarpeeseen kouluttamalla korkeatasoisia lentäjiä. Yhtiön taloudellisena tavoitteena on tuottaa riittävä käytökate, jolla investoinnit ja tulevaisuuden toiminta turvataan. Yhtiö ei tavoittele voittoa tai jaa osinkoa omistajilleen. Suurin osa liikevaihdosta muodostuu valtionavustuksesta.

Vuonna 2019 toiminta jatkui tasaisena ja koulutusmäärät olivat paikoin ennätyskorkeita. Liikevaihto oli yhteensä 10,5 miljoonaa euroa ja liikevoitto 66 tuhatta euroa. Yhtiön tase on vahva ja omavaraisuusaste yli 90 prosenttia.

Porin lentokentän säännöllisen reittiliikenteen loppuminen vuonna 2018 vaikutti Porin lentokentän palveluista yhtiölle aiheutuviin maksuihin. Vuoden 2019 aikana reittiliikenne Poriin käynnistyi uudelleen. Tämä alentaa yhtiön lentokenttämaksuja verrattuna tilanteeseen, jossa kaupallista liikennöintiä ei olisi.

Yritysvastuu

Ilmailuopiston yritysvastuussa korostuvat lentoturvallisuus ja ympäristöasiat. Lentoturvallisuus on yhtiössä erinomaisella tasolla. Koulutuksen tuloksena valmistuu korkeatasoisia lentäjiä, joiden tiedot, taidot ja asenne ovat tasolla, joka täyttää viranomaismääräysten ja lentoyhtiöiden edellyttämät vaatimukset.

Ympäristövastuussa korostuvat lentotoiminnasta aiheutuvat pakokaasupäästöt. Viime vuosien investoinnit uusiin lentokoneisiin näkyvät selvästi alentuneena polttoaineen kulutuksena. Suihkukoneosuutta on vähennetty oppilaiden koulutuksessa ja se omalta osaltaan vähentää myös pakokaasupäästöjä. Korkeatoisten harjoituslaitteiden käytöllä voidaan vähentää lentokoneiden osuutta lentokoulutuksessa. Hiilidioksidipäästöt per oppilas ovatkin vähentyneet selvästi.

Suomen Malmijalostus Oy

Suomen Malmijalostus Oy:n erityistehtävänä on suomalaisen akku- ja kaivostoimialan kehittäminen. Enemmistöosuus Terrafame Oy:stä on yhtiön merkittävin omaisuuserä.

Suomen Malmijalostus Oy
Valtion omistusosuus
100 %
Omistajaohjaus
Työ- ja elinkeinoministeriö
Erityistehtävä
Akku- ja kaivostoimialan kehittäminen ja omistaminen.
Hallitus 28.3.2019
Janne Känkänen (pj.), Juha Majanen, Minna Pajumaa, Eeva Ruokonen, Antti Kumm. Lisäksi 28.3.2019 alkaen: Ilpo Korhonen, Teija Kankaanpää
Toimitusjohtaja
Matti Hietanen

Tunnusluvut (konserni)	2019	2018
Liikevaihto, M€	310,4	325,8
Liikevoitto, M€	-9,1	2,3
Liikevoittoprosentti	-2,9	0,7
Taseen loppusumma, M€	861,6	788,4
Omavaraisuusaste, %	53,5	59,7
Nettovelkaantumisaste, %	4,4	-16,9
Oman pääoman tuotto, %	-8,9	-7,5
Sijoitetun pääoman tuotto, %	-2,8	-1,3
Osinkosumma, M€	0	0
Valtion saama osinko, M€	0	0
Investoinnit, M€	124,9	85,2
Henkilöstö yhteensä 31.12.	735	677
Henkilöstö Suomessa 31.12.	735	677
Johtoryhmän sukupuolijakauma, n/m	¼	1/4
Hallituksen sukupuolijakauma, n/m	3/4	2/3
Kokonaisverojalanjälki, M€	25,0	20,5
Verojalanjälki Suomessa, M€	25,0	20,5

Missiona suomalaisten mineraalien arvon vastuullinen maksimointi

Suomen Malmijalostus Oy:n tavoitteena on nostaa suomalaisesta kaivosteollisuudesta saatavia hyötyjä toimialan valtio-omistuksen kautta sekä nostamalla jalostusastetta. Yhtiön omistusosuus oli vuoden 2019 lopussa tytäryhtiö Terrafame Oy:stä noin 71,8 prosenttia, Keliber Oy:stä noin 24,3 prosenttia sekä Sotkamo Silver AB:stä noin 2,0 prosenttia. Yhtiön tavoitteena on luoda Suomeen arvoketju litiumioniakkujen raaka-aineiden ja komponenttien, kuten katodimateriaalien ja kennojen, tuottamiseksi. Tällöin saataisiin suomalaisista mineraaleista kansantaloudellisesti suurin arvo ja hyöty sekä edistettäisiin kansainvälisten ilmastotavoitteiden saavuttamista. Yhtiö pyrkii löytämään teknologiakumppaneita, joiden kanssa yhteistyössä yhtiö voi toteuttaa akkuarvoketjuun kuuluvia teollisia hankkeita Suomessa ja osallistua niiden omistamiseen vähemmistöomistajana.

Terrafame Oy:n akkukemikaalitehtaan rakentaminen etenee suunnitellusti

Tytäryhtiö Terrafame tuotti vuonna 2019 nikkeliä 27 468 tonnia ja sinkkiä 55 222 tonnia. Käyttökate oli 32 miljoonaa euroa. Terrafame rakentaa parhaillaan akkukemikaalitehdasta, joka aloittaa toimintansa vuonna 2021.

Yhteiskuntavastuu konkretisoituu Terrafame Oy:ssä työ- ja ympäristöturvallisuudessa. Ympäristöön ja lähivesiin liittyvät riskit ja vaikutukset ovat vähentyneet viime vuosista ja muun muassa sulfaattipäästöt vuoden 2019 aikana alittivat selvästi ympäristöluvassa asetetun päästokiintiön. Ponnistukset työturvallisuuden parantamiseksi jatkuvat; poissaoloon johtaneiden työtapaturmien taajuus oli 9,6 tapaturmaa/miljoonaa työtuntia (7,4 vuonna 2018).

Suomen Teollisuussijoitus Oy (Tesi)

Suomen Teollisuussijoitus Oy on valtion pääomasijoitusyhtiö, jonka tehtävänä on suomalaisten yritysten kasvun ja kansainvälistymisen edistäminen sekä suomalaisen pääomasijoitusmarkkinan kehittäminen. Tesi sijoittaa kohdeyrityksiin suoraan ja pääomasijoitusrahastojen kautta.

Suomen Teollisuussijoitus Oy
Valtion omistusosuus
100 %
Omistajaohjaus
Työ- ja elinkeinoministeriö
Erityistehtävä
Pääomasijoitusmarkkinoiden kehittäminen, elinkeinoelämän uudistaminen ja kasvuyritysten luominen.
Hallitus 31.12.2019
Kimmo Jylilä (pj), Pauli Kariniemi, Jyrki Mäki-Kala, Mika Niemelä (vpj), Annamarja Paloheimo, Riitta Tiuraniemi
Toimitusjohtaja
Jan Sasse

Tunnusluvut	2019	2018
Liikevaihto, M€	64,6	89,7
Liikevoitto, M€	95,5	67,7
Liikevoittoprosentti	147,9	75,6
Taseen loppusumma, M€	1 129,7	1 030,5
Omavaraisuusaste, %	96,3	96,6
Nettovelkaantumisaste, %	-37,1	-38,4
Oman pääoman tuotto, %	7,5	5,5
Sijoitetun pääoman tuotto, %	9,2	6,9
Osinkosumma, M€	0	16,0*
Valtion saama osinko, M€	0	16,0*
Investoinnit, M€	118,1	146,6
Henkilöstö yhteensä 31.12.	37	36
Henkilöstö Suomessa 31.12.	37	36
Johtoryhmän sukupuolijakauma, n/m	1/6	1/5
Hallituksen sukupuolijakauma, n/m	2/4	3/4
Kokonaisverojalanjälki, M€	9,8	25,2
Verojalanjälki Suomessa, M€	9,8	25,2

*Maksettu vuoden 2018 aikana

Pääomasijoitusmarkkinat kehittyivät myönteisesti 2019

Tesin vuoden 2019 sijoitussitoumukset ja suorat sijoitukset olivat 133 miljoonaa euroa. Yhtiön hallinnoimat pääomasijoitukset olivat vuoden lopussa 1 334 miljoonaa euroa. Sijoituskohteena oli 92 rahastoa ja 54 suoraa kohdeyritystä.

Suomalaisiin alku- ja kasvuvaiheen rahastoihin sijoitettava 150 miljoonaa euroa. Kasvurahastojen Rahasto (KRR) III teki sijoituksia vuoden aikana neljään rahastoon. Yhteensä KRR-rahastot ovat tähän mennessä sijoittaneet 30 rahastoon. Vuoden 2018 loppuun mennessä rahastot olivat sijoittaneet yhteensä 227 yritykseen, jotka työllistivät yhteensä 19 000 henkilöä ja synnyttivät liikevaihtoa lähes 3,2 miljardia euroa.

Tesin sijoitusohjelmat ovat kohdennettuja panostuksia strategisille kasvualueille tai muulla tavoin elinkeinoelämän rakenteita uudistaville aloille. Vuoden aikana Uudistuva teollisuus -sijoitusohjelma tuli kokonaan sijoitetuksi. Vuonna 2018 käynnistetyt kiertotalouden sijoitusohjelma ja EIB:n kanssa yhteinen ESIR-ohjelma jatkoivat sijoitustoimintaansa.

Vuoden 2019 aikana saatettiin päätöksen strategiaprosessi, jonka tuloksena yhtiön strategiaa täsmennettiin. Uuden strategian mukaisia keskeisiä panostuskohteita ovat toiminnan vaikuttavuus ja sen integrointi aikaisempaa tiiviimmin sijoitustoimintaan sekä tiedolla johtaminen. Konkreettisena uuden strategian mukaisena toimenpiteenä käynnistettiin tiedolla johtamista palvelevan tietomallin rakentaminen.

Tesin kohdeyritysten työpaikkojen kokonaismäärä kasvoi vuosina 2016–2018 lähes 7 500 työpaikalla. Niiden liikevaihto Suomessa kasvoi vuoden 2018 aikana 15 prosenttia. Tesi panosti erityisesti yritysvaluutta- ja vaikuttavuustavoitteiden jalkauttamiseen.

Suomen Yliopistokiinteistöt Oy

SYK on kampuskehittäjä, joka omistaa ja kehittää korkeakoulukampusten kiinteistöjä pääkaupunkiseudun ulkopuolella. Yhtiö tarjoaa asiakkailleen tarkoituksenmukaisia ja kustannustehokkaita tilaratkaisuja.

Suomen Yliopistokiinteistöt Oy
Valtion omistusosuus
33,33 %
Omistajaohjaus
Valtiovarainministeriö
Erityistehtävä
Kiinteistöjen ja toimitilojen hallinta ja vuokraaminen pääasiallisesti tutkimus- ja koulutustoimintaan sekä näitä tukevaan yritystoimintaan yliopistojen pitkäjänteisen toiminnan turvaamiseksi.
Hallitus 1.1.2020
Päivi Mikkola (pj), Sami Yläoutinen, Riitta Juutilainen, Heli Huhtala, Keijo Hämäläinen, Pekka Riuttanen
Toimitusjohtaja
Sanna Sianoja

Tunnusluvut	2019	2018
Liikevaihto, M€	165,2	159,5
Liikevoitto, M€	46,0	46,0
Liikevoittoprosentti	27,8	28,8
Taseen loppusumma, M€	1 335,0	1 357,1
Omavaraisuusaste, %	46,9	45,5
Nettovelkaantumisaste, %	107,8	106,7
Oman pääoman tuotto, %	4,4	4,6
Sijoitetun pääoman tuotto, %	3,5	3,6
Osinkosumma, M€		18,6
Valtion saama osinko, M€		6,2
Investoinnit, M€	113,9	95,4
Henkilöstö yhteensä 31.12.	31	30
Henkilöstö Suomessa 31.12.	31	30
Johtoryhmän sukupuolijakauma, n/m	1/4	0/5
Hallituksen sukupuolijakauma, n/m	3/3	3/3
Kokonaisverojalanjälki, M€	23,5	23,2
Verojalanjälki Suomessa, M€	23,5	23,2

Katsaus vuoden 2019 tapahtumiin

Suomen Yliopistokiinteistöt Oy hoiti omistamaansa kiinteistövarallisuutta vastuullisesti ja yliopistojen toimintaa pitkäjänteisesti turvaten. Useat uudisrakennushankkeet jatkuivat korjausrakentamisen ohella myös vuonna 2019. Tulokset pysyi vakaana.

Yhtiö panosti voimakkaasti oppimisympäristöjen sekä monitilaratkaisujen kehittämiseen ja yliopistojen toimintaa tukevan yritystoiminnan lisäämiseen kampuksilla yliopistoilta vapautuviin tiloihin. Vuokralaisista vuonna 2019 jo 11 prosenttia oli muita kuin yliopistoja ja korkeakouluja.

Vuoden 2019 merkittävin strateginen ja kaupallinen toimi oli Vaasan Palosaaren kampuksen myynti Vaasan yliopiston ja Vaasan kaupungin perustamalle Vaasan Merikampus Oy:lle 1.5.2019 lukien. Kauppa pienensi yhtiön vuokrattavaa pinta-alaa noin 30 000 neliötä.

Vuoden 2019 merkittävimmät vuokraustoiminnan saavutukset olivat Rauman normaalikoulun päiväkodin uudisrakennuksen sekä Turun Arcanumin ja Jyväskylän B-rakennuksen (pääkirjasto) peruskorjauksia koskevien vuokrasopimusten solmiminen. Vuokraustoiminnassa vuonna 2019 kiinnitettiin edelleen huomiota voimassaolevan sopimuskannan uudistamiseen ja sopimusten jatkuvuuteen.

Ylläpitotoiminnan keskeisinä painopistealueina ovat olleet energianhallinta, tarpeenmukaisen ylläpidon kehittäminen sekä ylläpidon toimintamallien päivittäminen ja varmistaminen. Sähkön kysyntäjoustohankkeessa edettiin tilaukseen ja toteutussuunnitelmaan. Kysyntäjoustopuolien tarkoituksena on mahdollistaa valtakunnan verkkoon uusiutuvan energian laajamittaisempi hyödyntäminen.

Teknologian tutkimuskeskus VTT Oy

Teknologian tutkimuskeskus VTT Oy on yksi Euroopan johtavista tutkimus- ja teknologiaorganisaatioista. Se auttaa yrityksiä kasvamaan ja yhteiskuntaa menestymään soveltavan tutkimuksen keinoin.

Teknologian Tutkimuskeskus VTT Oy
Valtion omistusosuus
100 %
Omistajaohjaus
Työ- ja elinkeinoministeriö
Erityistehtävä
Elinkeino- ja innovaatiopolitiikan toimeenpanotehtävät
Hallitus 31.12.2019
Matti Hietanen (pj), Heli Antila, Harri Leiviskä, Kaija Pehu-Lehtonen, Marja-Riitta Pihlman, Pekka Tiitinen, Mari Walls
Toimitusjohtaja
Antti Vasara

Tunnusluvut	2019	2018
Liikevaihto, M€	147,2	159,8
Liikevoitto, M€	3,9	-7,8
Liikevoittoprosentti	2,7	-4,9
Taseen loppusumma, M€	263,7	260,0
Omavaraisuusaste, %	64,7	59,0
Nettovelkaantumisaste, %	-72,4	-79,0
Oman pääoman tuotto, %	2,0	11,6
Sijoitetun pääoman tuotto, %	2,7	8,4
Osinkosumma, M€	0	0
Valtion saama osinko, M€	0	0
Investoinnit, M€	23,3	9,0
Henkilöstö yhteensä 31.12.	2 083	2 041
Henkilöstö Suomessa 31.12.	2 083	2 041
Johtoryhmän sukupuolijakauma, n/m	6/3	6/3
Hallituksen sukupuolijakauma, n/m	4/3	3/4
Kokonaisverojalanjälki, M€	36,8	35,1
Verojalanjälki Suomessa, M€	36,8	35,1

VTT Oy:n toiminta vuonna 2019

VTT:n tavoite on luoda vaikuttavuutta tieteellisellä ja teknologisella huippuosaamisella sekä yhteiskehittämällä sidosryhmien kanssa. Syksyn 2019 aikana kehitettiin tutkimuksen johtamista ja uudistettiin ja vahvistettiin toimintatapoja, joilla tutkimuksen tekeminen ja johtaminen kirkastuvat sisällön ja tiimien yhteisen tutkimusagendan avulla. VTT panosti vahvasti myös innovatiivisiin, oman osaamisen kehittämistä ja uudistumista tukeviin avauksiin sekä teknologian kaupallistamisen valmisteluhankkeisiin. Hankkeilla tavoitellaan VTT:n osaamisen kansainvälisen kilpailukyvyyn vahvistamista sekä vaikuttavuutta yhteiskunnan uudistamiseksi ja kestäväen kasvun varmistamiseksi. Kaikissa VTT:lle asetetuissa vastuullisuutta kuvaavissa mittareissa saavutettiin tavoitteet. VTT:n kasvihuonekaasupäästöjen laskentaa ja raportointia uudistettiin vuoden aikana.

VTT on panostanut menestyksekkäästi kahdeksaan kansainväliseen innovaatioekosysteemiin, joiden tavoitteena on mahdollistaa tehokas yhteistyö kansainvälisten tutkimuslaitosten ja elinkeinoelämän välillä ja luoda Suomeen johtavia innovaatiokeskittymiä näillä alueilla. Tärkeä osa Suomen kansallista innovaatioinfrastruktuuria perustuu VTT:n ainutlaatuiseen tutkimusinfrastruktuuriin ja kehittämisympäristöihin, joihin VTT on jatkanut investointeja varmistaakseen huippuosaamisen jatkuvan kehittämisen. Espoossa pilotointikeskus Bioruukkiin on valmistumassa prosessikemian pilotointialusta, investointeja Ydinturvallisuustalon kuumakammioihin on jatkettu, ja osana elektroniikkateollisuuden uudistaminen -ekosysteemiä Micronovan puhdistiloissa toteutettiin merkittävä tutkimusinfrastruktuurin päivitys. Loppuvuodesta otettiin käyttöön VTT:n, Aalto-yliopiston ja GTK:n yhdessä perustama Circular Raw Materials Hub -yhteislaboratorio Otaniemessä. Tampereella panostettiin älykkään valmistuksen, robotiikan ja liikenteen tutkimusvalmiuksiin ja Oulussa painetun elektroniikan tutkimusinfrastruktuuria on myös kehitetty ja parannettu.

Teollisen Yhteistyön Rahasto Oy (Finnfund)

Finnfund edistää taloudellista ja sosiaalista kehitystä rahoittamalla yksityisen sektorin hankkeita matalatuloisissa ja alemman keskitulotason maissa. Finnfund täydentää kaupallista rahoitusta riskirahoittajana.

Teollisen Yhteistyön Rahasto Oy
Valtion omistusosuus
94,4 %
Omistajaohjaus
Ulkoministeriö
Erityistehtävä
Finnfund edistää kohdemaidensa taloudellista ja sosiaalista kehitystä rahoittamalla yksityisen sektorin hankkeita.
Hallitus 2.3.2019
Ritva Laukkanen (pj), Robert Wihtol (varapj), Jussi Haarasilta, Anu Hämäläinen, Kristiina Kuvaja-Xanthopoulos, Pirita Mikkonen, Lars-Erik Schöring, Antero Toivainen
Toimitusjohtaja
Jaakko Kangasniemi

Tunnusluvut	2019	2018
Liikevaihto, M€	0,0	0,0
Liikevoitto, M€	-12,5	-11,9
Liikevoittoprosentti	0,0	0,0
Taseen loppusumma, M€	615,7	553,9
Omavaraisuusaste, %	43,4	46,4
Nettovelkaantumisaste, %*	111,3	95,5
Oman pääoman tuotto, %	0,3	0,8
Sijoitetun pääoman tuotto, %	7,9	8,9
Osinkosumma, M€	0	0
Valtion saama osinko, M€	0	0
Investoinnit, M€	1,1	0,0
Henkilöstö yhteensä 31.12.	81	80
Henkilöstö Suomessa 31.12.	81	80
Johtoryhmän sukupuolijakauma, n/m	2/4	2/3
Hallituksen sukupuolijakauma, n/m	4/4	5/3
Kokonaisverojalanjälki, M€	0,17	0,15
Verojalanjälki Suomessa, M€	0	0

Rahoituspohja vahvistui

Finnfundin rahoituspohja vahvistui tuntuvasti vuonna 2019, kun Suomen valtio myönsi sille 210 miljoonan euron pitkäaikaisen ehdollisen vaihtovelkakirjalainan. Yhtiön osakepääomaa korotettiin myös 10 miljoonalla eurolla. Vuoden aikana Finnfund teki 29 uutta sijoituspäätöstä yhteensä 237 miljoonan euron arvosta. Finnfundin sijoitusomaisuus kasvoi 13 prosenttia ollen vuoden lopussa 557 miljoonaa euroa ja tulos pysyi positiivisena. Uusista sijoituspäätöksistä 24 (185 miljoonaa euroa) kohdistui alemman keskitulotason tai sitä köyhempiin kehitysmaihiin.

Kehitysvaikutukset keskiössä

Finnfundin rooli Suomen kehityspolitiikan tärkeänä instrumenttina on korostunut sen saaman tuntuva lisärahoituksen myötä. Sijoitusten kehitysvaikutuksia ja riskejä seurataan laajasti eri sidosryhmien toimesta. Yhtiön hallintoa on vahvistettu etenkin ympäristö-, yhteiskuntavastuu- ja ihmisoikeusriskien hallinnoinnin ja sijoitusten kehitysvaikutusten arvioimisen vahvistamiseksi.

Finnfund on saavuttanut ulkoministeriön asettamat tavoitteet hyvin. Se on ylittänyt tavoitteet kskosten myönteisiä kehitysvaikutuksia ja toiminnan kustannustehokkuutta.

Vuonna 2019 jatkettiin edellisenä vuonna käynnistettyä työtä EU-komission kanssa ns. pilariarviointin (pillar assessment) saamiseksi. Finnfund toteutti vuoden 2019 aikana pilariarviointin saamiseksi tarvittavat kehittämistoimenpiteet ja läpäisi pilariarviointin kaikkien hakemiensa kahdeksan pilarin osalta joulukuussa 2019. Läpäistyään pilariarviointin Finnfund voi jatkossa hallinnoida ja kanavoida EU:n rahoitusta tai takauksia hankkeilleen.

Tietokarhu Oy

Suomen valtion ja TietoEVERY Oyj:n yhteisyritys Tietokarhu Oy on kehittänyt ja ylläpitänyt verotuksen tietojärjestelmiä jo vuodesta 1998 lähtien. Yhtiö ylläpitää lisäksi Patentti- ja rekisterihallituksen Yritys- ja yhteisötietojärjestelmää.

Tietokarhu Oy
Valtion omistusosuus
20 % (ääniosuus 80 %)
Omistajaohjaus
Valtiovarainministeriö
Erityistehtävä
Vastaa osaltaan siitä, että Verohallinnon tietojärjestelmät mahdollistavat verotuksen toimittamisen ajallaan ja oikein.
Hallitus 1.1.2020
Tomi Hytönen (pj), Tarja Rautio, Mari Näätsaari, Monica Ek-Lindblom, Tiina Häkkä
Toimitusjohtaja
Jani Nissinen

Tunnusluvut	2019	2018
Liikevaihto, M€	28,5	32,8
Liikevoitto, M€	8,0	7,2
Liikevoittoprosentti	28,0	21,9
Taseen loppusumma, M€	17,7	16,2
Omavaraisuusaste, %	54,9	37,7
Nettovelkaantumisaste, %	0,0	0,0
Oman pääoman tuotto, %	83,4	112,0
Sijoitetun pääoman tuotto, %	101,9	144,0
Osinkosumma, M€	2,8	2,2
Valtion saama osinko, M€	0,6	0,4
Investoinnit, M€	0,0	0,0
Henkilöstö yhteensä 31.12.	89	137
Henkilöstö Suomessa 31.12.	89	137
Johtoryhmän sukupuolijakauma n/m, %	67/33	50/50
Hallituksen sukupuolijakauma n/m, %	80/20	50/50
Kokonaisverojalanjälki, M€	7,5	8,1
Verojalanjälki Suomessa, M€	7,5	8,1

Katsaus vuoden 2019 tapahtumiin

Yhtiön taloudellinen tilanne säilyi erittäin hyvänä vaikka liikevaihto laski 13 prosenttia edellisestä vuodesta. Palvelutaso ja asiakastyytyväisyys säilyivät viiteryhmiä paremmalla tasolla. Tietokarhu pystyi alenevan kysynnän tilanteessa toimimaan erittäin hyvässä tasapainossa henkilöstön uusien urapolkujen tukemisessa ja Verohallinnon järjestelmien häiriöttömyyden varmistamisessa.

Henkilöstön vaihtuvuus nousi vuoden aikana, valtaosa toteutui siirtymisinä joko Verohallinto- asiakkaan tai Tieto-omistajan organisaatioihin. Vuoden 2019 aikana käytiin myös tuotannollistaloudelliset YT-neuvottelut, johtuen siitä, että Verohallinto irtisanoi joulukuussa 2018 odotetusti Tietokarhun palvelusopimuksen päättyväksi 31.12.2020. YT-neuvotteluiden päättyttyä todettiin enimmillään 56 henkilön vähennystarve vuoden 2020 loppuun mennessä, ja vuoden 2019 aikana irtisanottiin seitsemän henkilöä YT-neuvotteluiden päättyttyä.

Yhtiön rooli Verohallinnon tietojärjestelmien ja myös Patentti- ja rekisterihallituksen Yritys- ja yhteisötietojärjestelmän parissa vuoden 2020 aikana on hallitusti siirtää sovellusalueiden vastuut asiakkaille ja/tai toiselle toimittajalle. Tietokarhun operatiivinen toiminta loppuu 31.12.2020. Tietokarhu keskittyy yrityksen loppuvaiheessa erityisesti palvelutason ja asiakkaiden muutoshankkeiden turvaamiseen käytettävissä olevilla keinoilla.

Yhtiössä on käynnissä henkilöstön urapolkuja tukeva ohjelma ja sen toteuttamista jatketaan myös vuosien 2019–2020 aikana. Tavoitteena on oikea-aikaisesti tukea ja mahdollistaa henkilöstön uusien työurien löytymistä.

Traffic Management Finland Oy

Traffic Management Finland Oy (TMF) tuottaa lento-, meri-, rautatie- ja tieliikenteenohjaus- ja hallintapalveluita sekä tarjoaa liikennetietoa.

TMF:n tavoitteena on edistää turvallista, sujuvaa ja ympäristöystävällistä liikennettä.

Traffic Management Finland Oy
Valtion omistusosuus
100 %
Omistajaohjaus
Liikenne- ja viestintäministeriö
Erityistehtävä
Yhteiskunnan, elinkeinoelämän ja viranomaisten tarvitsemien liikenteenohjaus- ja hallintapalveluiden tuottaminen sekä liikennetiedon tarjoaminen.
Hallitus 31.12.2019
Seija Turunen (pj), Sauli Eloranta, Juha Majanen, Kirsi Nuotto, Teemu Penttilä ja Katriina Vainio
Toimitusjohtaja
Pertti Korhonen

Tunnusluvut	2019	2018
Liikevaihto, M€	221,9	
Liikevoitto, M€	21,3	
Liikevoittoprosentti	9,6	
Taseen loppusumma, M€	237,6	
Omavaraisuusaste, %	71,6	
Nettovelkaantumisaste, %*	-40,9	
Oman pääoman tuotto, %	8,6	
Sijoitetun pääoman tuotto, %	12,6	
Osinkosumma, M€	0	
Valtion saama osinko, M€	0	
Investoinnit, M€	22,8	
Henkilöstö yhteensä 31.12.	1 103	
Henkilöstö Suomessa 31.12.	1 103	
Johtoryhmän sukupuolijakauma, n/m	1/9	
Hallituksen sukupuolijakauma, n/m	3/3	
Kokonaisverojalanjälki, M€	47,3	
Verojalanjälki Suomessa, M€	47,3	

Katsaus vuoden 2019 toimintaan

Traffic Management Finland -konsernin liikevaihto sen ensimmäisellä tilikaudella oli 221,9 miljoonaa euroa. Liikevaihdosta 80,2 miljoonaa euroa syntyi ANS Finland Oy:n lennonvarmistuspalveluista, 74,4 miljoonaa euroa Finrail Oy:n rautatieliikenteen ohjauspalveluista, 44 miljoonaa euroa ITM Finland Oy:n tieliikenteen ohjauspalveluista ja 21,7 miljoonaa euroa VTS Finland Oy:n meriliikenteen ohjauspalveluista.

Liikevoitto oli 21,3 miljoonaa euroa. Tulos oli parempi kuin yhtiötä perustettaessa ennakoitiin. Palveluita pystyttiin tuottamaan yhtiömuodossa pienemmillä kustannuksilla ja uusia investointeja tehtiin ennakoitua vähemmän.

Keskeisenä ensimmäisen vuoden tavoitteena oli varmistaa operatiivisen liikenteenohjauksen toimintavarmuus ja liikenteen turvallisuus. Operatiivinen liikenteenohjaustoiminta eri liikennemuodoissa jatkui häiriöttä uudessa konsernissa.

Ensimmäisen toimintavuoden aikana yhtiö rakensi ydintoimintojaan, kehitti käytäntöjään ja julkaisi loka-kuussa 2019 uuden strategian. Yhtiön visiona on, että Suomessa on maailman turvallisin, sujuvin ja ympäristöystävällisin liikenne. Yhtiön tavoitteena on edesauttaa vision toteutumista tuottamalla maailman parasta liikenteenohjausta ja liikennetietoa. Vuonna 2019 konserni edisti liikenteen data-alustan rakentamista yhteistyössä kumppaneidensa kanssa.

Vastuullisuus osana liiketoimintaa

TMF toimii kaikessa onnettomuuksien ehkäisemiseksi ja takaa tietosuojan ja turvan. Yhtiö edistää liikenteen ympäristöystävällisyyttä ja sujuvuutta. TMF on hyvä työyhteisö ja luotettava yhteistyökumppani. Yhtiö toimii erityistehtävässään vastuullisesti ja tehokkaasti sekä tukee palveluillaan Suomen kilpailukykyä ja luo yrityksille uusia liiketoimintamahdollisuuksia.

Valtion kehitysyhtiö Vake Oy

Vaken hallituksen uusi strategiaehdotus valmistui syyskuussa 2019 ja se painottaa tekoälyn sijaan digi- ja ilmastoinvestointeja

Valtion Kehitysyhtiö Vake Oy
Valtion omistusosuus
100%
Omistajaohjaus
Valtioneuvoston kanslia
Erityistehtävä
Määritelty yhtiön toimiohjeessa
Hallitus 1.4.2019
Ilpo Nuutinen (pj), Jukka Ohtola, Mia Rainio
Toimitusjohtaja
Paula Laine

Tunnusluvut	2019	2018
Liikevaihto, M€	71,8	0
Liikevoitto, M€	68,0	-1,1
Liikevoittoprosentti	95	neg
Taseen loppusumma, M€	1 916	1 788
Omavaraisuusaste, %	100	98
Nettovelkaantumisaste, %	-1,7	-0,2
Oman pääoman tuotto, %	3,2	-0,1
Sijoitetun pääoman tuotto, %	3,7	-0,1
Osinkosumma, M€	0	0
Valtion saama osinko, M€	0	0
Investoinnit, M€	0	0
Henkilöstö yhteensä 31.12.	9	4
Henkilöstö Suomessa 31.12.	9	4
Johtoryhmän sukupuolijakauma, n/m		
Hallituksen sukupuolijakauma, n/m	2/3	3/3
Kokonaisverojalanjälki, M€	8,7	
Verojalanjälki Suomessa, M€	8,7	

Uuden suunnan hakemisen vuosi

Yhtiösiirtojen jälkeen vuoden 2019 alussa Vake valmisteli ensimmäisiä sijoituksiaan, mutta yhtiön strategiaan sopivista aihioista yksikään ei ehtinyt toteutusvaiheeseen ennen Sipilän hallituksen eroa. Yhtiön toimitusjohtaja Taneli Tikka erosi kesäkuussa 2019 ja uudeksi toimitusjohtajaksi valittiin Paula Laine heinäkuussa 2019. Vaken hallituksen uusi strategiaehdotus valmistui syyskuussa 2019 ja se painottaa tekoälyn sijaan digi- ja ilmastoinvestointeja, jotka eivät vielä toteudu markkinaehtoisesti joko tarvittavalla vauhdilla tai laajuudella. Vuoden aikana yhtiö aloitti hanketointaansa suomenkielisen tekoälyn, omadatan sekä terveydenhuollon digitalisaation alueilla.

Valtioneuvoston kanslia ja työ- ja elinkeinoministeriö asettivat heinäkuussa 2019 Jouni Hakalan laatimaan selvityksen valtion sijoitus- ja kehitysyhtiöiden rooleista. Hakala esitti selvityksessään yksittäisiä toimijoita koskevia rakennemuutosehdotuksia toteutettavaksi kolmessa vaiheessa. Ehdotukset tähtäävät siihen, että valtiolla olisi yksi osaamiskeskittymä oman pääoman ehtoisissa sijoituksissa listaamattomiin yhtiöihin ja ne pitivät sisällään ehdotuksen Vaken liittämisestä Suomen Teollisuusijoitus Oy:ön.

Marinin hallitus julkisti helmikuussa ilmastokokouksessaan tiekartan, joka määrittelee ilmastotoimien valmistelun aikataulun ja tavoitteet sekä linjaa uusista hiilineutraaliutta tukevista toimista. Osana linjauksia päätettiin perustaa Vaken pohjalle rakennettava ilmastorahasto, joka keskittyy ilmastonmuutoksen torjuntaan, digitalisaation edistämiseen sekä teollisuuden vähähiilisyyden vauhdittamiseen. Helmikuussa 2020 asetettiin virkamiestyöryhmä suunnittelemaan ilmastorahaston toimintamalli.

Vake sai kertomusvuonna osinkoja 72 miljoonaa euroa. Kulut olivat yhteensä 3,8 miljoonaa ja liikevoitoksi muodostui siten 68 miljoonaa euroa.

Veikkaus Oy

Veikkaus Oy:llä on yksinoikeus rahapeliin järjestämiseen Suomessa. Yhtiön tulos tilitetään kokonaisuudessaan edunsaajaministeriöille (OKM, STM, MMM), jotka jakavat varat laissa määritetyille edunsaajaryhmille.

Veikkaus Oy
Valtion omistusosuus
100 %
Omistajaohjaus
Valtioneuvoston kanslia
Erityistehtävä
Yhtiön erityistehtävä on määritelty arpajaislaissa
Hallitus 2.4.2020
Olli-Pekka Kallasvuori (pj), Outi Henriksson, Hanna Sievinen, Christian Cedercreutz, Anne Larilahti, Juha Pantzar, Pekka Hurtola
Toimitusjohtaja
Olli Sarekoski

Tunnusluvut	2019	2018
Liikevaihto, M€*	1 690,7	1 759,0
Liikevoitto, M€	1 009,3	1 014,5
Liikevoittoprosentti	59,7	57,7
Taseen loppusumma, M€**	1 360,8	1 353,5
Omavaraisuusaste, %	86,5	87,3
Nettovelkaantumisaste, %	-12,0	-10,9
Oman pääoman tuotto, %	86,7	86,9
Sijoitetun pääoman tuotto, %	86,8	87,0
Osinkosumma, M€	0	0
Valtion saama osinko, M€	0	0
Investoinnit, M€	32,6	40,2
Henkilöstö yhteensä 31.12.	1 606	2 039
Henkilöstö Suomessa 31.12.	1 606	2 039
Johtoryhmän sukupuolijakauma, n/m	3/6	2/6
Hallituksen sukupuolijakauma, n/m	3/4	4/4
Kokonaisverojalanjälki, M€	281,1	297,5
Verojalanjälki Suomessa, M€	281,1	297,5

*liikevaihdossa siirretty raporttoimaan pelikatetta (pelikate = liikevaihto – pelaajille maksetut voitot).

** Taseen loppusummasta suurin osa on läpikulkuerän luonteista ja tämä osa koostuu kokonaan edunvälittäjäministeriöille jaettavasta tilikauden tuloksesta sekä eräistä lyhytaikaisista veloista pelaajille.

Vastuullisuus pelaajalle korostuu

Vuoden 2019 aikana Veikkaus Oy ryhtyi useisiin vastuullisuutta lisääviin toimenpiteisiin. Hajasijoitettujen peliautomaattien määrää vähennetään. Pakolliseen tunnistautumiseen siirrytään nopeutetussa aikataulussa niin, että kaikki hajasijoitettut automaattit ovat pakollisen tunnistautumisen piirissä vuoden 2021 tammikuun loppuun mennessä. Tunnistautunut pelaaja saa käyttöönsä tehokkaita välineitä oman pelaamisensa hallintaan.

Vastuullisuus otetaan myös osaksi johdon palkitsemisjärjestelmää. Lisäksi Veikkauksen strategiaa päivitetään niin, että vastuullisuus nousee entistä merkittävämpään rooliin. Strategiatyössä keskeisinä teemoina ovat vastuullisuus, kanavointikyky ja uusi liiketoiminta.

Yhtiön pelitoiminnan tuotto laski vuonna 2019 edellisvuoteen verrattuna. Pelikate oli 1 690,7 miljoonaa euroa. Laskuun vaikuttivat muun muassa vähentyneet markkinointipanostukset sekä jo vuonna 2018 voimaan tulleet nettipelaamisen pelirajat. Tilikauden tulos oli 1 009,0 miljoonaa euroa. Tuloksesta tilitetiin edunsaajaministeriöille seuraavasti: sosiaali- ja terveysministeriölle 433 miljoonaa euroa, opetus- ja kulttuuriministeriölle 533,7 miljoonaa euroa ja maatalousministeriölle 40,3 miljoonaa euroa.

Markkinaosuus laskussa

Arpajaislaissa määritellystä yksinoikeusasemastaan huolimatta Veikkaus Oy kohtaa voimakasta kilpailua digitaalisessa pelikanavassa. Yhtiön markkinaosuus Suomen kokonaispelikatteesta on noin 85 prosenttia, mutta digitaalisessa rahapelikanavassa enää noin 63 prosenttia. Rahapelimarkkinaosuuden osittainen siirtyminen yksinoikeusjärjestelmän ulkopuolisille toimijoille saattaa voimistua, mikäli yksinoikeutta ei kyetä tehokkaasti suojaamaan ja vahvistamaan. Yhtiön kanavointikykyyn vaikuttaa olennaisesti tulevan arpajaislain sisältö.

Maakuntien ICT-palvelukeskus Oy (Vimana)

Yhtiö on vuonna 2017 perustettu maakuntien valtakunnallinen ICT-palvelukeskusyhtiö. Yhtiön tehtävä on tuottaa yhteisiä tietohallinto-, kehittämis-, integraatio-, asiantuntija- sekä tietojärjestelmä- ja tietotekniikkapalveluja.

Maakuntien ICT-palvelukeskus Oy
Valtion omistusosuus
100 %
Omistajaohjaus
Valtiovainministeriö
Erityistehtävä
Vimana Oy:n tehtävänä on edistää tulevien maakuntien ja näiden sidosyksiköiden palvelujen digitalisaatiota vaikuttavuuden ja tuottavuuden parantamiseksi sekä toimintaprosessien yhtenäistämiseksi ja integroimiseksi.
Hallitus 1.1.2020
Mirjami Laitinen (pj), Tiina Pesonen, Harri Eskola, Pertti Mäkelä, Tapio Niskanen
Toimitusjohtaja
Kalle Toivonen

Tunnusluvut	2019	2018
Liikevaihto, M€	0,7	0,0
Liikevoitto, M€	-4,1	-5,2
Liikevoittoprosentti	-625,2	-
Taseen loppusumma, M€	16,9	6,4
Omavaraisuusaste, %	96,1	86,1
Nettovelkaantumisaste, %	-102,7	-108,4
Oman pääoman tuotto, %	-24,5	-185,4
Sijoitetun pääoman tuotto, %	-24,7	-184,8
Osinkosumma, M€	0	0
Valtion saama osinko, M€	0	0
Investoinnit, M€	0,0	0,3
Henkilöstö yhteensä 31.12.	27	30
Henkilöstö Suomessa 31.12.	27	30
Johtoryhmän sukupuolijakauma, n/m	2/4	2/5
Hallituksen sukupuolijakauma, n/m	2/3	3/4
Kokonaisverojalanjälki, M€	1,252	0,163
Verojalanjälki Suomessa, M€	1,252	0,163

Katsaus vuoteen 2019

Yhtiön toiminta keskittyi 8.3.2019 asti Sipilän hallituksen maakuntaudistuksen edellyttämien tietoteknisten ratkaisujen valmisteluun. Kaikki hankkeet, kilpailutukset sekä palvelut olivat maakuntaudistuksen mukaisessa aikataulussa ja valmiudessa.

Maakuntaudistuksen kaatumisen jälkeen valtionvarainministeriön omistajaohjaus antoi uuden toimiohjeen 25.4.2019 ohjaamaan yhtiön toimintaa. Toimiohjeen mukaisesti yhtiö jatkoi seuraavia hankkeita ja palveluita:

- Valtakunnallinen palveluintegraation ja yhteen-toimivuuden kehitystyön tuki hallinnon yhteisten palveluiden vastuuviranomaisille ja yhtiöille (VRK, Erillisverkot Oy, Business Finland, Valtori) sekä tuki alueiden kytkemiseksi valtakunnallisiin sähköisiin palveluihin ja tietoverkkoon.
- Sähköisen asioinnin tukipalvelu VRK:n Suomi.fi-palveluiden käyttöönottamiseksi kunnissa ja kuntayhtymissä.
- SoteDigi Oy:n käyttöpalvelut ja ylläpito.
- Rakenneriippumaton johtamisen työkalut (yhteisö CRM, tiedolla johtaminen) ja alustaratkaisun valmistelu sekä tuki sosiaali- ja terveysministeriön ja SoteDigi Oy:n tietojohdamisen kehityshankkeelle.
- Rakenneriippumaton sähköinen arkistointi.

Yhtiön osaamispääomaa pidettiin yllä ja kartutettiin tekemällä asiantuntija-palvelusopimuksia yhtiön ja valtion hallinnon eri toimijoiden välillä. Myyntitulojen avulla pääoman käyttötarve minimoitiin.

Talouspoliittinen ministerivaliokunta puolsi 17.12.2019 SoteDigi Oy:n ja Vimana Oy:n yhdistämistä valtakunnalliseksi yhtiöksi. SoteDigi Oy:n ja Vimana Oy:n yhtiökokouksissa 18.12.2019 hyväksyttiin Vimana Oy:n koko liiketoiminnan myyminen SoteDigi Oy:lle 1.2.2020 lukien.

Yleisradio Oy

Yhtiön tehtävänä on tuoda monipuolinen ja kattava julkisen palvelun televisio- ja radio-ohjelmisto siihen liittyvine oheis- ja lisäpalveluineen jokaisen saataville yhtäläisin ehdoin. Näitä tulee tarjota yleisissä viestintäverkoissa valtakunnallisesti ja maakunnallisesti.

Yleisradio Oy
Valtion omistussuus
99,98 %
Omistajaohjaus
Eduskunnan valitsema hallintoneuvosto / liikenne- ja viestintäministeriö
Erityistehtävä
Tuoda täyden palvelun televisio- ja radio-ohjelmisto ja siihen liittyvät oheis- ja lisäpalvelut jokaisen saataville.
Hallitus 31.12.2019
Thomas Wilhelmsson (pj), Katri Viippola, Pauliina Ahokas, Kai Huotari, Jussi Karhinen, Lauri Kontro, Pauliina Mäkelä
Toimitusjohtaja
Merja Ylä-Anttila

Tunnusluvut	2019	2018
Liikevaihto, M€	478,0	471,7
Liikevoitto, M€	6,1	-7,5
Liikevoittoprosentti	1,3	-1,6
Taseen loppusumma, M€	308,7	315,4
Omavaraisuusaste, %	43,8	41,0
Nettovelkaantumisaste, %*	21,6	9,9
Oman pääoman tuotto, %	4,5	-4,2
Sijoitetun pääoman tuotto, %	0,1	-3,0
Osinkosumma, M€	0	0
Valtion saama osinko, M€	0	0
Investoinnit, M€	87,6	93,4
Henkilöstö yhteensä 31.12.	3 304	3 309
Henkilöstö Suomessa 31.12.	3 209	3 302
Johtoryhmän sukupuolijakauma, n/m	5/5	3/5
Hallituksen sukupuolijakauma, n/m	3/4	3/4
Kokonaisverojalanjälki, M€	86	91,2
Verojalanjälki Suomessa, M€	86	91,2

Liiketoiminnan kehitys vuonna 2019

Yleisradio Oy (YLE) saavutti 2019 kaikki pitkän aikavälin asiakkuustavoitteensa, joilla seurataan sisältöjen tavoittavuutta, käyttöä sekä yhtiön julkisen palvelun merkitystä. Suomalaisista 96 prosenttia käytti vähintään yhtä Ylen palvelua viikon aikana.

Yle kehitti edelleen verkko- ja mobiilipalveluitaan. Sisältöjen löydettävyyteen, erottuvuuteen ja saavutettavuuteen kiinnitettiin huomiota. Yle pyrkii jatkossakin saamaan lisää nuoria yleisöjä julkisen palvelun sisältöjen pariin. Strategisiin painopisteisiin kuuluvat myös ymmärryksen ja vuorovaikutuksen lisääminen sekä entistä parempi henkilökohtainen palvelu. Vuoden suurimpiin panostuksiin kuuluivat Uuden musiikin kilpailu, Euroviisut, Saunapäivä, Nenäpäivä ja Helsingin kaupungin kanssa toteutettu Pointti-kaupunkifestivaali sekä vuoden suuret urheilutapahtumat.

Yle osallistui yhteistyökumppaneiden kanssa vuoden aikana useisiin uuden teknologian, kuten tekoälyn, robotiikan ja 5G-teknologian kokeiluihin, joista haetaan oppia ja lisäarvoa toiminnan kehittämiseen. Yle on lisännyt ohjelmahankintoja yhtiön ulkopuolelta ja käynnistänyt yhteistyöhankkeita kaupallisen median kanssa parlamentaarisen työryhmän linjauksen ja Yleisradiolakiin tehtyjen muutosten (436/2017) mukaisesti.

Yritysvastuu

Yle toteuttaa yhteiskuntavastuuta julkisen palvelun tehtävänsä kautta. Monipuoliset sisällöt ja palvelut edistävät eri väestöryhmien, alueiden, kielten ja kulttuurien elinvoimaa, kansalaisten tasa-arvoa ja mahdollisuuksia toimia yhteiskunnassa. Vastuullisuuden kuuluvat eettiset toimintatavat, vastuu Ylevoimien tehokkaasta käytöstä sekä yhtiön rooli luovan alan työllistäjänä. Yhteiskuntavastuuta ovat yhtiön arvot, strategia, riskienhallintapolitiikka ja kaikkea toimintaa koskevat eettiset toimintaperiaatteet.

1.11 Tietolähteet ja tunnuslukujen laskentakaavat

Tämän hallituksen vuosikertomuksen liitteen 4 tiedot perustuvat julkisesti saatavilla olevaan aineistoon. Liitteeseen on pyritty valitsemaan valtioneuvoston kanslian omistajaohjausosaston näkemyksen mukaisesti oleelliset asiat valtion osakesalkusta ja yhtiöistä. Esitettyihin arvioihin yhtiöiden osinkojen maksujen määrästä liittyy poikkeuksellisen paljon epävarmuutta. Omistajaohjausosasto analysoi yhtiöitä itsenäisesti ja ylläpitää omaa näkemystä kunkin yhtiön tilanteesta. Analyysityössä käytetään Valuatum Oy:n yritysanalyysijärjestelmää. Esitetyt tunnusluvut ovat omistajaohjausosaston laskemia alla esitettyjen laskentakaavojen mukaisesti. Tunnusluvut saattavat poiketa yhtiöiden laskemista tunnusluvuista. Erot johtuvat muun muassa siitä, mitä eriä kulloinkin sisällytetään yhtiön vertailukelpoiseen voittoon.

$$\text{Liikevoitto -\%} = \frac{\text{liikevoitto}}{\text{liikevaihto}} \times 100$$

$$\text{Omavaraisuusaste, \%} = \frac{\text{oma pääoma + vähemmistöosuus}}{\text{taseen loppusumma – saadut ennakot}} \times 100$$

$$\text{Sijoitetun pääoman tuotto, \%} = \frac{\text{voitto ennen veroja + korko- ja muut rahoituskulut}}{\text{sijoitettu pääoma keskimäärin}} \times 100$$

$$\text{Oman pääoman tuotto, \%} = \frac{\text{nettotulos}}{\text{oma pääoma (tilikauden keskiarvo)}} \times 100$$

$$\text{Nettovelkaantumisaste, \%} = \frac{\text{korolliset nettovelat}}{\text{oma pääoma}} \times 100$$

$$\text{Osinkotuotto, \%} = \frac{\text{osinko/osake}}{\text{osakekurssi}} \times 100$$

$$\text{Osinkosuhte, \%} = \frac{\text{osinko/osake}}{\text{nettotulos/osake}} \times 100$$

$$\text{Koko pääoman tuotto, \%} = \frac{\text{liikevoitto – verot}}{\text{taseen loppusumma keskimäärin}} \times 100$$

$$\text{Omat varat yhteensä suhteessa riskipainotettuihin eriin, \%} = \frac{\text{omat varat yhteensä}}{\text{riskipainotetut saamiset}} \times 100$$

1.12 Valtion omistusosuudet ja eduskuntavaltuudet 31.12.2019

1.12.1 Pörssiyhtiöt

	Omistajaohjaus	Ryhmä	Valtion omistus %	Omistuksen alaraja %
Altia Oyj ¹⁾	VNK	1a	36,2	0,0
Elisa Oyj	Solidium Oy	1a	10,0	0,0
Finnair Oyj	VNK	1b	55,8	50,1
Fortum Oyj	VNK	1b	50,8	50,1
Kemira Oyj	Solidium Oy	1a	10,2	0,0
Konecranes Oyj	Solidium Oy	1a	7,4	0,0
Metso Oyj	Solidium Oy	1a	14,9	0,0
Neste Oyj ¹⁾	VNK	1b	44,7	33,4
Nokia Oyj	Solidium Oy	1a	3,9	0,0
Nokia Renkaat Oyj	Solidium Oy	1a	5,0	0,0
Outokumpu Oyj	Solidium Oy	1a	21,7	0,0
Outotec Oyj	Solidium Oy	1a	14,9	0,0
Sampo Oyj	Solidium Oy	1a	10,0	0,0
SSAB	Solidium Oy	1a	12,6	0,0
Stora Enso Oyj	Solidium Oy	1a	10,7	0,0
Tieto Oyj	Solidium Oy	1a	10,0	0,0
Valmet Oyj	Solidium Oy	1a	11,1	0,0
Yhteensä (lkm)		17		

1) Valtioneuvoston päätöksellä Neste Oyj:n osakkeista noin 8,3 prosenttia, Posti Group Oyj:n osakkeista 49,9 prosenttia ja Vapo Oy:n osakkeista 16,7 prosenttia sekä Nordic Morning Group Oyj:n kaikki osakkeet 5.12.2018 siirretty Vakeen. Altia Oyj:n osakkeista 36,2 on siirretty Vakeen 7.2.2019. Omistajaohjaus säilyy VNK:ssa

2) Huoltovarmuuskeskus 24,9 prosenttia

3) Valtion suora omistus 26,5 prosenttia osakkeista ja 50,2 prosenttia äänivallasta. Loput osakkeista omistaa valtion kokonaan omistama erityistehtäväyhtiö Gasonia Oy.

1.12.2 Noteeraamattomat kaupallisesti toimivat yhtiöt

	Omistajaohjaus	Ryhmä	Valtion omistus %	Omistuksen alaraja %
Arctia Oy	VNK	1b	100,0	50,1
Boreal Kasvinjalostus Oy	VNK	1b	60,8	50,1
Finavia Oyj	VNK	1b	100,0	100,0
Fingrid Oyj ²⁾	VM	1b	28,2	50,1
Gasum Oy ³⁾	VNK	1b	100,0	50,1
Kemijoki Oy	VNK	1a	50,1	0,0
Leijona Catering Oy	VNK	1b	100,0	100,0
Motiva Oy	VNK	1b	100,0	100,0
Nordic Morning Group Oyj ¹⁾	VNK	1a	100,0	0,0
Patria Oyj	VNK	1b	50,1	50,1
Posti Group Oyj ¹⁾	VNK	1b	100,0	50,1
Suomen Lauttaliikenne Oy	VNK	1b	100,0	100,0
Suomen Rahapaja Oy	VNK	1a	100,0	50,1
Suomen Siemensperunakeskus Oy	VNK	1b	22,0	0,0
Suomen Viljava Oy	VNK	1b	100,0	100,0
Tapio Oy	VNK	1b	100,0	100,0
Vapo Oy ¹⁾	VNK	1b	50,1	33,4
VR-Yhtymä Oy	VNK	1b	100,0	100,0
Yhteensä (lkm)		18		
Kaupallisesti toimivat yhteensä		35		

1) Valtioneuvoston päätöksellä Neste Oyj:n osakkeista noin 8,3 prosenttia, Posti Group Oyj:n osakkeista 49,9 prosenttia ja Vapo Oy:n osakkeista 16,7 prosenttia sekä Nordic Morning Group Oyj:n kaikki osakkeet 5.12.2018 siirretty Vakeen. Altia Oyj:n osakkeista 36,2 on siirretty Vakeen 7.2.2019. Omistajaohjaus säilyy VNK:ssa.

2) Huoltovarmuuskeskus 24,9 prosenttia

3) Valtion suora omistus 26,5 prosenttia osakkeista ja 50,2 prosenttia äänivallasta. Loput osakkeista omistaa valtion kokonaan omistama erityistehtäväyhtiö Gasonia Oy.

1.12.3 Erityistehtäviä hoitavat yritykset

	Omistajaohjaus	Ryhmä	Valtion omistus %	Omistuksen alaraja %
A-Kruunu Oy	YM	2	100,0	100,0
Alko Oy	STM	2	100,0	100,0
OHY Arsenal Oy ⁴⁾	VM	2	100,0	100,0
Business Finland Oy ⁵⁾	TEM	2	100,0	100,0
Cinia Group Oy	LVM	2	77,5	50,1
CSC-Tieteen tietotekniikan keskus Oy	OKM	2	70,0	50,1
Finnpilot Pilotage Oy	VNK	2	100,0	100,0
Finnvera Oyj	TEM	2	100,0	100,0
Gasonia Oy	VNK	2	99,0	0,0
Governia Oy	VNK	2	100,0	100,0
Hansel Oy	VM	2	65,0	50,1
HAUS Kehittämiskeskus Oy	VM	2	100,0	100,0
Hevosopisto Oy	OKM	2	25,0	0,0
ICT-palvelukeskusyhtiö Vimana Oy	VM	2	100,0	100,0
Kuntarahoitus Oyj	VNK	2	16,0	0,0
Pohjolan Rautatiet Oy	LVM	2	100,0	100,0
Solidium Oy	VNK	2	100,0	100,0
SoteDigi Oy	VM	2	100,0	100,0
STUK International Oy	STM	2	100,0	100,0
Suomen Erillisverkot Oy	VNK	2	100,0	100,0
Suomen Ilmailuopisto Oy	VNK	2	49,5	0,0
Suomen Malmijalostus Oy	TEM	2	100,0	0,0
Suomen Teollisuussijoitus Oy	TEM	2	100,0	100,0
Suomen yliopistokiinteistöt Oy	VM	2	33,3	..
Teknologian tutkimuskeskus VTT Oy	TEM	2	100,0	100,0
Teollisen yhteistyön rahasto Oy (Finnfund)	UM	2	93,4	50,1
Tietokarhu Oy ⁶⁾	VM	2	20,0	50,1
Traffic Management Finland Oy	LVM	2	100,0	100,0
Valtion kehitysyhtiö Vake Oy	VNK	2	100,0	100,0
Veikkaus Oy	VNK	2	100,0	100,0
Yleisradio Oy	LVM	2	100,0	100,0
Yhteensä (lkm)		31		
Kaikki yhteensä (lkm)		66		

4) Selvitystilassa 5) Omistajaohjaus Business Finland -virastossa 6) Valtion osuus äänistä 80 prosenttia

LVM = Liikenne- ja viestintäministeriö OKM = Opetus- ja kulttuuriministeriö STM = Sosiaali- ja terveysministeriö

TEM = Työ- ja elinkeinoministeriö UM = Ulkoasiainministeriö VM = Valtiovarainministeriö

VNK = Valtioneuvoston kanslian omistajaohjausosasto YM = Ympäristöministeriö

Yhtiöryhmä 1 a: Valtiolla on omistajana ainoastaan tai lähes yksinomaan vahva sijoittajaintressi. Omistajaohjausta järjestettäessä on otettava huomioon valtion omistussuuteen liittyvä määräys- tai vaikutusvalta sekä siihen liittyvät omistajan riski ja omistukseen perustuva osallistuminen yhtiön päätöksentekoon.

Yhtiöryhmä 1 b: Vahvan sijoittajaintressin lisäksi yhtiöön liittyy strategisia intressejä, joiden vuoksi valtion on syytä pysyä toistaiseksi vahvana omistajana tai turvata muulla tavoin kyseiset strategiset intressit, jos omistussuutta pienennetään tai omistuksesta luovutaan.

Yhtiöryhmä 2: Valtiolla on omistajana sääntelyyn tai viranomaistehtäviin liittyvä erityisintressi: yhtiöllä on valtion määrittelemä elinkeino-, yhteiskunta- tai muu poliittinen tehtävä taikka jokin muu erityisrooli.

2 Valtion liikelaitokset ja talousarvion ulkopuoliset rahastot

2.1 Valtion liikelaitokset

Metsähallitus

Metsähallitus on valtion liikelaitos, jolla on valtion maa- ja vesialueisiin liittyvää liiketoimintaa ja julkisia hallintotehtäviä.

Metsähallitus
Hallinnonala
Maa- ja metsätalousministeriö
Tehtävä
Hoitaa, käyttää ja suojella kestävästi hallinnassaan olevia valtion omistamia maa- ja vesialueita siten, että ne hyödyttävät suomalaista yhteiskuntaa mahdollisimman hyvin
Hallitus 2019
Timo Laitinen (pj), Johanna Ikäheimo, Pekka Hautala, Kai Kaatra, Simo Rundgren, Jussi Saukkonen, Helena Säteri, Liisa Tyrväinen
Toimitusjohtaja
Pentti Hyttinen 31.8.asti, Tuomas Hallenberg 1.9 alkaen

Tunnusluvut, liikelaitos	2019	2018
Liikevaihto, M€	126,2	109,3
Liikevaihdon muutos, %	15,5	0,7
Liikevoitto/-tappio, M€	112,1	88,1
Tilikauden tulos, M€	149,4	105,6
Tuloutus valtion talousarvioon, M€	102,9	92,7
Sijoitetun pääoman tuotto, %	5,6	4,2
Omavaraisuusaste, %	99	98
Taseen loppusumma, M€	4 067	4 021
Taseen ulkopuoliset vastuut, M€	11,0	11,8
Henkilöstö, htv	665	652

Metsähallituksen hallinnassa on reilut 12 miljoonaa hehtaaria valtion omistamia maa- ja vesialueita. Metsähallitus maksaa liiketoiminnastaan voiton tuloutusta valtiolle käyttöoikeuskorvauksien ja osinkojen perusteella.

Metsähallitus-konserni sisältää liikelaitos Metsähallituksen liiketoiminnan ja julkiset hallintotehtävät sekä näiden tytäryhtiöt, joita ovat Metsähallitus Metsätalous Oy, MH-Kivi Oy, Siemen-Forelia Oy sekä Nuuksiokeskus Oy.

Tunnusluvut, konserni	2019	2018
Liikevaihto, M€	368,5	366,4
Liikevaihdon muutos, %	0,6	11,7
Liikevoitto/-tappio, M€	139,9	138,1
Tilikauden tulos, M€	129,2	124,8
Tuloutus valtion talousarvioon, M€	102,9	92,7
Sijoitetun pääoman tuotto, %	5,6	5,1
Omavaraisuusaste, %	99	98
Taseen loppusumma, M€	4 109	4 069
Taseen ulkopuoliset vastuut, M€	8,5	10,8
Henkilöstö, htv	1 130	1 191

Yleisinä yhteiskunnallisina velvoitteina ja luonnonvarojen kestävä käytön olennaisena osana Metsähallitus huomioi biologisen monimuotoisuuden suojelun ja tarkoituksenmukaisen lisäämisen, luonnon virkistyskäytön sekä työllisyyden edistämisen vaatimukset.

Metsähallituksen hallinnassa olevien luonnonvarojen hoito, käyttö ja suojelu sovitetaan yhteen saamelaiden kotiseutualueella siten, että saamelaisten kulttuurin harjoittaminen turvataan ja poronhoitoalueella siten, että poronhoitolaissa säädetty velvoitteet täytetään.

Metsähallituksen toiminnassa otetaan huomioon tutkimuksen, opetuksen, puolustusvoimien ja rajavartiolaitoksen maankäytön tarpeet.

Liiketoiminta

Valtion mailla harjoitettava metsätalous on yhtiötetty Metsähallituksen kokonaan omistamaan tytäryhtiöön (Metsähallitus Metsätalous Oy), jolle on annettu yksinoikeus käyttää ja hoitaa valtion metsiä. Tästä oikeudesta tytäryhtiö maksaa vuosittain kiinteän korvauksen Metsähallitus-emuille. Metsähallituksen (emo) oma liiketoiminta koostuu lähinnä kiinteistökehityksestä. Vuosittain valtion metsistä tuotetaan noin 6 000 000 kuutiometriä ainespuuta.

Julkiset hallintotehtävät

Metsähallituksen julkisia hallintotehtäviä ovat muun muassa luonnonsuojelualueiden (mukaan lukien kansallispuistot) hankinta, hoito ja käyttö, luontotyyppien ja lajien suojeluun liittyvät tehtävät, luonnon virkistyskäyttöön liittyvien luonto- ja retkeilypalveluiden tuottaminen sekä kulttuuriomaisuuden vaaliminen, metsästyksen ja kalastukseen liittyvien lupien myöntäminen ja erävalvonta valtion alueilla.

Lisäksi julkisiin hallintotehtäviin kuuluu metsäpuiden siementen hankintaan ja varmuusvarastointiin liittyviä tehtäviä.

Julkisia hallintotehtäviä ohjataan ja rahoitetaan luonnonsuojelun osalta ympäristöministeriöstä ja luonnon virkistyskäytön, eräasioiden sekä siemenhuollon osalta maa- ja metsätalousministeriöstä.

Bruttomenot tehtävittäin, M€	2019	2018
Yhteiset menot	4,1	4,2
Luonnon ja kulttuuriperinnön suojelu	13,3	11,7
Luonnon matkailu- ja virkistyskäyttö	34,0	33,0
Alueiden hallinta	3,7	5,3
Eräasia	9,8	8,6
Siemenhuolto	0,3	0,4
Yhteensä	65,2	63,2

Tunnusluvut	2019	2018
Käyntimäärät: kansallispuistot, valtion retkeilyalueet, luontokeskukset, historiakohteet ym., 1000 hlöä	6 299	6 060
Luontokeskusten maastopalveluiden ja lupa-asiakkaiden asiakastytytyväisyys, (asteikko 1–5)	4,2	4,4
Metsästysluvut, kpl	71 398	65 149
Kalastusluvut, kpl	94 121	87 883
Erävalvontatapahtumia, kpl	9 861	8 650

Senaatti-kiinteistöt

Senaatti-kiinteistöt (Senaatti) on liikelaitos, jonka tehtävänä on toimia valtion työympäristö- ja toimitila-asiantuntijana.

Senaatti-kiinteistöt
Hallinnonala
Valtiovarainministeriö
Tehtävä
Tuottaa valtionhallinnolle kustannustehokkaasti hallinnon toimintaa tukevat ja tehokkaat työympäristöt huomioiden valtion kokonaisuus ja noudattaen kestävän kehityksen toimintaperiaatteita.
Hallitus 2019
Hannele Pokka (pj), Kari Ruuhonen (varapj), Raimo Jyväsjärvi, Ulla Hiekkänen-Mäkelä, Markus Siltanen, Jaana Kulju (henkilöstön edustaja, henkilövarajäsenenään Noora Vuorinen)
Toimitusjohtaja
Jari Sarjo

Taloudelliset tunnusluvut	2019	2018
Liikevaihto, M€	647	638
Liikevaihdon muutos, %	1,3	2,7
Liikevoitto/-tappio, M€	139	76
Tilikauden tulos, M€	114	64
Tuloutus valtion talousarvioon, M€	35	135
Sijoitetun pääoman tuotto, %	3,1	2,0
Omavaraisuusaste, %	65,7	64
Taseen loppusumma, M€	4 493	4 481
Taseen ulkopuoliset vastuut, M€	75	78
Henkilöstö, htv	379	337

Senaatin omaisuus on Suomen valtion omistuksessa ja osoitettu liikelaitoksen omistajahallintaan. Valtiovarainministeriö asettaa vuosittain Senaatille taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet.

Senaatin toiminta perustuu valtion liikelaitoksista annettuun lakiin (1062/2010) ja sen perusteella annettuihin muihin säädöksiin. Senaatti muodostaa liikelaitoskonsernin, johon kuuluu 26 tytäryhtiötä.

Senaatti toimii liiketaloudellisten periaatteiden mukaisesti. Senaatilla ei ole julkisen hallinnon tehtäviä eikä viranomaistehtäviä. Senaatti noudattaa toiminnassaan julkisista hankinnoista annettua lakia (1397/2016) ja viranomaisten toiminnan julkisuudesta annettua lakia (621/1999).

Eduskunta päätti vuoden 2019 talousarvioesityksen yhteydessä Senaatin investointivaltuudeksi 300 miljoonaa euroa. Investointivaltuuteen lasketavien investointien määrä vuonna 2019 oli 294,4 miljoonaa euroa. Senaatti ei antanut tytäryhtiöille eduskunnan päättämän 50 miljoonan euron valtuuden mukaisia lainatakauksia. Senaatti pääsi vuonna 2019 valtiovarainministeriön asettamiin tulos- ja palvelutavoitteisiin.

Valtiolle tarpeettomaksi jääneiden kiinteistöjen myynti jatkui vahvana. Vuoden 2019 toteutuneet myynnit olivat 107,1 miljoonaa euroa.

Toimitilasäästöjen toteuttaminen on edennyt tavoitteita nopeammin. Vuosille 2015–2022 asetettu 100 miljoonan euron tavoite saavutettiin vuoden 2019 loppuun mennessä. Vuoden 2019 aikana sovittiin 257 ratkaisuprojektin toteuttamisesta. Projektit tuovat 9 miljoonan euron vuotuisen säästön toimitilakustannuksiin. Tappiollisten kohteiden myynnistä saadut säästöt olivat 2 miljoonaa euroa. Yhteenlasketut säästöt 11 miljoonaa euroa ylittivät vuodelle 2019 asetettun tavoitteen.

2.2 Valtion talousarvion ulkopuoliset rahastot

Huoltovarmuusrahasto

Huoltovarmuusrahaston tarkoituksena on varmistaa kansallisen huoltovarmuuden rahoitus.

Huoltovarmuusrahasto
Hallinnonala
Työ- ja elinkeinoministeriö
Säädösperusta
Laki huoltovarmuuden turvaamisesta (1390/1992)
Varojen muodostuminen
Huoltovarmuusmaksut
Varojen käyttö
Huoltovarmuuskeskuksen ja huoltovarmuusneuvoston toiminnasta aiheutuvat menot (muun muassa valtion varmuusvarastointi ja kriittisen infrastruktuurin varmistaminen)
Hallitus 1.7.2017–30.6.2020
Ilona Lundström (pj), Sirpa Ojala (vpj), Ensio Hytönen, Raimo Jyväsjärvi, Minna-Mari Kaila, Kari Kolsi, Timo Lankinen, Pasi Pohjola (30.10.2019 alkaen), Hannu Rautiainen, Tuomas Saarenheimo, Kirsi Varhila (30.10.2019 asti), Laura Vilkkonen

Tunnusluvut, M€	2019	2018
Tuotot	169	284
Kulut	-14	370
Taseen loppusumma M€	2 048	1 915
Taseen ulkopuoliset vastuut	9,4	8,3
Talousarviosiirrot	-37	-20

+ siirrot talousarviosta rahastoon

– siirrot rahastosta talousarvioon

Valtioneuvoston vahvistaman tavoitteen mukaisesti öljyn varmuusvarastojen tasoja on viime vuosina alennettu noin 10 prosenttia. Vapautunut 37 miljoonan euron pääoma tuloutetaan valtion talousarvioon.

Huoltovarmuuskeskuksen toiminnassa siirryttiin ohjelmapohjaiseen työskentelyyn, jolla vastataan toimintaympäristön nopeaan muuttumiseen. Uusilla ohjelmakokonaisuuksilla (Energia 2030, Digitaalinen turvallisuus 2030, Alue 2030, Logistiikka 2030) pannaan osaltaan täytäntöön valtioneuvoston päätöstä huoltovarmuuden tavoitteista (1048/2018). Ohjelmiin kohdennetaan jatkossa noin puolet rahastoon tuloutuvista tuotoista.

Huoltovarmuusrahasto varautuu kivihiilen käytöstä luopumiseen realisoimalla kivihiilen varmuusvarastoja. Muissakin polttoaineissa ollaan siirtymässä uusiutuviin energialähteisiin, minkä vuoksi varautumista saantihäiriöihin on tarkasteltava uudelleen. Erityistä huomiota on kiinnitettävä pääkaupungin energiahuollon varmistamiseen.

Huoltovarmuusrahaston maksuvalmius säilyi hyvänä. Rahastolla on riittäväksi katsottava maksuvalmius myös yllättävän huoltovarmuushkan varalta.

Tilikauden tulos ilman vaihto-omaisuuden edellisen vuoden arvonalennusten palautusta oli 1,4 miljoonaa euroa. Öljyn euromääräisen hinnan tasearvojen alennuksia edelliseltä vuodelta palautui tilinpäätöksessä 153,6 miljoonaa euroa. Arvojen palautuksen vuoksi varastojen arvo nousi voimakkaasti, minkä johdosta tuloslaskelmassa kulut osoittavat negatiivista lukua. Tilinpäätöskirjausten jälkeen kokonaistulos oli 183,4 miljoonaa euroa voitollinen.

Huoltovarmuusmaksun tuotto oli 42,4 miljoonaa euroa. Maksun tuottama ostovoima on alentunut olennaisesti verrattuna edelliseen tarkistusajankohtaan (1997). Rahasto on saanut tilalle muita tulolähteitä, joista tärkeimmät ovat osuudet Fingrid Oyj:ssä ja strategisessa öljylaivastossa.

Taseen 132,9 miljoonan euron nousu aiheutui pääosin vuonna 2018 tehtyjen varastojen kirjanpitoarvon alentamisen palautumisesta. Turvavarastolainojen takausvastuita oli 9,4 miljoonaa euroa ja pitkäaikaisten sopimusten tuottamia vastuita noin 14,5 miljoonaa euroa.

Huoltovarmuusmaksun aiheuttama rasitus on noin 7,69 euroa kansalaista kohden vuodessa. Tätä voidaan pitää kansalaisen vakuutusmaksuna huoltovarmuudesta. Huoltovarmuusvakuutuksen vaikutukset ovat laajan yritysyhteistyön kautta merkittävät. Hallinnonalat on organisoitu ylläpitämään huoltovarmuutta toimialallaan. Kokonaisuutena järjestelmä voidaan arvioida kansainvälisesti kustannustehokkaaksi. Osana yhteiskunnan kokonaisturvallisuutta huoltovarmuus pitää yllä yhteiskunnan vakautta.

Maatalouden interventiorahasto (Mira)

Maatalouden interventiorahastosta maksetaan EU:n yhteisen maatalouspolitiikan mukaisesta interventiovarastoinnista, interventio-ostoista ja interventiomyynneistä aiheutuvia menoja.

Maatalouden interventiorahasto (Mira)
Hallinnonala
Maa- ja metsätalousministeriö
Säädösperusta
Laki maatalouden interventiorahastosta (1206/1994)
Varojen muodostuminen
Määrärahasiirto valtion talousarviosta, lainat
Varojen käyttö
Interventio-ostot ja -varastointi
Johtokunta 1.1.2019–31.12.2021
Juha Karjalainen (pj), Taina Vesanto, Marja Husu, Mika Arola, Jyri Inha

Maatalouden interventiorahastosta maksetaan EU:n markkinoiden vakautusjärjestelmään kuuluvasta interventiovarastoinnista, -ostoista ja myynneistä aiheutuvat menot. Vastaavasti EU:n maksamat korvaukset näiden toimien aiheuttamista kustannuksista tuloutetaan rahastoon.

Suomen hallinnoimissa interventiovarastoissa oli vuoden 2019 alussa maitojauhetta 2 723 tonnia. Maitojauhevarastot myytiin vuoden aikana tyhjiksi. Uusia interventio-ostoja ei tehty.

Viljojen interventio-ostoja ei tehty, koska markkinahinnat pysyivät yleisesti interventiohinnan yläpuolella.

Tunnusluvut, M€	2019	2018
Interventio-ostot	0,00	0,00
Interventiomyynnit	4,50	1,14
Interventiovarastoinnin kokonaiskustannukset	0,03	0,47
Interventiovarastoinnin EU-korvaus (-)	-0,02	-0,42
Tuotot	0,01	0,03
Kulut	0,02	0,02
Rahaston vastattavaksi jääneet kustannukset yhteensä M€	0,01	0,04
Rahavarat 31.12.	2,97	2,58
Lainapääoma 31.12.	0,00	3,00
Oma pääoma 31.12.	2,97	2,81
Taseen loppusumma	2,97	5,89
Taseen ulkopuoliset vastuut	0,00	0,00
Siirto valtion talousarviosta	0,17	0,20
Keskimääräinen lainapääoma	2,68	4,86
Lainan keskikorko, %	-0,50	-0,64

Maatilatalouden kehittämisrahasto (Makera)

Maatalouden kehittämisrahaston tarkoituksena on parantaa maatilatalouden rakennetta, edistää maaseutuelinkeinoja, parantaa maaseudun elinolosuhteita ja toimeentulomahdollisuuksia.

Maatilatalouden kehittämisrahasto (Makera)
Hallinnonala
Maa- ja metsätalousministeriö
Säädösperusta
Laki maatilatalouden kehittämisrahastosta (657/1966)
Varojen muodostuminen
Määrärahasiirto valtion talousarviosta, lainojen korot ja lyhennykset
Varojen käyttö
Investointi- ja muut avustukset, valtiontakaukset
Johtokunta 1.1.2017–31.12.2019
Minna-Mari Kaila (pj), Sari Forsman-Hugg, Jyri Inha, Sanna Koivumäki, Marjatta Koskinen, Juha Lappalainen, Jonas Laxåback, Esko Leinonen, Mika Saari

Tunnusluvut, M€	2019	2018
Tuotot	4,9	4,6
Kulut	44,7	33,2
Varoja käytettävissä	116,0	158,5
lainojen korot ja lyhennykset	12,0	14,2
siirto talousarviosta	0,0	49,0
tulot EU:lta	0,0	0,0
edelliseltä vuodelta siirtyneet sitomattomat varat	99,5	91,2
muut tulot	1,3	4,0
Taseen loppusumma	316,6	356,0
josta pitkäaik. lainaamiset	23,7	32,1
Taseen ulkopuoliset vastuut	129,2	123,7
Menoja sidottiin	67,3	59,0
josta avustuksia	57,6	42,6
Investointiavustuspäätöksiä, kpl	1 175	1 201

Makeran avustusvarojen käytössä suurin yksittäinen kohde on maatalouden rakennetukia koskevan lain (1476/2007) mukaiset, kansallisesti rahoitettavat investointiavustukset. Vastaavat EU-osarahoitteiset avustukset rahoitetaan talousarvioista. Investointitukea suunnataan muun muassa rakentamisinvestointeihin, salaojitukseen sekä kotimaisen uusiutuvan energian käyttöön. Makerasta myönnetään myös eräitä lainoja.

Monen maatilan tilanne on viime vuosien vaikeiden sääolojen ja taustalla olevan heikon kannattavuushäviön takia haastava. Laki valtiontakauksista maatilojen maksuvalmiuslainoille (232/2019) tuli voimaan 26.2.2019. Takauksia myönnettiin 21 miljoonaa euroa Makerasta.

Rahastoon ei vuonna 2019 tehty siirtoja talousarviosta. Rahaston tulonlähteinä olivat lähinnä lainasäämisten lyhennykset ja korot.

Vuonna 2019 Makerasta myönnettiin avustuksia yhteensä 57,6 miljoonaa euroa ja rakennetukilain mukaisia valtion takauksia noin 17,3 miljoonaa euroa. Rahaston varoja sidottiin kertomusvuonna yhteensä 67,3 miljoonaa euroa. Kasvu vuoteen 2018 johtui pääosin siitä, että aikaisemmin EU-osarahoitteiset lypsy- ja nautakarjainvestoinnit siirrettiin tilapäisesti kokonaan kansallisesti eli Makerasta maksettaviksi.

Pääministeri Marinin hallitusohjelmakirjauksen mukaisesti maatalouden investointeja tullaan turvaamaan Makeran lisäpääomituksella. Lisäksi uuden ohjelmakauden valmistelun yhteydessä uudistetaan Makeran toimintaa, jotta uusien rahoitus- ja takausinstrumenttien hyödyntäminen olisi mahdollista ja vaikuttavaa. Lisäksi kehitetään ja arvioidaan Makeran toiminnan avoimuutta, kriteeristöä, vaikuttavuuden mittausta, raportointia ja johtokunnan kokoonpanoa.

Palosuojelurahasto

Palosuojelurahaston tarkoituksena on tulipalojen ehkäisy ja pelastustoiminnan edistäminen.

Palosuojelurahasto
Hallinnonala
Sisäministeriö
Säädösperusta
Palosuojelurahastolaki (306/2003)
Varojen muodostuminen
Palosuojelumaksu, joka peritään Suomessa olevasta palovakuutetusta kiinteästä ja irtaimesta omaisuudesta
Varojen käyttö
Yleis- ja erityisavustukset pelastusalan järjestöille ja muille vastaaville yhteisöille, erityisavustukset kunnille, pelastustoimen alueille ja sopimuspalokunnille, erityisavustukset muille tahoille lain 14 §:n 3 momentissa säädettyihin tarkoituksiin.
Hallitus 1.1.2019–31.12.2019
Anne Holmlund (pj 1.7.2018 alkaen), Mika Kättö, Vesa-Pekka Tervo, Petri Mero, Ari Torniainen, Mika Raatikainen, Veli-Pekka Ihamäki, Jari Hyvärinen

Tunnusluvut, M€	2019	2018
Tuotot	11,4	11,1
Kulut	11,1	10,5
Taseen loppusumma	23,3	21,5
Taseen ulkopuoliset vastuut	0,0	0,0
Talousarviosiirrot	0,0	0,0

+ siirrot talousarviosta rahastoon

– siirrot rahastosta talousarvioon

Palosuojelurahaston keskeisimpiä avustuskohhteita ovat pelastusalan tutkimus- ja kehittämistoiminta, pelastusalan järjestöjen yleisavustukset sekä järjestöjen valistus- ja koulutustoiminta sekä pelastustoimen alueiden, kuntien ja sopimuspalokuntien paloasema- ja kalustohankkeet.

Vuonna 2019 pelastusalan järjestöille myönnettiin yleisavustuksia 3,2 miljoonaa euroa, erityisavustuksia rakennushankkeisiin myönnettiin 1,9 miljoonaa euroa ja kalustohankintoihin 2,5 miljoonaa euroa. Pelastusalan tutkimus- ja kehittämishankkeisiin rahastosta myönnettiin avustuksia 3,3 miljoonaa euroa.

Rahoitusvakausrahasto

Rahoitusvakausrahasto muodostuu talletussuojarahastosta ja kriisinratkaisurahastosta. Talletussuojarahaston tehtävänä on turvata talletuspankkien tallettajien saamia. Kriisinratkaisurahaston tarkoituksena on kattaa kotimaisten sijoituspalveluyritysten ja ETA-alueen ulkopuolisten luottolaitosten Suomessa sijaitsevien siviili- ja liiketoimien mahdollisten kriisinratkaisutoimien kustannuksia.

Rahoitusvakausrahasto
Hallinnonala
Valtiovarainministeriö
Säädösperusta
Laki rahoitusvakausviranomaisesta (1195/2014)
Varojen muodostuminen
Talletussuojamaksut (talletussuojarahasto) ja vakauserä (kriisinratkaisurahasto)
Varojen käyttö
Talletussuojarahasto: korvausten maksaminen tallettajille, talletuspankin kriisinratkaisun rahoittaminen, talletuksien siirtoon liittyvän järjestelyn rahoittaminen. Kriisinratkaisurahasto: kotimaisten sijoituspalveluyritysten ja ETA-alueen ulkopuolisten luottolaitosten Suomessa sijaitsevien siviili- ja liiketoimien mahdollisten kriisinratkaisutoimien kustannusten kattaminen.
Hallitus 1.3.2018–30.4.2021
Mikko Spolander (pj), Sami Napari, Mirjami Kajander-Saarikoski, Minna Kurru, Kati Jussila

Tunnusluvut, M€	2019	2018
Tuotot	490	190
Kulut	218	57
Taseen loppusumma	546	274
Taseen ulkopuoliset vastuut	0	0
Talousarviosiirrot	0	0

+ siirrot talousarviosta rahastoon

– siirrot rahastosta talousarvioon

Talletussuojarahastoon talletuspankeilta kerävat talletussuojamaksut määräytyvät kunkin pankin korvattavien talletusten määrän ja riskitason perusteella. Kotimaista kriisinratkaisurahastoa kartutetaan kotimaisten sijoituspalveluyritysten ja ETA-alueen ulkopuolisten luottolaitosten Suomessa sijaitsevien siviili- ja liiketoimien maksamilla vakauserillä. Kotimaisilta luottolaitoksilta kerättävät vakauserä puolestaan siirretään vuosittain pankkiunionin alueen yhteiseen kriisinratkaisurahastoon.

Rahoitusvakausrahasto vaikuttaa yhteiskunnallisesti ennaltaehkäisemällä pankkikriisejä, minimoimalla mahdollisten pankkikriisien kustannuksia ja turvaamalla talletuspankkien tallettajien saamia.

Vuonna 2019 molempia rahastoja kartutettiin ennalta säädettyjen prosessien mukaisesti. Kumpakaan rahastoa ei ollut tarve käyttää kriisinhoitoon tai tallettajien suojaamiseen, eikä rahastoille ollut tarpeen hankkia lisärahoitusta.

Lokakuussa 2018 Nordea Bank AB sulautui Suomeen perustettuun Nordea Bank Oyj:ön ja pankin kotipaikka siirtyi Ruotsista Suomeen. Talletussuojan piiriin kuuluvien korvattavien talletusten yhteismäärä ja siihen sidottu talletussuojarahaston tavoitetaso vuodelle 2024 nousivat siirron myötä huomattavasti. Rahoitusvakausrahastoa edeltävä vanha talletussuojarahasto (VTS), joka vastasi talletussuojasta ennen vuotta 2015, ja Nordea Bank Oyj tekivät 27.2.2019 sopimuksen, jolla Nordea sitoutui aikaistamaan liittymismaksunsa talletussuojarahastoon vuonna 2024 tavoiteaikataulun mukaiseksi ja VTS-rahasto suoritti 174 miljoonan euron ylimääräisen pääomituksen talletussuojarahastolle.

Valtion asuntorahasto

Valtion asuntorahaston tarkoituksena on tukea asuntotuotantoa ja korjausrakentamista sekä parantaa asuntotuotannon edellytyksiä.

Valtion asuntorahasto
Hallinnonala
Ympäristöministeriö
Säädösperusta
Laki valtion asuntorahastosta (1144/1989)
Varojen muodostuminen
Rahaston varoista myönnettyjen lainojen lyhennykset ja korkotulot
Varojen käyttö
Lainojen myöntäminen, korkotuet ja muu asuntorahoituksen tukeminen, siirto valtion talousarvioon
Johtokunta 1.11.2018–31.10.2022
Timo Reina (pj), Mari Vaattovaara, Timo Heinonen, Petri Honkonen, Jouni Hynynen, Lauri Lehtoruusu, Hanna Markkula-Kivisilta, Riitta Myller, Matti Rautiola, Kirsi Varhila

Tunnusluvut, M€	2019	2018
Tuotot	32,3	53,9
Kulut	151,1	134,4
Taseen loppusumma	6 049	6 246
Taseen ulkopuoliset vastuut	15 341	14 502
Talousarviosiirrot	-78,3	-12,0

+ siirrot talousarviosta rahastoon

– siirrot rahastosta talousarvioon

Valtion asuntorahastosta tuetaan asuntotuotantoa ja korjausrakentamista sekä parannetaan asuntotuotannon edellytyksiä myöntämällä kunnallistekniikka-avustuksia. Vuonna 2019 maksettiin rahaston varoista erilaisia avustuksia ja korkotukia yhteensä 147,6 miljoonaa euroa (131,5 miljoonaa euroa vuonna 2018). Rahastosta siirrettiin varoja valtion talousarvioon 78,3 miljoonaa euroa (12,5 miljoonaa euroa vuonna 2018).

Vuonna 2019 valtion asuntorahasto oli velaton. Rahaston yhdistilisaatava oli vuoden 2019 lopussa 2 358 miljoonaa euroa. Rahaston tulovirta muodostuu pääosin vanhoista aravalainasaatavista. Tämä tulovirta laskee tasaisesti ja päättyy lainojen tullessa maksetuksi 15–20 vuoden aikajänteellä. Samaan aikaan ovat valtion vastuut yhteisölainoihin liittyvien täytetakausten muodossa kasvaneet, kun asuntotuotannon tukemisessa on siirretty suoran lainoituksen sijaan korkotukeen.

Valtiontalouden tarkastusviraston tarkastuskertomuksessa (16/2018) kiinnitetään huomiota siihen, että jos valtion asuntorahaston toimintaa laajennetaan suorasta asumisen tukemisesta yleisempään asumisen edellytysten tukemiseen, on valtioneuvoston arvioitava rahastomuodossa toimimisen edellytykset laajentuneen toiminnan valossa uudelleen.

Valtion eläkerahasto

Valtion eläkerahaston (VER) varoja sijoittamalla varaudutaan tulevien eläkkeiden rahoitukseen ja tasataan eri vuosien eläkemenoja.

Valtion eläkerahasto
Hallinnonala
Valtiovarainministeriö
Säädösperusta
Laki valtion eläkerahastosta (1297/2006)
Varojen muodostuminen
Valtion virastojen ja laitosten, liikelaitosten ja muiden yhteisöjen eläkemaksut, työntekijäin eläkemaksut ja rahaston varoille saadut tuotot
Varojen käyttö
Siirto valtion talousarvion yleiskatteeksi 40 prosenttia valtion vuotuisesta eläkemenosta
Hallitus 1.3.2018–28.2.2021
Jukka Pekkarinen (pj), Anu Sammallahhti, Juha Kotajoki, Marja Paavonen, Olli Luukkainen, Pirjo Mäkinen, Niko Simola

Tunnusluvut, M€	2019	2018
Tuotot	2 397	2 256
Kulut	345	311
Taseen loppusumma	15 564	15 406
Taseen ulkopuoliset vastuut	1 653	1 627
Talousarviosiirrot	-1 894	-1 859

+ siirrot talousarviosta rahastoon

– siirrot rahastosta talousarvioon

Eläkemaksuja maksavat valtion eläkejärjestelmään kuuluvat työnantajat ja työntekijät. VER ei maksa eläkkeitä, vaan rahastoi ja sijoittaa eläkevaroja. VER on niin sanottu puskurirahasto eli rahastolla ei ole yksilöllisesti katettavia eläkevastuita kuten työntekijäin eläkelakia (TyEL) toimeenpaneissa eläkeyhtiöissä. Tämän vuoksi VER:lla ei ole vakavaraisuutta koskevia määräyksiä.

VER:n varoja siirretään valtion talousarvioon valtion eläkerahastosta annetun lain mukaan 40 prosenttia vuotuisesta eläkemenosta. Siirtämättömät varat jäävät rahastoon.

VER:n sijoitusten tuotto käyvin arvoin vuodelta 2019 oli 13,8 prosenttia. Keskimääräinen nimellistuotto viideltä viime vuodelta oli 5,6 prosenttia ja kymmeneltä vuodelta 6,2 prosenttia.

Valtiovarainministeriön asettaman tuottotavoitteen mukaan rahaston sijoitusten tulee pitkällä aikavälillä tuottaa enemmän kuin valtion näkökulmasta riskitön sijoitusvaihtoehto eli valtion nettovelan kustannus. Kymmenen viime vuoden ajalta rahaston sijoitusten markkina-arvoinen tuotto on ollut keskimäärin 4,5 prosenttiyksikköä valtionvelan keskikustannusta korkeampi. Vuodesta 2001 sijoitusten tuotto on ollut yhteensä noin 7,4 miljardia euroa suurempi kuin valtionvelan keskikustannus samalta ajalta.

VER:n sijoitusomaisuuden markkina-arvo oli vuoden 2019 lopussa 20,6 miljardia euroa. Sijoituksista oli korkosijoituksia 37,3 prosenttia, osakesijoituksia 50,9 prosenttia ja muita sijoituksia 10,4 prosenttia. Loppuosa riskikorjatusta allokaatiosta oli johdannaisten vaikutusta.

Valtion Eläkerahaston hallitus hyväksyi syksyllä 2019 uudet sijoitustoiminnan vastuullisuusperiaatteet. Tämä sisältää tiettyjen sijoitusten sulkemisen pois sijoitusvaruudesta, mutta erityisesti vastuullisuusnäkökohtien sisällyttämisen osaksi sijoitusprosesseja entistä konkreettisemmin. VER ei tee suoria osake- tai korkosijoituksia yrityksiin, joiden liikevaihdosta yli 10 prosenttia tulee kivi- tai ruskohiileen perustuvasta toiminnasta tai turpeen poltosta. Periaatteissa on myös määritelty tavoitteet suorien osakesijoitusten hiilijalanjäljen alentamiselle kokonaisuutena.

Valtiontalouden tarkastusvirasto esitti tarkastuskertomuksessaan (16/2018), että rahastoa koskevaa lainsäädännön uudistamista tulisi ryhtyä valmistelemaan ja rahaston tavoitekoon saavuttamiseen

tulisi varautua. Lainsäädännön tarkistamista varten perustettiin vuoden 2019 alussa valtiovarainministeriön sisäinen työryhmä. Työryhmä selvitti miten VER:n rahastointisääntöjä tulisi muuttaa, jotta rahasto voi jatkossa toteuttaa tehokkaasti sille laissa määrättyä tehtävää varautua valtion eläkemenoihin ja tasata niitä. Rahastointisääntöjä koskeva hallituksen esitys on tarkoitus antaa vuoden 2020 aikana.

Avainluvut	2019	2018
Sijoitukset yhteensä M€	20 588	18 486
Sijoitusten tuotto %	13,8	-3,4
Sijoitustoiminnan kulut %	0,04	0,04
Eläkevastuu M€	92 700	92 100
Rahastointiaste %	22	20

Valtion televisio- ja radiorahasto

Valtion televisio- ja radiorahaston tarkoituksena on järjestää Yleisradio Oy:n toiminnan rahoitus ja edistää televisio- ja radiotoimintaa.

Valtion televisio- ja radiorahasto
Hallinnonala
Liikenne- ja viestintäministeriö
Säädösperusta
Laki valtion televisio- ja radiorahastosta (745/1998)
Varojen muodostuminen
Määrärahasiirto valtion talousarviosta
Varojen käyttö
Yleisradio Oy:stä annetun lain (1380/1993) 7 §:ssä säädetyn julkisen palvelun kustannusten kattaminen, lain 6 §:n mukaisten ennakkoarvioiden kustannusten kattaminen sekä muu televisio- ja radiotoiminnan edistäminen
Johtokunta tai hallitus
Ei johtokuntaa tai hallitusta

Tunnusluvut, M€	2019	2018
Tuotot	0,0	0,0
Kulut	519	508,0
Taseen loppusumma	8,2	8,4
Taseen ulkopuoliset vastuut	0,0	0,0
Talousarviosiirrot	+519,0	+508,0

+ siirrot talousarviosta rahastoon

– siirrot rahastosta talousarvioon

Valtion televisio- ja radiorahaston kautta järjestetään Yleisradio Oy:n julkisen palvelun rahoitus. Rahastolla ei ole omaa organisaatiota, vaan sen hallinnoinnista vastaa Liikenne- ja viestintävirasto.

Valtion televisio- ja radiorahastoon siirrettiin valtion talousarviosta Yleisradio Oy:n julkisen palvelun kustannusten kattamiseen noin 519 miljoonaa euroa, mikä tuloutettiin kokonaisuudessaan Yleisradio Oy:lle vuoden 2019 aikana. Rahaston yhdystilin saldo vuoden lopussa oli noin 8,2 miljoonaa euroa.

Valtiontakuurahasto

Valtiontakuurahaston tarkoituksena on turvata Finnvera Oyj:n antamien vientitakuiden, takausten ja muiden valtiontakuurahastolain (444/1998) mukaisten sitoumusten täyttäminen.

Valtiontakuurahasto
Hallinnonala
Työ- ja elinkeinoministeriö
Säädösperusta
Laki valtiontakuurahastosta (444/1998)
Varojen muodostuminen
Määrärahasiirto valtion talousarviosta, erityisrahoitusyhtiön rahastoon siirtämät varat ja rahastolainasta suoritettavat maksut sekä vastuusitoumuksiin liittyvät takuumaksut ja takaisinperintäsaatatavat.
Varojen käyttö
Vientitakuu- ja erityistakaustoiminnan erillistuloksen ollessa tappiollinen käytetään ensisijaisesti Finnvera Oyj:n vientitakuu- ja erityistakaustoiminnan puskurirahastoa, tämän jälkeen Valtiontakuurahaston varoja ja viime kädessä momenttia 32.01.60.
Johtokunta 1.1.2017–31.12.2019
Taina Vähimaa (pj), Miki Kuusinen, Juha Savolainen, Kari Virtanen

Tunnusluvut, M€	2019	2018
Tuotot	5,7	4,3
Kulut	0,1	0,2
Taseen loppusumma	708,3	702,7
Taseen ulkopuoliset vastuut	0,0	0,0
Talousarviosiirrot	0,0	0,0

+ siirrot talousarviosta rahastoon

– siirrot rahastosta talousarvioon

Valtiontakuurahasto on Finnvera Oyj:n uuden vastuukannan puskurina siltä varalta, että yhtiön myöntämien vientitakuiden ja muiden rahastolaissa tarkoitettujen erityistakuiden erillistulos yhtiössä muodostuu tappiolliseksi.

Valtiontakuurahastossa oli vuoden 2019 lopussa kasvavaroja noin 686 miljoonaa euroa (680 miljoonaa euroa 31.12.2018). Lisäys aiheutui pääosin takaisinperintäsaamiskannasta saaduista tuloista.

Takaisinperintäsaatavista vakautettujen saamisten maksusopimukset ulottuvat pisimmillään vuoteen 2038. Muut poliittisen riskin ja kaupallisen riskin saamiset ovat pääsääntöisesti järjestämättömiä. Vastuukanta päättyi vuonna 2018.

Valtiontakuurahaston varat 686 miljoonaa euroa ja Finnvera Oyj:n vienti- ja erityistakaustoiminnan rahaston varat 773 miljoonaa euroa (31.12.2019) muodostavat yhteensä 1,46 miljardin euron rahastoidut puskurivarat, jotka riittävät Finnvera Oyj:n nykyisten nostettujen vastuiden, yhteensä noin 11,4 miljardia euroa, kattamiseen. Jos Finnvera Oyj:n enimmäisvastuurajaa nostettaisiin ja kannan riskisyys lisääntyisi, rahastoituja varoja tulisi olla vastaavasti enemmän.

Rahaston vanhan kannan* takaisinperintäsaatavien ja vastuukannan kehitys, M€	2019	2018
Takaisinperintäsaatatavat	200,6	202,4
vakautetut saamiset	150,9	152,2
muut poliittisen riskin saamiset	48,8	47,2
kaupallisen riskin saamiset	0,9	3,0
Vastuukanta	0,0	0,0

*Rahastoon siirrettiin 1.1.1999 Finnvera Oyj:n edeltäjien vastuukanta (niin sanottu vanha kanta). Vastuukantaan kuuluvat entisen Valtiontakuuksuksen ja sitä edeltäneiden vientitakuulaitoksen ja Valtiontakauslaitoksen antamat takuu, takaukset ja muut vastuusitoumukset.

Ydinjätehuoltorahasto

Ydinjätehuoltorahaston tehtävänä on säilyttää ja turvaavasti sijoittaa ne jätehuoltovelvollisilta keräämänsä varat, jotka tulevaisuudessa tarvittaisiin ydinjätteistä huolehtimiseksi, mikäli jätehuoltovelvolliset eivät täyttäisi ydinjätehuoltoon liittyviä velvollisuuksiaan.

Ydinjätehuoltorahasto
Hallinnonala
Työ- ja elinkeinoministeriö
Säädösperusta
Ydinenergialaki (990/1987)
Varojen muodostuminen
Maksut ydinjätehuoltovelvollisilta ja rahaston tuotot
Varojen käyttö
Ydinjätteistä huolehtimisen kustannusten kattaminen, jos jätehuoltovelvolliset eivät täyttäisi ydinjätehuollon velvollisuuksiaan
Hallitus 1.1.2018–31.12.2020
Eva Liljeblom (pj), Hannu Mäkinen (19.9.2019 asti), Sami Yläoutinen (19.9.2019 alkaen), Heidi Nummela, Anu Sammallahhti

Tunnusluvut, M€	2019	2018
Tuotot	27	27
Kulut	12,8	11,3
Taseen loppusumma	2727	2657
Taseen ulkopuoliset vastuut	0	0
Talousarviosiirrot	0	0

+ siirrot talousarviosta rahastoon

– siirrot rahastosta talousarvioon

Ydinjätehuollon taloudelliseen varautumiseen käytettävän päärahaston lisäksi rahastoon kuuluu erillisvarallisuuksina kaksi niin sanottua tutkimusrahastoa, joiden tehtävänä on kerätä vuosittain varoja ydinlaitosten haltijoilta jaettavaksi ydinturvallisuuden ja ydinjätehuollon tutkimustoimintaan.

Jätehuoltovelvollisilla on ydinenergialain nojalla oikeus lainata vakuuksia vastaan 75 prosenttia ydinjäterahastossa olevasta varallisuudestaan. Valtiolla on oikeus lainata ne rahaston varat, joita ei ole lainattu jätehuoltovelvollisille tai heidän osakkeenomistajille. Mikäli valtio ei käytä lainausoikeutta, rahasto sijoittaa kyseisen osuuden turvaavasti. Rahaston luonteen vuoksi sen ensisijaisena päämääränä ei ole tuottaa taloudellista voittoa, vaan varmistaa varallisuuden säilyminen.

Ydinjäterahaston voitto oli 13,9 miljoonaa euroa (vuonna 2018 16,0 miljoonaa euroa) ja tase vuoden lopussa noin 2,7 miljardia euroa (vuonna 2018 noin 2,7 miljardia euroa). Rahasto jakoi tutkimusvaroja yhteensä noin 12,8 miljoonaa euroa. Rahaston varat kattavat arvioidut ydinjätehuollon kustannukset. Rahaston riskit liittyvät edellä mainittuun lainanantotoimintaan kuuluvien vakuuksien arviointiin ja sijoitustoimintaan. Suoria vaikutuksia valtion ja rahaston talouteen ei ole.

Öljysuojarahasto

Öljysuojarahaston tehtävänä on toimia öljypäästöjen aiheuttamien vahinkojen ja torjuntakustannusten viimesijaisena korvaajana sekä tukea öljyvahinkojen torjuntavalmiuden ylläpitoa.

Öljysuojarahasto
Hallinnonala
Ympäristöministeriö
Säädösperusta
Laki öljysuojarahastosta (1406/2004)
Varojen muodostuminen
Öljynsuojamaksut ja määrärahasiirto valtion talousarviosta
Varojen käyttö
Öljyvahinkojen ja niiden torjuntakustannusten korvaaminen, öljyntorjuntaan ja torjuntavalmiuden ylläpitämisen kustannusten korvaaminen
Hallitus 1.11.2018–31.10.2021
Frey Nybergh (pj), Elina Herrala, Mika Kättö, Minna Mättö, Teemu Niinimäki, Riitta Rönn, Kirsti Vallinheimo

Tunnusluvut, M€	2019	2018
Tuotot	6,8	8,3
Kulut	16,6	13,8
Taseen loppusumma	36,5	40,7
Taseen ulkopuoliset vastuut	27,8	27,9
Talousarviosiirrot	+6	+6

+ siirrot talousarviosta rahastoon
– siirrot rahastosta talousarvioon

Öljysuojarahasto huolehtii eräissä tapauksissa maa- ja vesialueilla tapahtuvien öljyvahinkojen ja niiden torjuntakustannusten korvaamisesta. Rahasto korvaa alueiden pelastustoimelle ja valtiolle erilaisia öljyntorjuntaan ja torjuntavalmiuden ylläpitämiseen liittyviä kustannuksia. Lisäksi rahastosta voidaan myöntää

korvauksia öljyn pilaaman maa-alueen ja pohjaveden puhdistamiskustannuksiin.

Varat rahastoon saadaan pääosin öljysuojamaksun tuotosta. Vuosina 2010–2015 öljysuojamaksu kannettiin kolminkertaisesti korotettuna öljyntorjuntavalmiuden parantamiseksi erityisesti Suomenlahden alueella.

Valtion viranomaisten ja pelastuslaitosten yhteisiksi suunnitellut venehankkeet eivät edenneet suunnitellusti. Myös alueellisen pelastustoimen öljyntorjuntavalmiuden parantamiseen liittyvät hankinnat toteutuvat ennakoitua hitaammin. Näistä syistä rahaston oma pääoma on edelleen poikkeuksellisen suuri eli 36,5 miljoonaa euroa.

Vuonna 2019 öljysuojarahastosta maksettiin korvauksia yhteensä 16,2 miljoonaa euroa. Alueen pelastustoimelle öljyvahinkojen torjunnasta aiheutuneita kustannuksia korvattiin 0,36 miljoonaa euroa. Vahingot olivat pieniä ja niiden aiheuttajat olivat jääneet tuntemattomiksi. Alueellisen pelastustoimen öljyntorjunnan hankinta- ja ylläpitokustannuksista korvattiin yhteensä 11,6 miljoonaa euroa, valtion harkinnanvaraiset korvaukset olivat 2,2 miljoonaa euroa. Öljyn pilaamien maa- ja pohjavesialueiden tutkimus- ja kunnostamiskustannuksiin käytettiin 0,9 miljoonaa euroa.

Öljysuojarahaston antamien ennakkopäätösten mukaiset sitoumukset ovat yhteensä 27,8 miljoonaa euroa. Suurin osa päätöksistä koskee pelastustoimen öljyntorjuntaveneiden ja muun keräyskaluston hankintaa tai peruskorjausta. Öljypilaantuneiden kohteiden kunnostamiskustannuksiin on päätöksillä sidottu 1,75 miljoonaa euroa.

SNELLMANINKATU 1, HELSINKI
PL 23, 00023 VALTIONEUVOSTO
valtioneuvosto.fi
julkaisut.valtioneuvosto.fi

ISBN: 978-952-287-897-7 PDF
ISBN: 978-952-287-893-9 nid.
ISSN: 2490-0966 PDF
ISSN: 2490-0613 nid.